

BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECEM

cennet

CENNET - SULTANMURAT - YENİMAHALLE - YEŞİLOVA

YAZAN: **ÖZLEM TEMENA**

5

BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECEM

CENNET

CENNET - SULTANMURAT - YENİMAHALLE - YEŞİLOVA

Yazan ve Hazırlayan
ÖZLEM TEMENA

...

İmtiyaz Sahibi

Küçükçekmece Belediye Başkanı Kemal ÇEBİ

Yayın Yönetmeni

Güney ÖZKILINÇ

Yazan ve Hazırlayan

Özlem TEMENA

Yayın Danışmanı

Yasemin BEKTAŞ

Yayın Editörü

Suat Hayri KÜÇÜK

Etkinlik Planlama ve Basın Yayın Şefi

İlker ÇETİNKAYA

Görsel Sanatlar ve Tasarım Yöneticisi

Duygu YENİCİ

Grafik Tasarım

Ahmet GÜRLEN

Bütün hakları sınırlıdır.
Yapılacak alıntılar ve görsel kullanımlar
Küçükçekmece Belediyesi ve eser/hak sahiplerinin ancak
yazılı izinlerine tabidir.

1. Baskı

Derin Ofset ve Ambalaj

Mart 2024, İstanbul

ISBN: 978-605-9110-29-7

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 70967

Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları

www.kucukcekmece.istanbul

444 4 360

...

İÇİNDEKİLER

Başkan Yazısı	7	Cennetin İnsanları	45
Bir hafızanın semti, bir semtin hafızası	8	Mutfağında Hem Tarih Hem Çörek Pişen Pastane:	
Cennetin Tarihi	14	Reşat Pastanesi	47
İmparatorların Avlanma Bölgesi	24	Fatih Mika:	
Yeryüzünün Cenneti:		Tüm Mahalle Bizim Oyun Alanımızdı	54
Cennet Mahallesi	26	İzzettin Dinamo	
Sempatik Muhtar	27	Meneşke'de Bir Gecekonudada Yaşamıştı	58
Türkiye'nin İlk Filmi		Tepki: Hayal Ettik Cenneti Gördük,	
Cennet Mahallesi'nde Çekildi	29	Sadece Mahallesi	62
Anıtın Yıkımı Kaydedildi	30	Cennet'e İsmi Verdi: Ahmet Mekin	65
Cennet'in Muhtarları		Feride Çetin'in Çocukluğundaki Mahalle	68
Mahallesine Âşık Muhtar	32	Kadın Aza Behice Güler	72
Sultanmurat Muhtarı:		Küçükçekmece Sevdalısı: Yakup Namlı	74
Balkan Göçmenlerinin İkinci Vatanı	36	Fotoğrafın dünü bugünü	78
Yenimahalle Muhtarı:		Cennet'in Dernekleri	
Yurttaşlar için yol gösterici olmaya çalışıyoruz	38	Sadece Folklor Değil	
Mahalle Savaşlarından Muhtarlığa:		Kültürümüzü de Yaşatıyoruz	82
Erdoğan Önder	42	Trakya, Rumeli ve Balkan Gönül Birliği	84
		Cennet'te Spor	88
		Cennet'in Mahalleleri	96
		Yeşilova Mahallesi:	
		Taşı Duvarı Değil İnsan Hikâyelerini	
		Yaşatan Mahalle	102

...

BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECEM

cennet

Değerli Küçükçekmeceliler,

Küçükçekmece mahallelerinin zengin kültürel dokusunu, tarihini ve gündelik yaşamını anlatan bu özel kitap serisini sizlerle buluşturmanın heyecanını ve mutluluğunu yaşıyorum. Her mahallemiz bu şehrin kimliğini ve kültürünü şekillendiren eşsiz değerler barındırıyor. Bu kitap serisi mahallelerimizin renkli hikâyelerini, sıcak komşuluk ilişkilerini, tarihi ve kültürel mirasını siz değerli okurlara aktarmak için özenle hazırlandı. Küçükçekmece'nin her bir köşesinde yaşanan hayatın, bu toprakların hafızasında saklı olan anıların ve mahallelerimizin eşsiz güzelliklerinin bu sayfalarda hayat bulduğuna inanıyorum.

Mahalle kültürü, tarihin her döneminde toplumların sosyal dokusunu şekillendiren temel bir yapı taşı olmuştur. Geleneksel mahalle yapıları, komşuluk ilişkilerinden esnaf ağlarına, ortak yaşam alanlarından kültürel etkinliklere kadar toplumsal yaşamın her yönünü kucaklar. Zaman içinde bu yapılar modern şehircilik anlayışıyla birlikte evrilmiş, ancak köklerindeki topluluk duygusu ve birliktelik anlayışını korumuştur. Mahalleler, kent kültürünün gelişimine ve bir kentin kimliğinin oluşmasına katkıda bulunur. Bu, sadece mimari ve fiziksel yapılanma ile sınırlı değil; dil, sanat, gelenekler ve günlük yaşam pratiklerinin bir araya gelmesiyle oluşan bir kültür mozaiğidir. Mahalleler, kentlerin hafızası olarak işlev görür ve geçmişle gelecek arasında köprü kurar. Her mahalle kentin kendine has hikâyesinin bir parçasıdır ve bu hikâyeler bir araya geldiğinde kentin eşsiz kimliği ortaya çıkar. Küçükçekmece gibi dinamik bir kentte, her

mahallenin kendine has karakteri ve tarihi bu geniş ve zengin kültür mozaiğinin en değerli parçalarından birini oluşturur.

Cennet, Yenimahalle ve Sultanmurat, şehrimizin huzur ve sakinliğin bulunduğu, aynı zamanda kültürel zenginliklerin yaşandığı mahalleler. Bu kitapta, bu mahallelerin kendine has özelliklerini, sosyal ve kültürel yapısını ve bu mahallelerin kent yaşamımıza nasıl renk kattığını anlatıyoruz. Cennet, Yenimahalle ve Sultanmurat, kentimizin sakin ve huzurlu yüzünü temsil ediyor.

Bu değerli eserin hazırlanmasında emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimi sunarım. Yazar ekibimizin titiz çalışmaları, Küçükçekmece Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nün desteği, muhtarlarımızın ve mahalle sakinlerimizin katkıları bu kitap serisinin bileşenleridir. Her bir sayfasında mahallelerimizin ruhunu, tarihini ve kültürünü hissedeceğinizi umuyorum. Bu eserler sadece bilgi ve anıların bir araya getirilmesi değil, aynı zamanda topluluğumuzun ortak hafızasının da parçasıdır.

Küçükçekmece'nin her mahallesinin kentin genel yapısına olan katkısını ve bu toprakların sıcaklığını bu sayfalarda bulacaksınız. Umarım siz de en az benim kadar bu kıymetli seriden keyif alırsınız.

Sevgi ve saygılarımla

KEMAL ÇEBİ
Belediye Başkanı

Küçükçekmece'nin İstanbul'daki konumu (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Bir hafızanın semti, bir semtin hafızası

-Önsöz-

Özlem Temena

Bir kentin, bir semtin yüzey görünümü vardır. Binaları, sokakları, parkları görürsünüz. Buralarda karşınıza çıkan insanları görürsünüz. Bu kuşkusuz intibadır. Ancak kentlerin ve semtle-

rin bir de dikey görünümü vardır, daha derini. O binaların tarihi vardır, binanın tarihinin başladığı yerde bir arsa vardır, o arsada ezan okunmadan önce son bir gol atmak için koşturan

çocuklar vardır. Sokaklarda tesadüf etmelerin, karşılaşmaların, eksilmelerin, çoğalmaların, yeni tanışmaların hafızası vardır. Parklar çocuklar ya da orada biraz soluklanmak isteyenler için bir olanaktır, ama eskiden oynadığı arsaları hatırlayanlar için "elde burası kaldı" hüznü vardır.

Küçükçekmece Belediyesi hem yüzeyi hem de insanların hafızalarında ve alışkanlıklarında kalan kıymetli tortuyu kayıt altına almak istediğinde şüphe yok ki değerli bir çalışmanın fitilini ateşledi.

Küçükçekmece'yi ve Cennet'i, Yenimahalle'yi, Sultanmurat'ı, Yeşilova'yı daha yakından tanıdıkça semt sakinlerinde o hafızanın ne kadar diri olduğu gördüm, Cennet'in bir hafızası olduğunu da...

Öyle olunca ben de tüm bu araştırma ve görüşmeler boyunca giderek o semtin bir ferdi olarak hissetmeye başladım. Hafızalar ortaklaştı, gözümde canlananların içindeymişim gibi hissettim.

Ben Küçükçekmece'nin eski halini, Cennet'in henüz yapılaşmanın başlamadığı günlerini görmedim, yaşamadım. Ama bunları kitap boyunca konuştuğumuz insanların yüzünde gördüm. Top oynadıkları arsaların, yazlık sinemaların,

parkların kendisi artık yoktu, ama o günlerde henüz çocukken nasıl bir yüz ifadesi varsa, işte o yüz ifadesi yerleşiyordu konu geçmişten açılınca mahallelilerin yüzünde.

Ve herkesin anlatmaya da ihtiyacı varmış. Birkaç siyah beyaz fotoğrafta ama daha çok anılarda kalan o "eski semtin" hâlâ dimağlarında yaşadığını biliyorum.

Bu kitaba katkı verenlerin, anılarını, albümlerini açanların sayesinde artık o eski semt bu kitapta ve bu kitapla da yaşayacak.

Burada doğanların, sonradan buraya gelip Cennet'i yurt edinenlerin canlı hatıraları, bir kentin insanda nasıl ete kemiğe büründüğünü görebiliyorsunuz.

Sanslıydık, çünkü her şey hızla kimliksizleşirken Cennet'in ve Cennetlilerin bir kimliği vardı.

Çünkü alışkanlıkları, hafızaları, özlemleri, beklentileri vardı.

Kimliği tanımaya, alışkanlıkları anlamaya, hafızaları tazelemeye, özlemleri gidermeye, beklentileri karşılamaya biraz olsun vesile olabilirse bu kitap, ki niyeti budur, ne mutlu bize, ne mutlu verilen emeğe...

Luigi Mayer'e ait
19. yüzyıl Küçükçekmece meydanını
gösteren gravürü

قاضی باپی چفتلی

ایکینا

دره کوی چفتلی

طاش اغیل چفتلی

اسپارزه قله

تالدر بر بول

لدره برولدا

قالفه کوی

کوچک خفتله

قالیوص

اکنوس

علی بک کوی چفتلی

بیوک خفتله

نقاش چفتلی

خلقه لی زراعت مکتبی

پایاس کوی چفتلی

دالیان

بیوک چکجه

عمر پاشا خفتلی

فیرز کوی چفتلی

قایناری چفتلی خرابه لی

یک بوسنه کوی

وزیران بوسنه چفتلی

بیوک چکجه قوی

صفدر کوی

قوله لی چفتلی

علی امیر قوس

صفوق صوچفتلی

اغیاب

بابا برونی

قیابرونی

کوچک چکجه

قلاطاریا

GENNET

ایماما چفتلی

یکی چفتلی

فیوریه

اسکلیون

ایاستفانوس

چفتلی

آفارشه کوی

تراقایتا

غارطان کوی

آغوریا چفتلی

چفتلی

انبارلی

قریل برون

دکرمن برون

مَرْمَرَه کَلَنی

Cennet'in Tarihi

1941 yılında Küçük Çekmece Köyü adıyla bir kitap yayımlandı. Vilayet Köy Bürosu Şefi Selahaddin Demirkan tarafından yayımlanan kitap Küçükçekmece ilçesinin henüz köy olduğu yıllarını anlatıyordu.

Daha 1941'de "köyün ehemmiyeti" ortadaydı. "Köyün şimdiki ehemmiyetini içinden geçen İstanbul-Edirne ve Avrupa yolu artırmaktadır. Bu itibarla köy, ziraat, ticaret ve turizm bakımlarından olduğu kadar göldeki balıkçılık mevzuundan da tetkike değer."

Demirkan kitapta bize bir dünya anlatıyordu.

Bu dünyanın derin bir tarihi, uzun bir geçmişi, olanaklarla dolu bir geleceği vardı. Bu, anlatılmaya değerdi.

Önce bu köyde neler var sorusuna yanıt verdi. O yıllarda çarşıdaki en göze çarpan dükkânlar,

kasaplara ait olanlardı. Kaldırımlarda ise kavun, karpuz sergileri bulunurdu. Tabii çeşmeler de. Bugün artık büyük çoğunluğu, ne yazık ki, mu-

hafaza edilememiş olsa da Küçükçekmece'yi Küçükçekmece yapan şeylerin başında dereleri ve çeşmeleri geliyordu.

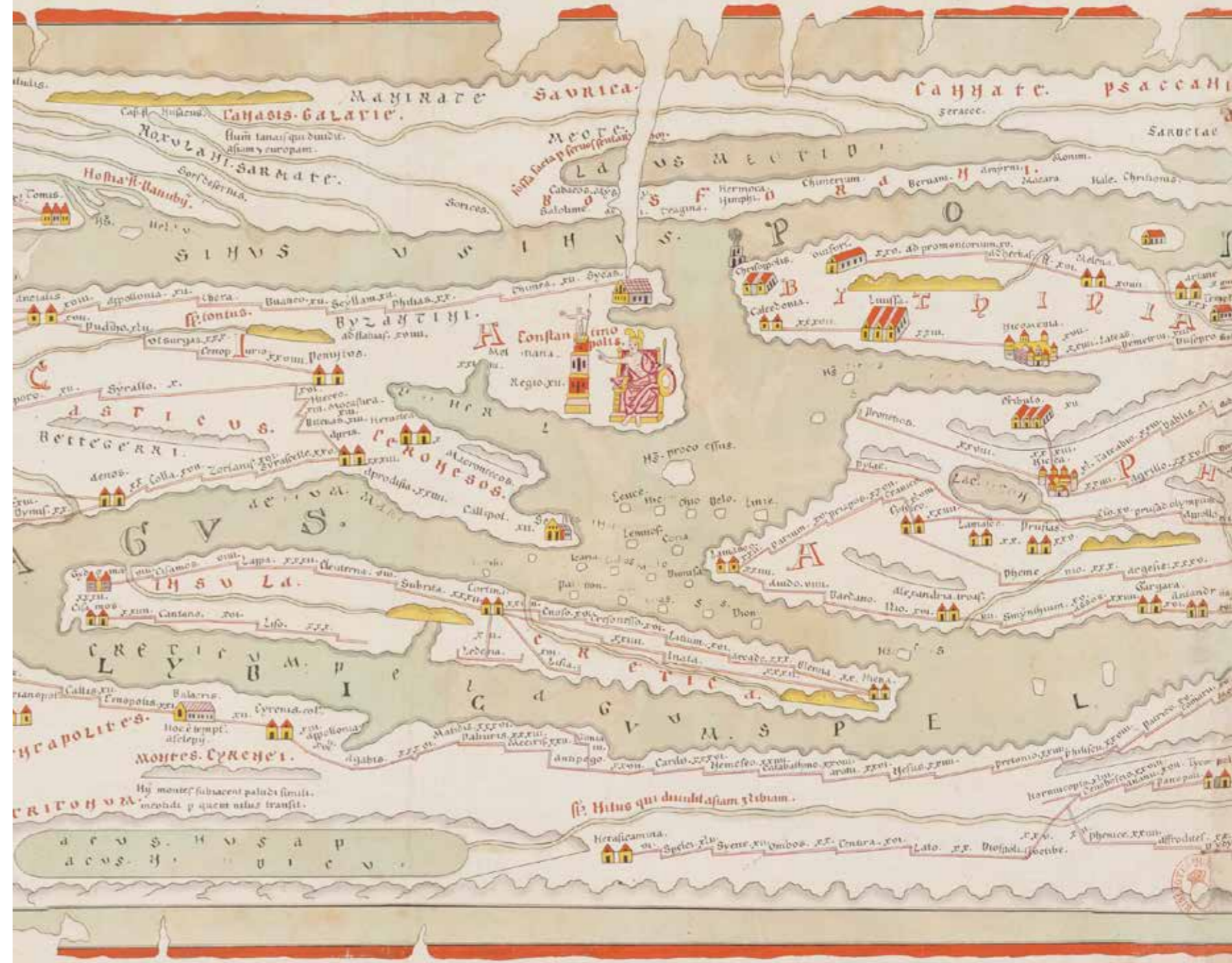
"Asırlar görmüş bir çınarın altında gürül gürül akan çeşme önünde durup herhalde bir su içmek istersiniz. Şimdiye kadar kim bilir kaç bin kişiye su vermiş olan bu çeşme size eski devirlerin, buralardan gelip geçmiş ve Avrupa'yı istila etmiş insanların şimdi unutulmuş hatıralarını canlandırır."

Evet çeşmelerin bir bölümü artık yok ama Demirkan'ın anlattığı tıpkı Küçükçekmece gibi Dünya'dan gelip geçmiş insanların, "Avrupa'yı istila" etmiş savaşçıların hatıraları hâlâ canlı.

Tarihi dedik, açalım.

Küçük Çekmece Köyü Kitabı
(Atatürk Kültür Merkezi Arşivi)

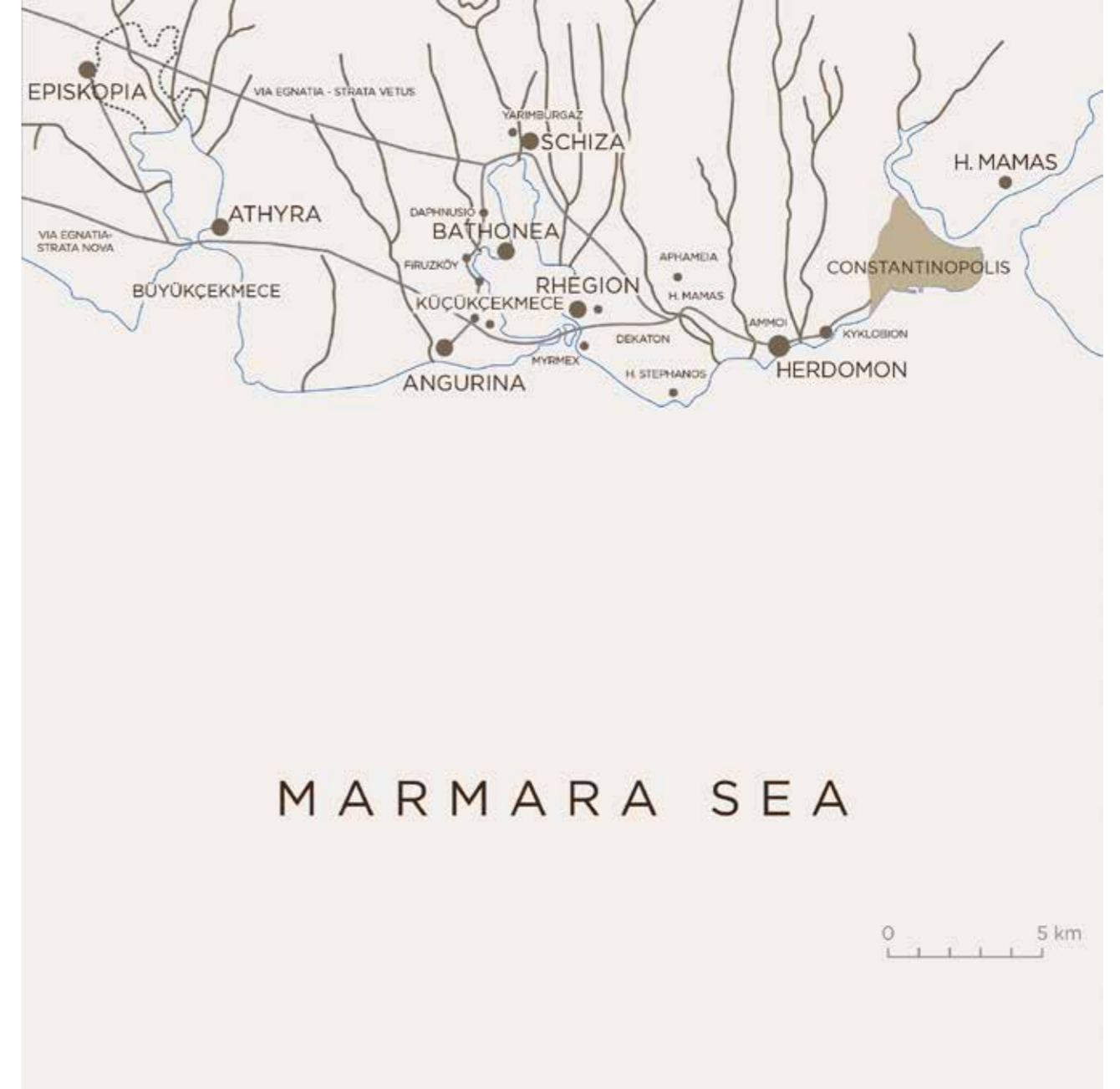
Tabula Peutingeriana haritasında 'Regio' (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Rheimion bölgesinin güncel hali (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Regium ya da Regiun, biz Regium diyerek devam edelim, Küçükçekmece'nin tarihinin derinliğinin merkezi denebilir. Regium, bugünkü Cen-

net Mahallesi'nde yer alıyordu ve mahalledeki Antikalar Caddesi'nin adı Regium kentinin kalıntılarının burada olmasından kaynaklanıyordu.

Via Egnatia boyunca güncel Bizans yerleşim yerleri - Stanislawki ve Aydingün 2018 (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Bu isim ilk kez Roma döneminde imparatorluk içindeki yolların mesafelerini veren Tabula Peutingeriana'da geçiyordu. Byzantion'a 12 mil uzaklıkta

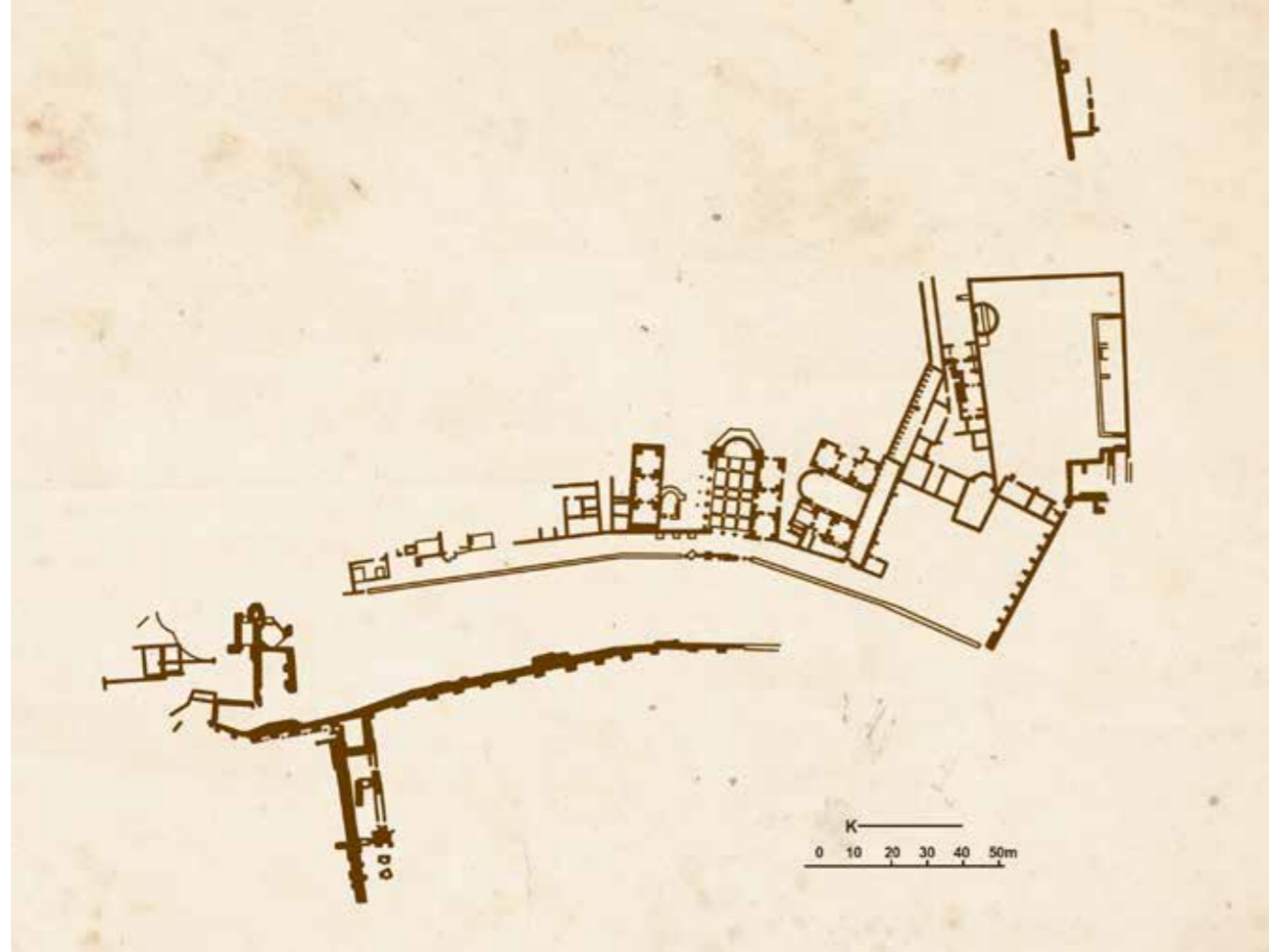
işaretli olan Region'da I. Theodosius döneminde bir saray kompleksi de inşa edilmişti. Yani Cennet Mahallesi'nde bir zamanlar Bizans sarayı vardı.

Aslında bu keşif 1937'de tesadüfen oldu. Bölge halkının taş ihracı için çıkardığı duvar parçası 1937'de Ernest Mamboury tarafından fark edilince büyük bir tarih ortaya çıktı.

Gerisini Dürdane Kaya'nın hazırladığı Küçükçekmece Kültür Envanteri kitabından okuyalım:

"Dönemin Müzeler Müdür muavini Arif Müfid Mansel ile Ernest Mamboury, bölgede yaptıkları

yüzey araştırmasında seramik ve mermer parçalarına rastladı. Gezilen alanın kadim bir şehir ya da askeri bir istasyon olduğu kanaatine vararak 1938 yılında Türk Tarih Kurumu vasıtasıyla bölgede araştırma yapılması için İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından bir ay boyunca kazı çalışmaları yapıldı. 1940-1942 yıllarında İstanbul Arkeoloji Müzeleri Umum Müdürü Aziz Ogan ve Umum Müdür Muavini Arif Müfid Mansel tarafından kazılar yürütüldü."

Rhegion'da kazılan alanların planı (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Kazılar ilerledikçe ve sur duvarları, burçlar ve tabanı mozaiklerle kaplı yapı, hamam, kilise, sarnıç, ortaya çıktıkça heyecan daha da arttı.

Bu heyecan bir özeni de beraberinde getirdi, kalıntılar özellikle tarihçileri çok heyecanlan-

dırdı, kazılara dair yazılar yayımlanmaya başlandı. Ancak bölge bir noktadan sonra korunmadı. Kentleşme hızlandı, arkeolojik bölge de korunmadı. Region kalıntıları Yenimahalle Tepeüstü mezarlığında ve kasabanın içinde devşirme malzeme olarak kullanıldı.

Sur duvarı - Aziz Ogan ve Mansel 1942: Lev. VII Res. 12- (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Mihraplı salonun yanındaki odalar - Aziz Ogan ve Mansel 1942: Lev. XV Res. 26 - (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Regium'da kazılar yapmış bir isim olan, dönemin İstanbul Arkeoloji Malzemeleri Umum müdürü Aziz Ogan, 1938 yılında Belleten'in 10. sayısında bu kentle ilgili ilk bulguları kaleme aldı.

Regium, Bizans için epey önemliydi. 557 ve 558 yıllarında yaşanan depremlerle harabeye döndü.

Rhegion Hamamı altındaki ısıtma sistemi
Aziz Ogan ve Mansel 1942: Lev. XV Res. 26
(Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Kent önemliydi zira İstanbul'un güvenliği için kritik bir konumdaydı. Regium, yani Küçükçekmece, Trakya üzerinden gelebilecek tehlikelere karşı bir savunma alanıydı.

9. yüzyılın başında kent Bulgar istilaları da yaşadı ve bu istilalar da depremler gibi kentin harabeye dönmesinde rol oynadı. Ama her seferinde yeniden inşa edildi.

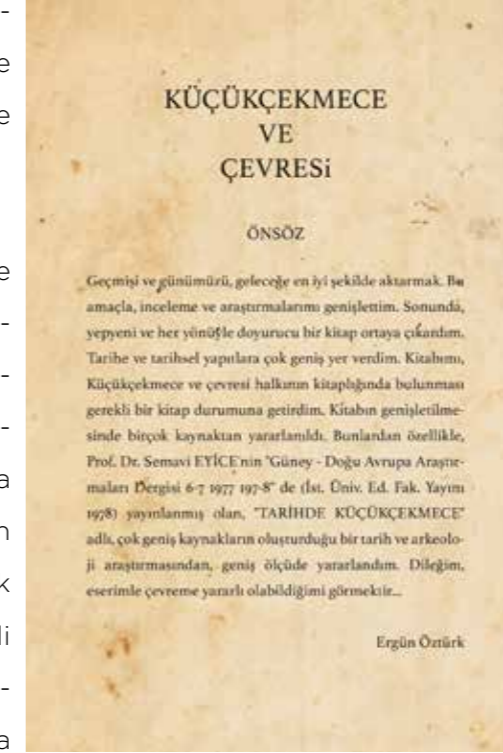
Vilayet Köy Bürosu Şefi Demirkan'ın Küçük Çekmece Köyü kitabı dışında elimizde bir kaynak daha var.

Bu kitap 1966 tarihli. 1963'te tayini Küçükçekmece'ye çıkan Öğretmen Ergün Öztürk bir noktadan sonra burayla ilgili bir kitap yazmaya karar verdi. Çünkü zaman içinde öğrencileri ona sık sık Küçükçekmece'yle ilgili sorular sormaya başlamıştı. Ama Öztürk bu sorulara yanıt veremiyordu çünkü o zamanın şartlarında bilgiye ulaşmak kolay değildi.

Bunun üzerine araştırmalara başladı ve öğrencilerine Küçükçekmece'nin tarihi, coğrafyası, kültür zenginlikleri ile ilgili bilgi veren Küçükçekmece ve Çevresi kitabını yazdı.

Öztürk kitabına bir de not düştü:

“Zor şartlar altında meydana getirdiğim bu küçük eserimle, öğretmen, öğrenci ve çevre halkına birazcık olsun faydalı olabildimse mutluluğun en büyüğünü tatmış olacağım.”

Küçükçekmece ve Çevresi Kitabı
Ergün Öztürk (Sahaf Turkuaz)

Öztürk'ün çabası kıymetliydi ve çalışması bugün bu kitapta dahi bizim için önemli bir kaynak oluşturuyor.”

Kitaptaki bilgilerle ilerleyelim.

“Regium Latinler tarafından 1204'te ele geçirildi. Ardından korkunç bir tahrip başladı. Öztürk'ün belirttiği üzere, “Bütün anıtları kırıldı. Bu arada İstanbul'un civar kasabaları ile bilhassa yol üzerinde olduğu için Regium şehri de devamlı hücum ve yağmalara uğrayarak eski

kuvvet ve kudretini kaybetti. Yapılan saldırılar Regium'u bir daha imarı mümkün olmayacak hale getirdi.”

“Yani bu önemli kent birkaç defa baştan kuruldu. Sadece savunma şehri de değildi. Aynı zamanda “karşılama” bölgesiydi.”

Ogan'ın makalesine göre, burası önemli siyasi görüşmelere de sahne olmuştu.

“İmparator Fokas, 602'de Yeillerin muhafazası altında ve refakatlerinde buraya gelmişti. Daha

Osmanlı Yolları ve Menziller- Osmanlılarda Ulaşım ve Haberleşme -2002
Yusuf Halaçoğlu (Küçükçekmece Belediyesi Kadim Kentin Belleği)

sonraları Makedonyalı imparatorlar Bizans'ın yüksek aristokrasi sınıfına mensup olanlarla Arhontlar, kumandanlar seferden dönen imparatorları burada karşılayıp zafer alaylarıyla şehre, saraya kadar isal etmeği bir usul ve nizam haline koymuşlardı.”

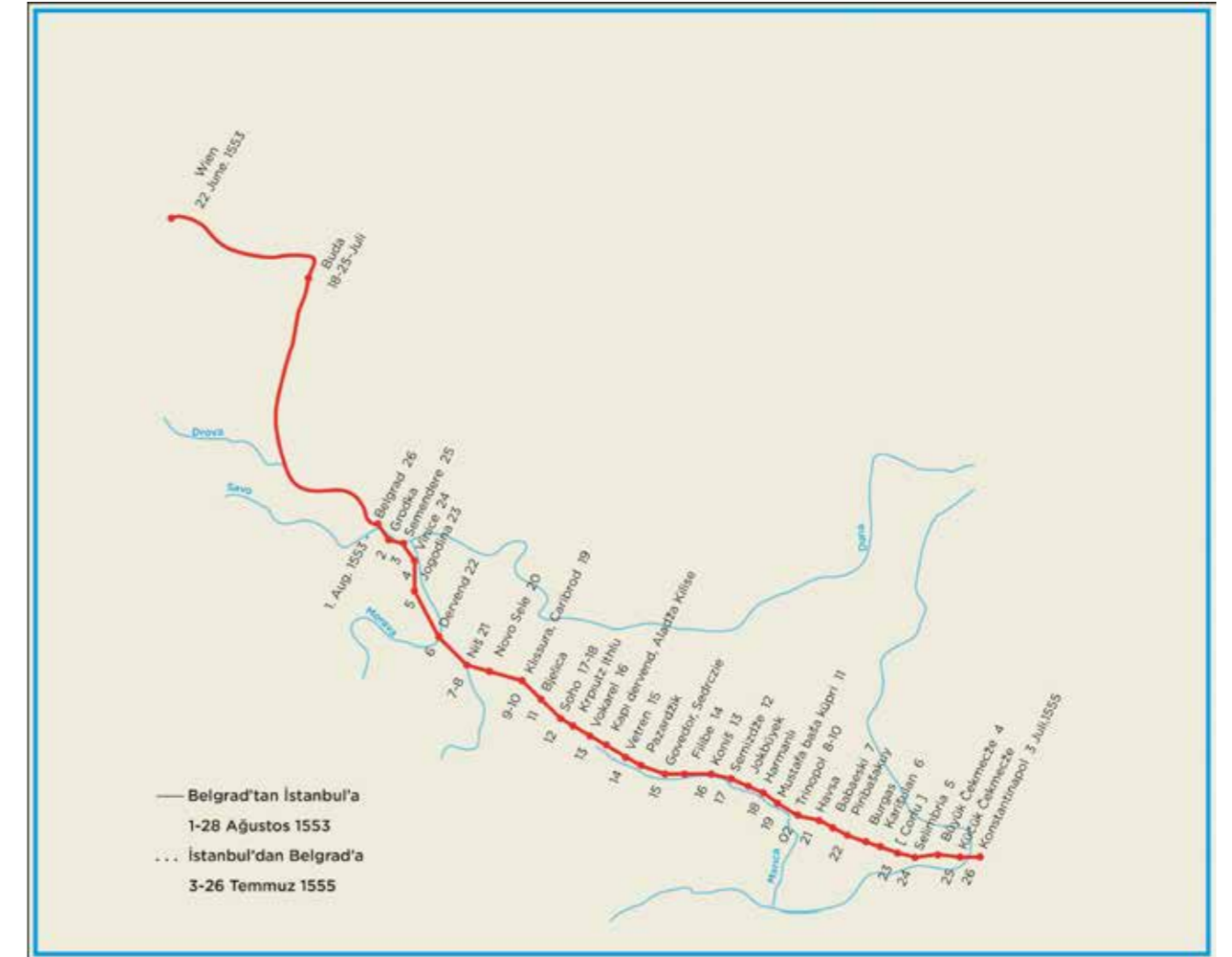
Bu durum Bizans'ta böyleydi. Ya Osmanlı'da?

Bu bölge Osmanlı bölgesi için de bir teşrifat, yani karşılama noktasıydı.

“XVI. yüzyıldan itibaren Avrupa'dan Osmanlı Devleti'ne gelen elçilik heyetlerinin hemen hepsi Küçükçekmece'den geçen yolu kullanmışlardır.

Birçok elçilik heyetinin ise İstanbul'a varmadan önce son geceyi burada konaklamak suretiyle geçirdikleri ve burada karşılandıkları bilinir.”

Bu yolun 1500'lerde dahi kullanıldığını, yolu bu topraklardan geçen seyyahların yazdıklarından anlıyoruz. Örnekse Alman Seyyah Hans Dernschwam'ın 1555'te yazdıkları.

Dernschwam'ın Avrupa Seyahati sırasında gezdiği yerler, 25. sırada Küçükçekmece (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Region yolunu takip ettiğini anladığımız seyyahın yolunun Cennet Mahallesi topraklarından geçtiğini anlıyoruz.

“24 Ağustos’ta Silivri’den kalkarak bütün gün hiç mola vermeden 11 saat yol alıp 6 mil uzaklıktaki bir Türk kasabası olan Çekmece’ye (Çekmece) geldik. Buranın eski adını sorduksa da kimse bilemedi. Herhalde vaktiyle çok bakımlı ve tanınmış bir yer olsa gerek. Yer yer kaldırım döşeli eski Romalılardan kalma yollardan geçtiğimiz oldu.

Ancak bu yollar iyice muhafaza edilmemiş ve kendi haline bırakılmış. Tekrar küçük bir kasabaya geçtik. Sağ tarafta yine denizi gördük ve kıyı boyunca yokuş yukarı yolumuza devam ettik. (...) Oldukça uzun çıplak bir tepe üzerinden geçtik. Burada bir kayadan fışkıran su akıyor. Yolcular ve hayvanlar bu sudan faydalanıyor.”

İmparatorların Avlanma Bölgesi

Bölge aynı zamanda uzun yıllar avlanma alanı oldu. Avlanma meselesinin tarihi de oldukça eskiydi.

I. Basileos için de Regium çok önemliydi. Bulgar saldırılarıyla bölge talan edildiğinde şahsi hazinesinden bütçe sağlayarak yeniden kurdu-

2014’te yapılan bir inşaat kazısında, Cennet Mahallesi Hatboyu Caddesi’nde bir sarnıç olduğu anlaşıldı. İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından kazı yapıldı ve yüksekliği 2 metre olan sarnıç ortaya çıktı. Üstelik Sarnıç, Bizans dönemine aitti.

Hans Dernschwam değil, Polonyalı seyyah Simeon’un da yolu buralardan geçmişti. 1611’de İstanbul’dan yola çıkan Simeon, “günlük yolun tamamen taş döşeli olduğunu, insanların ve hayvanların ayakları ıslanmadan yürüdüğünü” yazıyordu.

Ve ilginç bir not:

İstanbul’u fethi sırasında Fatih Sultan Mehmed için ne kritik noktalardan biriydi. Bizans’a gelebilecek destekleri engellemek için burada yapılaşmaya gitti. Bir cami ve kasır inşa ettirdi.

Yani bu bölge daima kritikti.

ran oydu. I. Basileos bu bölgeye sıklıkla gelirdi, özellikle de avlanmak için.

20 Ağustos 886’da yine avlanmak için Region’a geldiğinde iri bir geyik gördü. Onu avlamak için hamle yaptı ancak geyik imparatora doğru yöneldi, atın geyikten ürkmesiyle imparator atın-

dan düştü. Bu esnada geyiğin boynuzu kemere takıldı ve sürüklendi. Basileos bu kazadan sonra öldü.

Bölge sadece Bizans imparatorları için değil, Osmanlı imparatorları için de bir av yeri oldu. Kanuni Sultan Süleyman da av için buraya gelenlerdendi. Üstelik o da ölüm tehlikesi atlattı. 20 Eylül 1593’te Cennet Mahallesi yakınındaki Halkalı’da avlanırken, fırtına çıktı ve kısa sürede yağış sele neden oldu. Padişah İskender Çelebi’nin kasrına sığınarak kurtulabildi. II. Mahmut ve Sultan Abdülaziz de bölgeye av için gelmişti. Bölgenin avlanma alanı olması Osmanlı’nın son dönemlerine kadar devam etti. Düünden Bugüne Küçükçekmece kitabında belirtildiğine göre, avcılara kolaylık olması amacıyla Sirkeci Garı’ndan tren tahsis ediliyordu.

Tarihin derinliklerinde fazla yol aldık, yine tarihte kalalım ama biraz daha yakınlara dönelim.

Küçükçekmece ve Çevresi kitabında belirtildiğine göre, 1960’lı yıllarda bugün Cennet Mahallesi olan, o dönemde Yeşilyuva olarak anılan mahalle ile Yenimahalle daha ziyade gecekondulardan oluşuyordu. Aynı zamanda bahçeli evler ve apartmanlar da vardı.

Peki nüfus?

Kanarya Mahallesi hariç olmak üzere Küçükçekmece’nin nüfusu 1935’te 780, 1940’ta 845’di. Bu sayı 1950’de 1012’ye, 1955’te 4258’e çıktı. Hızlı artış devam etti. 1960’ta 12 bin 19 kişinin yaşadığı Küçükçekmece’nin nüfusu 1965’e geldiğimizde 30 bini buldu.

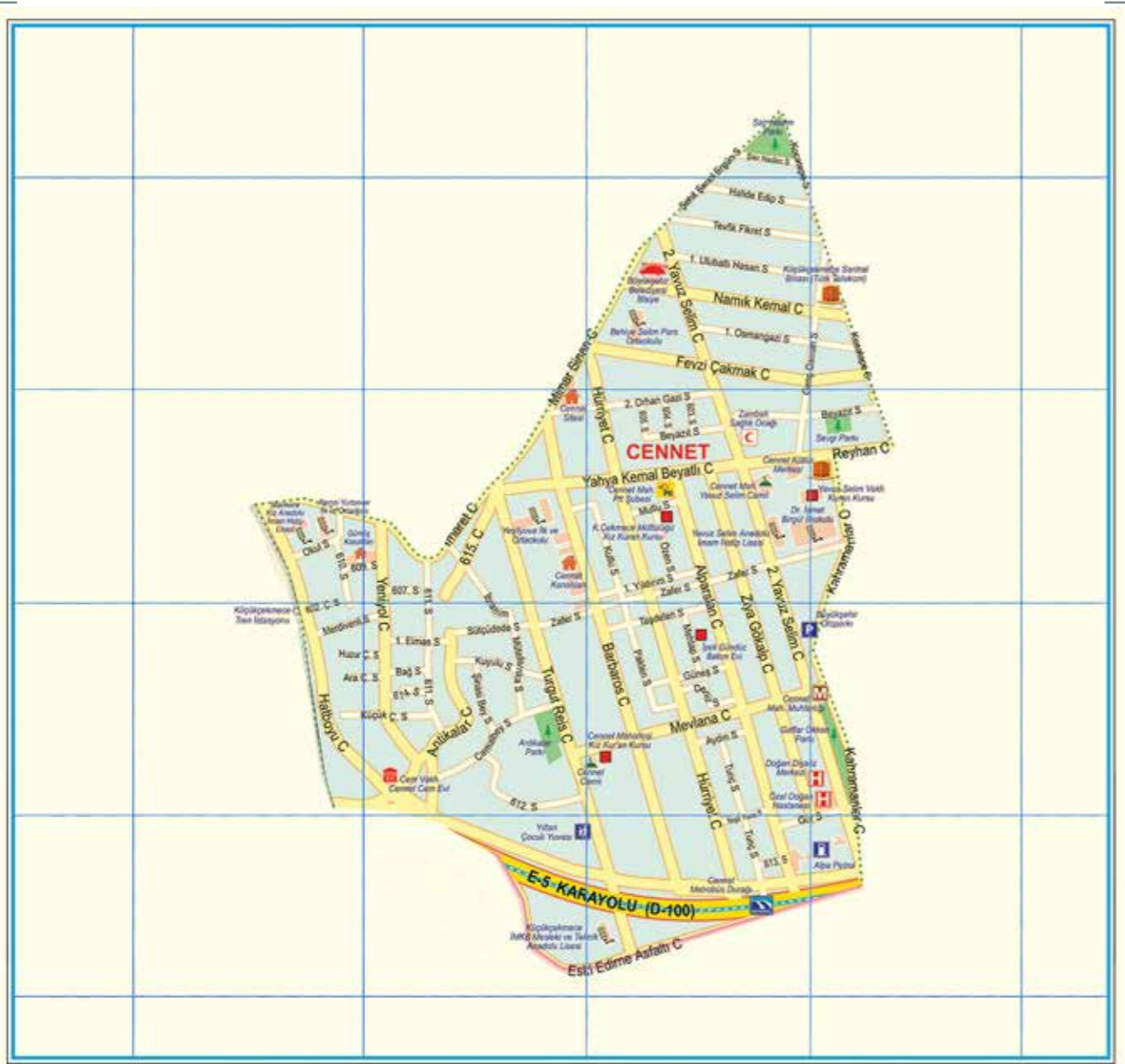
Anadolu’nun çeşitli şehirlerinden gelenler dışında 1954 sonrasında Yugoslavya’dan göçler başladı. 1956’dan sonra Kastamonu başta olmak üzere Anadolu’nun çeşitli bölgelerinden Ermeniler, 1959’dan sonra ise Yunanistan’dan gelenler ilçeye yerleşmeye başladı.

Tarihte fazlaca zaman geçirdik değil mi? Geri döneceğiz ama şimdi biraz bugüne bakalım...

Bu kitap Cennet semtini, yani Cennet, Yeşilova, Sultanmurat ve Yenimahalle’yi kapsıyor.

Bu kadim coğrafyada, medeniyetler için bolca kullandığım ifadenin tam karşılığı olarak kritik ve önemli olmuş bu semti anlatacağız. Dününü, bugününü.

Haydi başlayalım... ■

Cennet Mahallesi (Küçükçekmece Belediyesi)

Yeryüzünün Cenneti: Cennet Mahallesi

Cennet Mahallesi, İstanbul'un mahalle kültürünün hâlâ yaşadığı yerlerden biri. Çok şey değişmiş, yapılaşma büyük bir hızla bazı dokuları silmiş, çocuk-

luğu mahallede geçmiş yetişkinlerin hatıralarındaki gibi değil tam olarak, yine de izler duruyor; mahal-
lenin mahalle kalmak konusunda bir iradesi var.

Sempatik Muhtar

Cennet Mahallesi'nin muhtarı Özdemir Sevinç ise hem hafızası hem de sempatik tavırlarıyla mahallenin tüm sevgisini kazanmış.

ismini lütfen duvara yazmayın. Kalbinize yazın. Duvara yazdığınız isim boyayınca siliniyor. Ama kalbinizden asla."

Cennet Mahallesi'nin muhtarı Özdemir Sevinç, çocukluğundan bu yana mahalle sakini. Onu yüz yüze tanımadan önce YouTube'daki "Cennet Mahallesi'nin sempatik muhtarı Özdemir Sevinç" videosu ile tanıdım.

Kendisine bir soru soruluyordu:

"Senin muhtarlığın duvarlarındaki yazılar ne yahu? Gençler yazıyorlar..."

Özdemir Sevinç şöyle yanıt veriyordu:

"Yazıyorlar, boyuyorsun gene yazıyorlar, boyuyorsun gene yazıyorlar. Ben gençlere şunu söylüyorum; sevgili gençler, sevginizi, sevgilinizin

Cennet Mahallesi Muhtarı
Özdemir Sevinç

Bu cümlelerden sonra sempatik muhtarımız bir de şarkı mırıldanıyordu: "Silemezler gönlümden/ Ne aşkını ne seni..."

Özdemir Sevinç'le buluştuk ve konuşmaya anılarındaki Cennet'le başladık.

"Çocukluğum burada geçti. Burada top sahalardı, o sahalarda 2 bardağı 5 kuruşa su satıp harçlık çıkarırdık. Pazarlarda su satardık. Sonra da o parayla akşam sinemaya giderdik." Çocukken yaptıkları arasında kuş yakalamak da

vardı. Bir gün yine kuş avlarken karşılarına birden Yaşar Kemal çıktı. Sevinç'in de aralarında bulunduğu çocuklara yaklaştı ve "Çocuklar, sizi böyle yakalasalar, hürriyetinizi elinizden alsalar olur mu? Onlar da hür olmalı" dedi.

Çocuklar Yaşar Kemal'in bu sözünden çok etkilendi ve yakaladıkları kuşları salıverdiler. Sevinç, "O gün yakaladığımız kuşları bıraktık. Ama aslında Yaşar Kemal'in ne demek istediğini, hür olmanın ne demek olduğunu çok sonradan daha iyi anladım. Bize büyük bir ders vermişti" dedi.

Yaşar Kemal, bu bölgenin kuşlarını da onların hürriyetini de hep önemsendi. Kuşlar da Gitti kitabında o kuşları şöyle anlattı:

"Günler geçtikçe dikenlik küçüldü, Şenlikköy, Yeşilköy, Ambarlı, Cennet Mahallesi, Telsizler, Menekşe. Florya, Basıncık kuruldu. Florya'nın o güzelim menekşe dolu koyağına çirkinin çirkinini beton apartmanlar yığdılar.

İşte kuşlara bu küçücük yer kaldı, denizle orman, Menekşeyle Basıncık arası... Ve kuşlar her yıl gelip bu küçücük dikenliğe sığınıyorlar. Geçen yıl bu dikenliğin sahibi de burasını, parselledi, metrekaresini üç yüz, beş yüz liradan okuttu yeni zenginlere..."

Sevinç yolu Küçükçekmece'den geçen oyuncularını da hatırlıyor.

"Kemal Sunal geldi mesela mahalleye, burada, benzincide bir sahne çektiler. 1-2 gün sürmüştü o sahnenin çekimi. Sakar Şakir filmiydi. O filmi seyrederken kendi binamızı görüyorduk. Kemal Sunal'ı görünce şaşırılmıştım. Normalde de filmlerdeki gibi biri sanıyorduk. Asık suratlı, ciddi bir adammış, rolden çıktığındaki hali öyleydi yani."

Sevinç, yolu bu mahalleden geçmiş iki oyuncuyu daha hatırlıyordu;

Tarık Akan ve İlyas Salman. Özellikle Salman'la ilgili anısını kendine özgü üslubuyla esprili şekilde ve heyecanla anlatıyordu:

"Amigo Yaşar diye bir abimiz vardı, onun yanına bilardo salonuna gitmiştik. O sırada bir araba geldi, durdu, içinden İlyas Salman indi. Bir sigara yaktı. Çok heyecanlandık tabii onu görünce. Galiba film çekmeye gidiyordu, mola vermişlerdi. Sonra arabaya bindi gitti. Hani soruyorsun ya, yolu mahalleden geçen ünlüleri, İlyas Salman da geçti ama tabii rüzgâr gibi geçti."

Yaşar Kemal- Kuşlar da gitti kitabının kapağı (100bin Kitap Ekran Görüntüsü)

Türkiye'nin İlk Filmi Cennet Mahallesi'nde Çekildi

Cennet Mahallesi'nde eskiden yazlık sinemalar vardı. Ne yazık ki şimdi yoklar. Serhan Sineması örneğin o günlerde mahallelinin gözbebeği idi. Keza Yeni Çiğdem Sineması da...

Üstelik sinema, tarihi olarak da o kadar uzak sayılmazdı çünkü Türkiye tarihinde çekilen ilk film, Cennet Mahallesi'nden sadece birkaç kilometre ötede çekilmişti.

1877-78 Osmanlı-Rus savaşında Yeşilköy'e kadar gelen Rus ordusu, Florya'nın Basıncık'a geçiş yapan tepesinde, yakınlarına karargâh kurdu. Daha sonra, 1894-1898 yılları arasında yine Ruslar, bir anıt kilise kurdu.

Osmanlı ile Rusya arasında yapılan Ayastefanos Antlaşması'nın ardından Rus Çarı Nikola'nın mimarlarından biri olan Bazarov tarafından bir anıt yapıldı.

Ayastefanos Antlaşması, 3 Mart 1878, illüstrasyon London News (Küçükçekmece Belediyesi Kadim Kentin Belleği)

...

Anıtın Yıkımı Kaydedildi

Bu anıt 14 Kasım 1914'te yıkıldığında bu yıkım kaydedildi. Yedek Subay Fuat Bey (Uzkinay) tarafından çekilen bu görüntü, sinema tarihimizin

ilk filmiydi. Film ne yazık ki kayıp ancak "Ayastefanos'taki Rus Abidesinin Yıkılışı" adlı filme dair elimizde yıkım anı fotoğrafı mevcut. ■

Yedek Subay Fuat Bey Uzkinay (Bisav Arşivi)

Ayastefanos Rus Abidesi'nin patlama anı (ekran görüntüsü)

Cennet Mahallesi Muhtarı Özdemir Sevinç

Cennet'in Muhtarları Mahallesine Âşık Muhtar

Özdemir Sevinç'in üslubu ve anıları eğlenceli, üstelik muhtarlıkta geçirdiğim süre boyunca gelen giden mahalle sakinlerinin hepsine (ki sayı hiç de az değildi) aynı samimiyetle yardımcı oluyordu.

Sevinç, mahallesine âşık bir muhtar. Ama bir şikâyeti var ve bu konuda dert yaniyor. O da

Melek Baykal, Müjdat Gezen, Çağla Şikel ve Alişan'ın başrollerini paylaştığı Cennet Mahallesi dizisinde anlatılan yerin burası zannedilmesi. Görünen o ki dizide yaratılan hayali mahalle sahiden Cennet Mahallesi'nde zannediliyor ve Sevinç, mahalle dışında karşılaştığı kişilere ikisinin ayrı olduğunu anlatmaktan biraz yorulmuş.

Peki bugün ne durumda mahalle?

Bugün Cennet Mahallesi eskiden olduğu gibi her yanından dereler akan, çok sayıda çeşmeye sahip bir yer değil. Betonlaşma çok fazla olduğundan Özdemir Beyin oynadığı, su sattığı arsalar

da yok. Fakat yine de mevcut parklarını çok seviyor ve onlara sahip çıkıyor mahalleli.

Gaffar Okan Parkı, Sevgi Parkı, Antikalar...

Ya eğitim?

Emekli bir öğretmen olan Muhtar Sevinç, bir çırpıda 9 okul olduğunu söyledi.

Barakadan Kurulan Yeşilyuva İlkokulu

Cennet Mahallesi'ndeki Yeşilyuva İlkokulu 1960'ta yapıldı. Okul o dönemde baraka ders-

Yeşilyuva İlkokulu (Istanbul Burada Arşivi)

liklerden ibaretti. Barakadaki öğretim 3 yıl sürdü, ardından 1963'te okul yeni binasına taşındı.

İlk zamanlar okul sayısının azlığından Cennet Mahallesi'nin yanı sıra Yenimahalle, Cumhuriyet Mahallesi, Yeşilova Mahallesi, Sultanmurat Ma-

hallesi'nin yanı sıra Sefaköy ve Basıncıköy'den öğrenciler de bu okulda eğitim görüyordu.

Zaman içinde mahallelerde yeni okullar açıldı ancak Cennet Mahallesi'nin nüfusu da bu süre zarfında arttığından okulun öğrenci sayısı çoğalmaya devam etti.

Okulun bulunduğu arsayı eğitim için hibe eden Mustafa Pars, bu yoğunlaşmayı görünce bu kez arsa içine yeni bir bina yaptırdı. 1975'te tamamlanan bina da bir noktadan sonra yetersiz kalınca 1998'de yeni bir bina inşaatı başladı ve 2000 yılında bu bina eğitim öğretime açıldı.

...

Yeşilyuva İlkokulu

Yeşilyuva ilkolulu

Yeşilyuva İlkokulundaki Öğrenciler Başarılar Kazandı

Yeşilyuva İlkokulu öğrencileri yıllar içinde çeşitli başarılar da kazandı. Bunların başında halk oyunları konusundaki dereceler geliyor.

Öğrenciler, 1998'de halk oyunları küçükler kategorisinde Türkiye birincisi olmayı başardı. Aynı kategoride 2018'de İstanbul beşincisi, 2019'da İstanbul birincisi olan Yeşilyuva öğrencileri, 2019'da Makedonya'da gerçekleşen Uluslararası Folklor Kültür Festivali'nde Avrupa birincisi oldu.

...

Demografik yapı, Sevinç'in belirttiğine göre "kozmpolit" denilecek durumda. Trakya ağırlıklı göçmenler var, Karadeniz'den, Orta Anadolu'dan, Güneydoğu Anadolu'dan çok sayıda insan var mahalle sınırları içinde.

Sevinç'e gençleri de sorduk; mahallenin önceliklerinden biri de uyuşturucuyla mücadele.

"Bu aslında Türkiye'nin bir sorunu. Maalesef bu uğurda ölen gençlerimiz

vardı. Bunların hepsini gördük. Uyuşturucunun etkisiyle mahallemizde cinayetler oldu. Bilinç-

lendirme faaliyetleri yaptık. Kaymakamlık, belediye bu konuda ciddi eğitimler verdi.

Duyarlılık Arttı

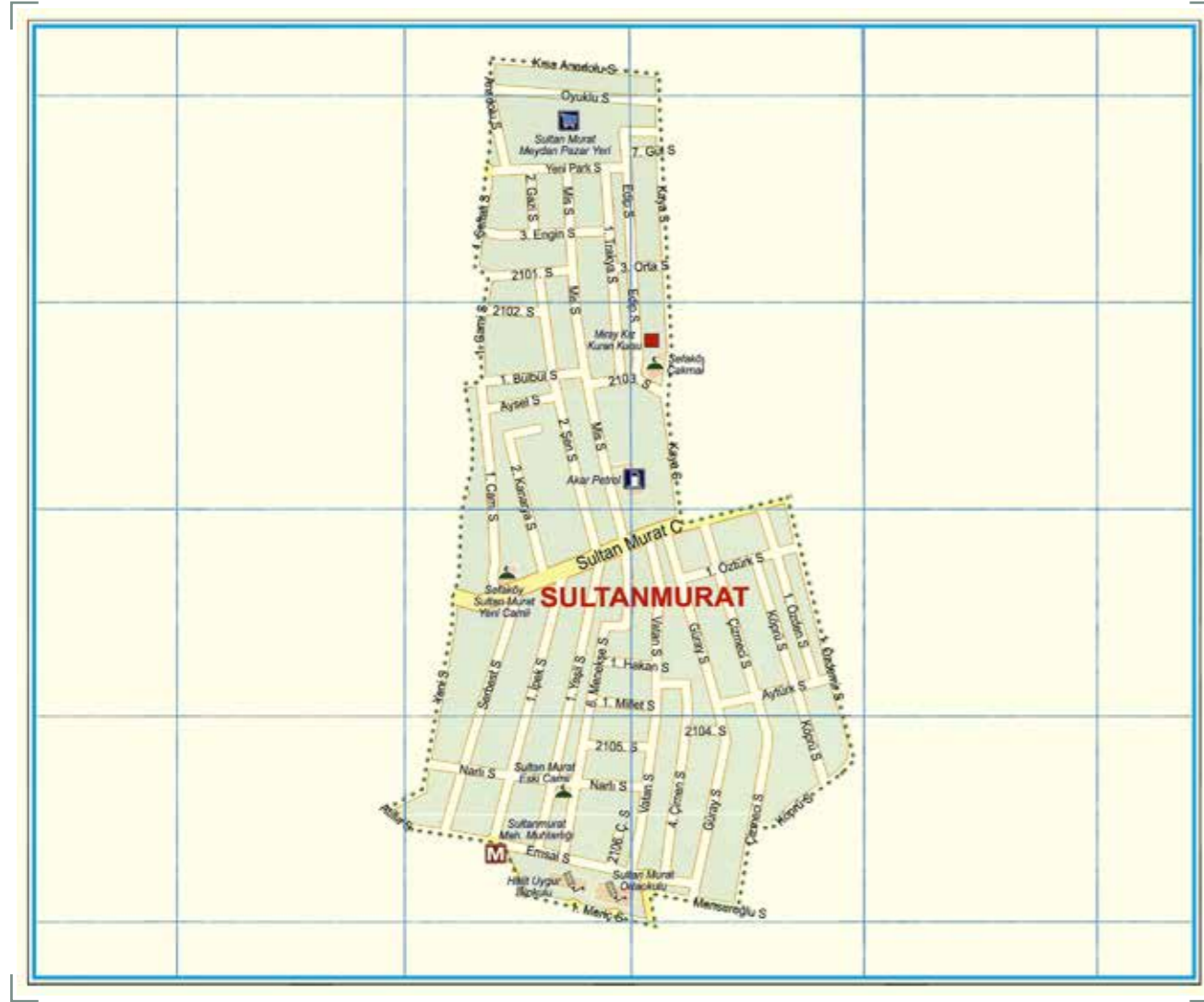
Emniyet'in de özverili çalışmaları neticesinde

bu konudaki duyarlılık arttı. Uyuşturucu kullanımı en azı indi. Çocuklar için 'Mahalle Anneleri'nin kısaltması olan MANNE projesi de bu konuda büyük etki yarattı. Toplantılarda madde bağımlılığı, çocuk eğitimi, evde zorbalık gibi konularda eğitimler verildi, veriliyor."

Yeşilyuva İlkokulu Batı Makedonya'da düzenlenen uluslararası folklor yarışması - 2019 (Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Dernekleri Platformu videoso ekran görüntüsü)

Sultanmurat Mahallesi (Küçükçekmece Belediyesi)

Balkan Göçmenlerinin İkinci Vatanı Sultanmurat Mahallesi

Sultanmurat Mahalle Muhtarı Faruk Demir, 1968 doğumlu pazarlama müdürü. Kendisi aynı zamanda Makedon göçmeni.

Sultanmurat Mahalle Muhtarı Faruk Demir'in belirttiği üzere mahalle sakinleri büyük ölçüde Makedonya, Bulgaristan, Trakya göçmeni. Son zamanlarda Suriyeli ve Özbek mültecilerin mahalleye göçtüğünü vurguluyor.

'Her Evin Kendisine Ait Su Kuyusu Vardı'

Demir, 'Sultanmurat isminin Makedon göçmelerinden geldiğini' söylüyor.

"Makedonya'da Murat Mahallesi varmış. Göçmeler buraya gelince Murat ismine Sultan'ı eklemişler. Mesela yine bizim mahalledeki İpek sokağının ismi Kosovalılardan geliyor. Onlar için özeldir İpek. Yine Bulgarların çok olduğu bir sokak var. Akçalar sokağı. O sokağın ismi de Bulgaristan'daki bir köyden geliyor"

Sultanmurat Mahalle Muhtarı Faruk Demir,
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Muhtar Demir'in çocukluğuna dair hatırladığı en net anıların arasında su kuyuları var. Mahalle kurulduğunda su olmadığı için her evin kendisine ait su kuyusu varmış. Kentleşme ve mahallenin gelişmesiyle birlikte su kuyuları da birer birer kapatılmış ta ki 99 depremine kadar. Binlerce vatandaşımızın öldüğü depremin ardından mahallenin su kuyuları Televizyon Programcısı Sadedtin Teksoy'un dikkatini çekmiş. O yıllarda mahalleye gelerek konu hakkında program çekmiş.

'Her Yer Tarlaydı'

Demir, çocukluğundaki gecekonduları, yazlık

sinemaları, bahçeleri, toprak sahaları hatırlıyor. "Her yer tarlaydı, çiçeklerle doluydu" diyor.

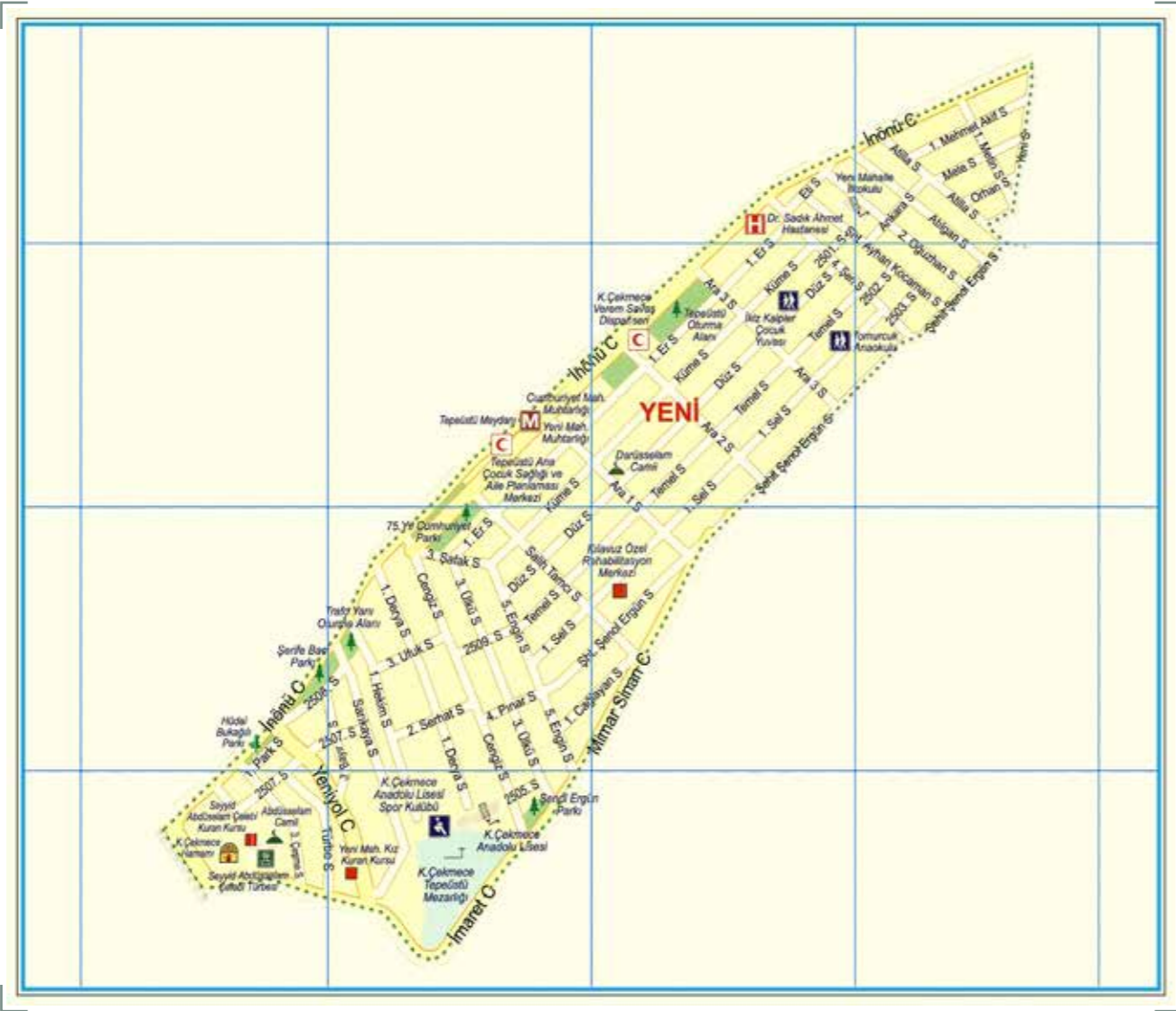
Artık yazlık sinemalar da büyük ölçüde bahçe ve toprak sahalar da tarlalar da yok.

Okulları yenilediklerini, depreme dayanıklı hale getirdiklerini belirtiyor. ATM'ler de yenilenmiş.

Yoğun bir tempoyla çalışıyorlar. PTT ve sağlık ocağı yapılmış. Kreş sorunu olduğunu ama çözüleceğini ifade ediyor.

Gençleri özellikle önemsediklerini ifade etti Demir. Bir süre öncesine kadar uyuşturucu bağımlıları olduğunu, buna karşı mücadele verdiklerini, belediyenin ve emniyetin ciddi desteğini aldıklarını vurguladı. Sosyal ve sportif etkinlikler de bu konuda belirleyici olmuş.

Çocukların bu tür etkinliklere yönlenebilmesinde Folklor Derneği'nin ve Sultanmurat Futbol Kulübü'nün etkisi büyük olmuş. 150-200 kadar çocuk bu etkinliklere katılıyor. ■

Yenimahalle (Küçükçekmece Belediyesi)

Yenimahalle Muhtarı Yurttaşlar için yol gösterici olmaya çalışıyoruz

Bu zengin mahallenin muhtarı Ayhan Ergün 55 yaşında. Mahallenin yarım asrını hatırlayan bir isim.

Kendisinden önce babası 20 yıl boyunca Yeni-mahalle'nin muhtarlığını üstlenmişti.

Babası Sinop'tan göçüp İstanbul'a gelmiş.

Ayhan Ergün de mahallesinde yaşayan birçok yurttaşı birebir tanıyor. Çocukluğu Cennet Mahallesi'nde geçtiği için bu mahallede de hayli tanıdığı var.

İlk İş Olarak Abdüsselam Türbesini Korumaya Almak İstedi

Kendisi de Yeşilyuva İlköğretim Okulu mezunu... Ardından Küçükçekmece Lisesi'nde eğitim gördü.

Ayhan Ergün, tarihi bir miras olan Abdüsselam Türbesi konusunda oldukça hassastı. Türbenin tarihini araştırınca önemini daha da iyi anladı.

Muhtar olur olmaz ilk iş türbeyi korumaya almak istedi. Hatta heyecanla bunu hemen yapmak isteyince Anıtlar Kurulu tarihi dokuyu korumak için uyarılarda bulundu. Ergün kendi yetkileri dâhilinde bahçedeki kilit taşlarını yaptırdı. Daha fazlası içinse izin alamadı.

Ergün, geçtiğimiz Ramazan ayında ihtiyaç sahiplerine toplam 150 bin TL'lik yardımda bulduklarını hatırlattı.

Muhtarlığının ilk yıllarında yurttaşların daha ziyade ikametgâh ve nüfus cüzdan sureti için geldiğini belirten Ergün, e-devlet'in hayata geçmesiyle ziyaret sebeplerinin değiştiğini ifade etti.

“Yurttaşlar artık bir yolla, kaldırım ile ilgili bir sorunu bildirmek ya da mesela okulda, karakolda bir işi varsa bu konuda destek istemek için geliyor. Bu konularda yurttaşlar için yol gösterici olmaya çalışıyoruz.”

Yenimahalle Muhtarı Ayhan Ergün
Fotograf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Peki, mahalle sorunlarıyla ilgili nasıl bir işle-yiş var?

Bu konuda artık telefonla iletişim tercih edilir hale gelmiş.

“Kaldırımı bozuk olan, sokak lambası yanmayan yurttaş eskiden koşa koşa muhtara gelirdi. Ama şimdi artık öyle bir şey yok. Ya bana mesaj atıyor ya da telefon açıyor.”

Biz de makamlara diyoruz ki şu sokak, şu numarada sorun var.”

Ergün, emniyet, belediye, nüfus gibi konular için ayrı ayrı iletişim uygulamalarında grupları olduğunu da hatırlattı.

Cennet ve Yenimahalle birbiriyle iç içe geçmiş iki yerleşim alanı. Ergün bu konuda şunları söyledi: *“Cennet Mahallesi’yle Yenimahalle’yi ayıramazsın zaten birbirinden. Yani oturan kişiler de birbirlerine yakındır. Kültürü de birbirine çok yakındır.”*

Mahalleyi oluşturan yurttaşlar genel olarak nereli?
“Ağırlıklı olarak Yunanistan göçmenleri, Trakyalılar ve Arnavutlar” dedi Ergün. Çocukluğunda Ermeni vatandaşların da bu mahallede oturduğunu söyledi, ancak zaman içinde mahalledeki Ermenilerin sayısı azalmış. Ergün, Ermeni yurt-

taşların Bakırköy sahiline inerken sağda kalan Gregoryen Kilisesi’ndeki cenaze ya da nikâh törenlerine katıldığını söyledi.

‘Ferdî Tayfur’un Yadeller Filmini izlediğimi hatırlıyorum’

Ve tabii Salim Bey Sineması... Çocukluğunda bu sinemaya sıklıkla gidenlerden biri Ergün’dü. Ergün’ün gittiği bir diğer sinema ise Cennet Mahallesi’ndeki Çiğdem Yazlık Sineması. Ne yazık ki bu sinema artık yok, yerinde evler bulunuyor. Ferdî Tayfur’un Yadeller filmini izlediğini hatırlıyor...

Ergün’ün Küçükçekmece ve sinema konusunda anımsadığı bir konu daha var:

Ergün henüz çocukken, Yılmaz Güney’in semte gelişi, bir film çekimi için lunapark kuruluşu...

“Burada lunapark kurulmuştu. Gondol gibi bir şey hatırlıyorum şimdi büyük dönen şeyler gibi bir şey yoktu da. Onları hatırlıyorum ben, küçüktüm o zaman, 10-11 yaşlarındaydım. Yılmaz Güney furyası olan dönem.”

O film, Yılmaz Güney’in başrolünde oynadığı, Güney ve Atıf Yılmaz’ın beraber çektiği, 1974 yapımı Zavallılar’dı.

Üstelik söz konusu lunaparka sahnesinde arka tarafta “Küçük Kartopu Sokak” yazıyordu. Bu sokak Küçükçekmece’de Cumhuriyet Mahallesi’nde yer alıyor.

Mahallenin tarihindeki en önemli olaylardan biri 99 depremi ve bunun etkileri... Muhtar Ergün yeni seçilmişti.

“Tabii bunu unutmam mümkün değil, depremden sonra bir sürü şey yaşandı. Arkadaşlarımız var, çocuklarını Sakarya’ya annesinin yanına gönderdi, depremden sonra maalesef cenazeleri geldi. Cennet Mahallesi’nde bir ev çöktü. Bütün gün oradaydık. O süreçte bütün evleri gezdik, hasar var mı diye. O günler unutulacak gibi değil.”

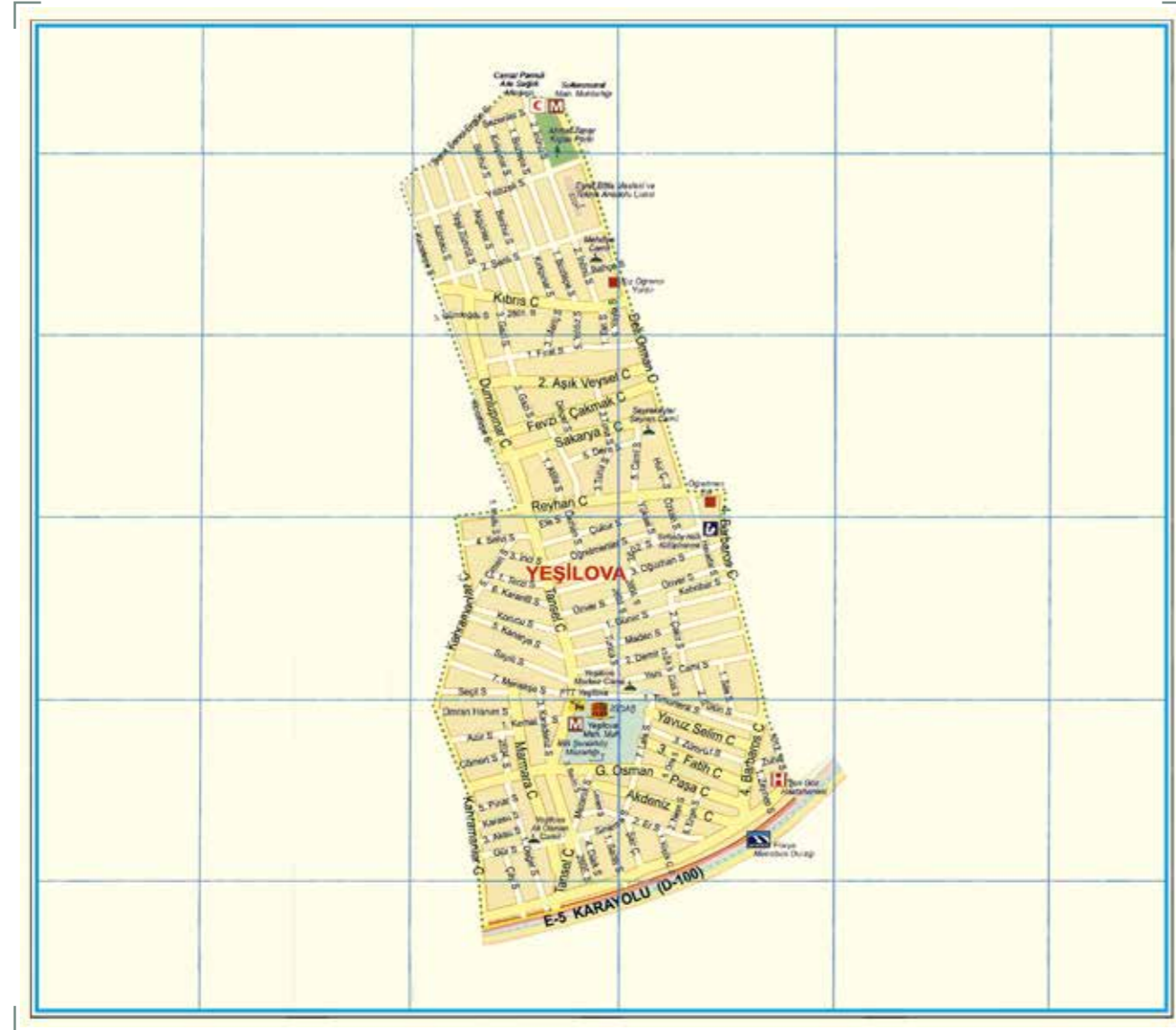
Muhtarlığı sürecinde başka unutamadığı olay var mı Ergün’ün?

“Bir olay var” diyor Ergün.

“Muhtarlık binası Cennet Mahallesi’ne giden ana cadde üzerindeydi o zaman. Babama ait olan kulübe gibi bir yerdeyiz yani. Bir gün kapıma bir adam attılar. Adamın yaşı o zaman 78. Arabayla getirdiler, indirdiler biz de içerde oturuyoruz. ‘Muhtarım, bu amca seni arıyor’ dedi adamlar, bırakıp gittiler adamı.

Amca yürüyemiyor, koltuk değnekli adam. ‘Buyur amca’ dedik. Amca dedi ki, ‘Ben senin mahallende oturuyordum, beni sokağa attılar.’ Kaymakamlığa gittik, onlar vali yardımcısını aradılar. Kaymakam bey birini tutmamı söyledi, 15 gün baktık amcaya.

O dönem bir yapı vardı, Küçükçekmece Belediyesi bize tahsis etmişti. Atıl durumdaydı. Orayı elden geçirdik, bir kanepeler bulduk, esnaftan soba tedarik ettik. Dediğim gibi, genç bir arkadaşına para verdik, o ilgilendi bakımıyla. Başka çare de bulamıyoruz. Sonunda hafiyelik yaptım, bir şekilde oğullarını buldum. Evine bıraktım, çocuğunu tembihledim vs. Ama kısa süre sonra haberi geldi, amca ölmüş.” ■

Yeşilova Mahallesi Koroki (Küçükçekmece Belediyesi)

Mahalle Savaşlarından Muhtarlığa: Erdoğan Önder

Yeşilova Muhtarı Erdoğan Önder, 59 yıldır mahallede yaşıyor. Babası da mahallenin muhtarlarından olan Önder'in çocukluğu için çok önemli Yeşilova.

"Bizim mahallemiz daha çok gecekondur mahallesiydi. Şimdi yapılaşma arttı tabii. Mesela Cennet Mahallesi'ne yukarıdan baktığımızda aşağısına kadar görebilirdik."

Çocukluğunda Yeşilova Mahallesi ve Cennet Mahallesi'yle 'mahalle savaşları' yaptıklarını anlatan Önder anılarını şöyle anlattı;
"Ben çocukluğumu çok iyi hatırlıyorum. Şimdi Doğan Hastanesi'nin olduğu yerde biz saklambaç oynardık. Oradan dere geçerdik. Cennet Mahallesi ile hep kavga ederdik, karşılıklı savaşımız vardı. Taş savaşı... Onlar bizi kovalardı sonra biz onları kovaladık tabii çocukluk."

Önder'in çocukluğu da sinemalarda hatta yazlık sinemalarda geçmişti. Sinemaların isimleri ise Saray ve Erdiler. Ancak şu anda Yeşilova Mahallesi'nde bir adet dahi sinema yok.

Mahalle nüfusunun yüzde 60-70'nin Trakya ve Rumeli göçmeni olduğunu söylüyor Önder. Ardahanlılar ve Tokatlılar ise mahallenin bir başka ağırlık merkezi.

2010 yılında muhtar olan Önder göreve seçilmemiş. Beş dönem muhtarlık yapan babası Nurettin Önder'in vefat etmesinin ardından,

... kaymakam tarafından atanmış. Ardından girdiği seçimi de kazanmış. Şimdiyse muhtarlıkta üçüncü dönemi devam ediyor.

Eczaneden emekli olan Önder, ardından muhtarlıkta daha fazla vakit geçirmeye başlamış.

Babasının insanlarla kurduğu diyaloglardan çok etkilendiğini söyleyen Önder 'muhtarlığın olmazsa olmazlarını' şöyle anlatıyor.

"Babamın insanlarla diyalogları beni çok etkiledi. İnsanları bürokrasiden uzaklaştırmak gerekir, kâğıtla, belgeyle uğraştırmamak gerekir. Öncelikle vatandaşın derdini dinleyeceksin. Vatandaşa güler yüz göstereceksin. Babam

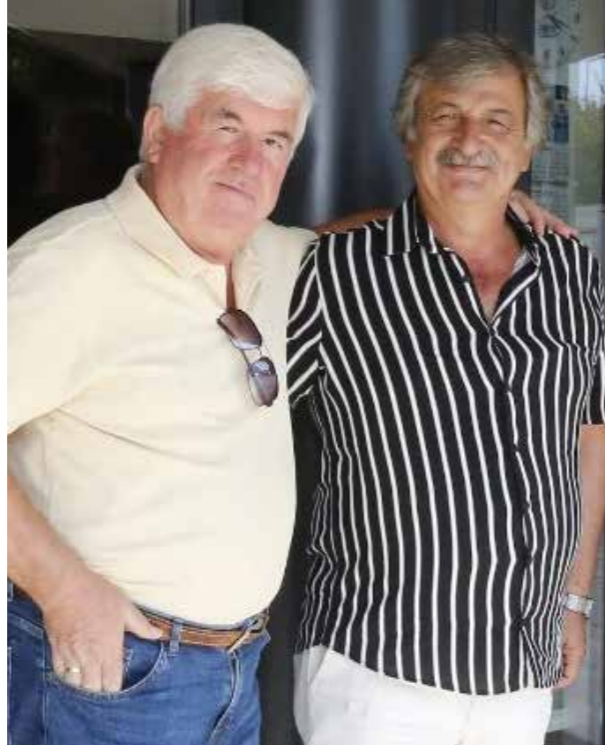
Yeşilova Mahalle Muhtarı Erdoğan Önder
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

da öyleydi."

Muhtarlık binasını ve muhtarlığın olduğu binada bulunan Yaşam Merkezi'ni Küçükçekmece Belediyesi'nin yaptığını söyleyen Önder, "Şu anki yerimizi Küçükçekmece Belediye'miz yaptı. Bana tahsis etti. Şimdi muradıma ermiş

oldum. Burada hem kadınlar hem çocuklar için etkinlikler düzenleniyor. Şimdi bir hedefim daha var. 600 metrekarelik bir alan boş duruyor. Oranın hasta bakımevi olarak değerlendirilmesini istiyorum” diye konuştu.

Ebru Gündeş’in mahallesinde okuduğunu ve yaşadığını söyleyen Önder’in yeğeni de Gündeş’le aynı sınıftaymış; “Ebru Gündeş buranın

Yeşilova Mahallesi Muhtarı Erdoğan Toprak ve Fotoğrafçı Sefer Bayraktar (Aziz Kaya)

kızıdır. Tekstilde çalışıyordu, ünlü olmadan önce.

Sefaköy Lisesi’nde okudu. Zaten evleri de o Barbaros Caddesi üzerindeydi. Ebru Gündeş beni tanımayabilir ama babamı tanır. Zaten birçok anısını televizyonda dinlemiştim. Üstü kapalı geçiyor ama anlatıyor. Mesela benim yeğenim onunla aynı lisede sınıf arkadaşımış.” ■

Yeşilova Mahallesi’nin nostaljik muhtarlık çekimleri (Aziz Kaya)

Cennetin İnsanları

Cennet Mahallesi’nde yaşanan hikâyeler, sanatçıların bu semte bıraktığı izlerle dolu. Mahalleye bir kez ayak basarak kalbine kazıyanlar, zaman içinde bağlarını asla koparmamışlar. Bu sanatçılardan biri de Ahmet Mekin. İstanbul’un kalabalığından kaçarak Erdek’e yerleşse de, eski semtini zaman zaman ziyaret ediyor.

Cennet Mahallesi’nin adının tarihçesi de oldukça ilgi çekici. Bir tarafında göl, bir tarafında orman ve bir diğer tarafında deniz manzarasına sahip bu mahallesinin ilk adı “Yeşil Yuva” olarak kayıtlara geçmiş. Ancak Ahmet Mekin’in çabaları sonucunda, mahallesinin adı “Cennet” olarak değiştiriliyor. Cennet’ten bir parça olarak görülen bu semtte, geçmişin anıları hâlâ canlı. Yaşar Kemal’in ve Ahmet Mekin’in keyifli sohbetlerine ev sahipliği

yapan bu nostaljik mekânda, eski günlerin izlerini sürüyorsunuz.

Etem Karakule

Cennet Mahallesi’nin kültürel zenginliği, sanatçıların izleriyle daha da belirginleşiyor. Reşat Pastanesi’nin kurucusu ve ortağı Etem Karakule, anılarını gravüre yansıtan sanatçı Fatih Mika, mahalleye bağlarını asla koparmayan oyuncu Feride Çetin, rapçi Tepki, Kadın Aza Behice Güler, Küçükçekmece sevdalısı ve aşığı Yakup Namli ve Sefer Bayraktar (Yeşilova Mahallesi’nin fotoğrafçılarından biri).

Cennet Mahallesi’nin sokaklarında gezinirken, geçmişin ve sanatın anıları ise hâlâ canlı..

Başlayalım hikâyeleri dinlemeye... ■

...

Reşat Pastanesi önünde Reşat Karakule (Etem Karakule)

...

Mutfağında Hem Tarih Hem Çörek Pişen Pastane: Reşat Pastanesi

Mahallenizde bulunan bir pastanenin konuklarının bir yanda Yaşar Kemal bir yanda Ahmet Mekin olduğunu düşünün. Cennet mahallesinin eski günlerine dair anıları canlandıran bu nostaljik mekânda, bir yanda Yaşar Kemal'in, bir yanda Ahmet Mekin'in keyifli sohbetlerine şahit oluyorsunuz. Reşat Bey ise mahallenin renkli karakterlerinden biri olarak, hem esnaf kimliğiyle hem de içten kişiliğiyle ünlü.

Pastanenin içerisindeki masalarda gençlerin, konukların bazen sanat dolu bazen günlük sohbetlerine dâhil oluyorsunuz. Yaşar Kemal, yeni yazdığı kitabının satırlarını, gün içerisinde yazdıklarını anlatıyor.

Reşat Bey ise, pastanenin köşesinde mahallenin o günkü gündemini merak edenlerle sohbet ediyor. Yerel haberlerden, mahalledeki

Reşat Pastanesi önünde Etem Karakule (Etem Karakule)

Cennet Mahallesi ilk muhtarı Nuri Uzun'un büro önü (Etem Karakule)

komşu ilişkilerine kadar her konuda fikir alış-verişi yapıyorlar. Mahallenin nabzını tutan bu esnaf, herkesin güvendiği bir dost ve danışman haline gelmişti.

Ancak ne yazık ki, zamanın akışıyla birlikte Reşat Pastanesi de artık kapalı. Eski mahalle sakinleri, pastanenin o enfes poğaçalarını, mis gibi çaylarını özlemle anıyorlar. Pastanenin ka-

panışının ardından, Cennet Mahallesi'nin eski ruhunu ve sosyal dokusunu koruyan bu güzel anılar, zamanla unutulmaz birer hatıraya dönüşüyor.

1969 yılında Cennet mahallesine gelen Etem Karakule'nin babası, Reşat Pastanesi adında ilk pastaneyi burada açmıştır. Cennet Mahallesi nam-ı diğer Yeşilyurt Mahallesi, o tarihte

3.000-5.000 nüfusa sahip küçük bir yerleşim yeridir. Yeşilyuva ismi, Muhtar Nuri Uzun, döneminde değiştirildi. Hatta Ahmet Mekin, Cennet ismini kendisinin bulduğunu söyledi.

Küçükçekmece Lisesi'nden mezun olan Etem

Karakule, mahallenin hafızasına katkıda bulunmak için 'Bir Zamanlar Cennet Mahallesi' ismiyle bir Facebook sayfasının kurucusu. Karakule'nin gençliğine dair en sevdiği etkinliklerden birisi de arkadaşlarıyla babasının pastanesinin önünde buluşmak.

Reşat Pastanesi önünde Etem Karakule (Etem Karakule)

Ayrıca semtin ilk umumi telefonu da Reşat Pastanesi'nde mahalle sakinlerinin hizmetine sunulmuş. Reşat beyin PTT ile verdiği mücadele sonrası telefon pastanesinin girişine konulmuş.

Şimdi pastanesinin tarihini konuşmak için Ethem Beyin renkli hikâyelerine kulak veriyoruz.

Etem Karakule, 1954 yılında Gemlik'te dünyaya gelmiş. 1969'dan beri Küçükçekmece Cennet Mahallesi'nde yaşıyor.

"Babam da 1969 yılında Cennet Mahallesi'ne geldi. Hürriyet Caddesi'nin E5 yönündeki yerine çok yakın üçüncü apartmanın altında Cennet Mahallesi'nin ilk pastanesi olan Reşat Pastanesi'ni açtı. Ablamın kocası orada, müteahhitlik yapıyordu. O vesileyle mahalleye gelmek durumunda kaldık. Ardından doğal olarak Çekmece Lisesi'ne devam

Reşat Karakule (Etem Karakule)

ettim. Küçükçekmece Lisesi'nin sanıyorum ikinci ya da üçüncü mezunu olduk."

1980 yılına kadar hizmet veren pastane, sahibi Reşat Beyin yaşlılığı nedeniyle kapanmış.

"O sektör çok zor bir meslek. E gece yok, gündüz yok. Bir de babamın yaşlılığı eklendi. Dükkânla evleniyorsunuz esnaf olunca. Hele de pastane işinde. Ardından ben bir ara yurt dışına gittim. Almanya'ya üniversite okumaya gittim. Ama

sevmedim Almanya'yı. Şartları Türklere göre çok zordu. Ailenin tek erkek evladı olunca bakım istikbal de yok, döndüm geldim."

Reşat Pastanesi'nin en ünlü ürünü neydi?

En çok satan ürününüz neydi o dönemler?

Aşure yaparlardı. En büyük şansımız iyi bir ustamızın olmasıydı. Beyoğlu'nda Kibar Pastanesi vardı. İngiliz Konsolosluğu'nun karşısında. Orada

Ahmet Mekin Yaşar Kemal ve Etem Karakule Reşat Pastanesi önünde sohbet ederken 1973 (Etem Karakule)

çalışan ustayla anlaştık. Çok değişik ürünler yapıyordu. Şansımız oldu. Ama hâlâ işte Facebook'tan "Reşat amcanın poğaçalarıyla büyüdük. Onları özledik" diye yazan o kadar çok insan var ki... Ayrıca supanglelerimizi de özleyenler var.

Pastanesinin Müdavimi Yaşar Kemal

Reşat Pastanesi'ni anınca Yaşar Kemal'in isini anmadan geçmek olmaz. Zira Etem Beyin anlatımına göre pastanesinin müdavimlerindendi kendisi.

"Pastanesinin E5'e çok yakın olması nedeniyle Basınköy'le çok içli dışlıydık. O yüzden Basınköy'den çok fazla ziyaretçimiz olurdu. Mesela Yaşar Kemal... Sık sık gelirdi. Fotoğrafta gördüğümüz gibi bizim dükkânın önünde çok vakit geçirirdi.

Çetin Altın'ın çocukları vardı. Ahmet ve Mehmet, bir de kızı vardır Çetin beyin. Ahmet, Mehmet pek fazla değil ama kızı Zeynep çok gelirdi. Zeynep Bakan.

Orhan Kemal'in oğlu Işık Öğütçü sık sık gelirdi ziyaretimize. Orhan Kemal'in kızı Yıldız Öğütçü Şen bizim üst kattaydı. Yani pastanemizin üstünde oturdu epey bir zaman. Yıldız Hanım, çok kibar ve zarif bir hanımdı.

Ahmet Mekin ise pastanenin karşısındaki Yuvam Apartmanı'nda otururdu. Yaşar Kemal'le uzun sohbetleri olurdu.”

Tilda'nın Üzerinde Güvercin Ürkekliliği Vardı

Yaşar Kemal ve eşi Tilda'ya ilişkin çok sayıda anısı var Etem Karakule'nin.

“Yaşar baba derdik biz Yaşar Kemal'e. Eşi Tilda Hanımın üzerinde sanki biraz o yabancı olmanın verdiği bir tedirginlik vardı. Hani Hrant Dink öldürülmeden önce 'Üzerimde bir güvercin ürkekliliği var' demişti ya. O sözleri duyunca Tilda Hanımın tedirginliğini hatırlarım. O çok etkilemişti beni. Yani hakikaten. O muazzam bir tabir. Tilda Hanımda da böyle bir güvercin ürkekliliği vardı. Çünkü terör yıllarıydı. Yaşar Kemal'in siyasi duruşu da vardı. Tüm bunları düşününce ürkeklik oluyor tabii. Yaşar Baba çok nüktedan, çok şakacıydı. Arada küfür ederdi.”

Hayatı boyunca şiir, öykü, roman, anı, röportaj, derleme, söyleşi, deneme, oyun, fıkra, makyaj ve senaryo gibi birçok edebi türde eser kaleme alan Yaşar Kemal, Türk edebiyatına 26 roman, 11 deneme, 9 röportaj, 2 öykü ve şiir

alanında bir eseri miras bıraktı. Yaşar Kemal, solunum yetmezliği şikâyetiyle tedavi gördüğü hastanede, çoklu organ yetersizliği ve kalp ritim bozukluğu sebebiyle 28 Şubat 2015'de 92 yaşında vefat etti ve Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedildi.

Yaşar Kemal, ilki 1973'te olmak üzere pek çok kez Nobel'e aday gösterilmesine rağmen bir türlü Nobel ödülünü alamadı. Nobel'e aday gösterilen ilk Türk olan Kemal, verdiği bir röportajda “Ölene kadar da aday olacağım.” şeklinde görüşlerini dile getirdi.

Kemal'in yine Nobel'e aday olduğu dönemde Kıbrıs Harekâtı'nın başladığı döneme denk geldiğini hatırlayan Etem Karakule, “Kıbrıs çıkarılması dönemi, Yaşar Beyin Nobel'e adaylığı söz konusu idi. Basında bu tür haberler çıkıyordu. Kıbrıs çıkarması olduktan sonra, Batı medyası Türkiye'nin haksız bir müdahalede bulunduğu yazıp çizdi. O yıllarda ödüllü bir İspanyol saire verdiler.” sözleriyle anlattı o dönemi.

Dükkâna gelen Yaşar Kemal olayları şöyle anlatmış.

“Ecevit'le konuştum. Siyasi baskılar dedi. Ben de Ecevit'e 'başka yıl bulamadınız mı Kıbrıs çıkarmasını yaptınız' dedim.”

Yaşar Kemal'e yönelik baskılara da tanık olmuş Karakule;

“Yaşar Kemal bir gün geldi, evine gelen polislerden bahsetti. Bir cumartesi günü polisler Yaşar Kemal'in evine geliyor. 'Biz pasaport polisiyiz' diyorlar. 'Pasaport dairesi ne zamandır cumartesi günleri çalışıyor?' diye yanıt veriyor Kemal. Tepki gösteriyor aynı zamanda, 'beni göndermiyordunuz Paris'e, neler oluyor' diye soruyor. Ve arkasından dönemin başbakanı Bülent Ecevit'i aradığından bahsetti”

Telefon mevzusuna gelelim...

Neden ısrar etti babanız telefon için?

“O yıllarda Cennet Mahallesi'nde telefonu olan tek dükkân bizim dükkânımızdı. Düşünebiliyor musunuz? Ricayla minnetle PTT'den anlaşmalı olarak telefon aldık, umumi telefon olarak kullanmaya başladık. Bir ihtiyaçtan doğdu. Yirmi sene, otuz sene telefon bekliyordu insanlar ve telefon bağlanmıyordu.

Bir gün telefon çaldı. Telefondaki ses, 'Ahmet Mekin'le görüşebilir miyim? Ben Türkan Şoray' dedi. Ahmet Mekin benim karşı binamda oturuyordu. Hemen gittim haber verdim. Düşünün kimsede yoktu telefon.

Cennet Mahallesi'nin kalbi bir zamanlar Reşat Pastanesi'nin önünde atardı. Bir nevi mahallelinin toplanma merkeziydi.

Bütün gençler bizim dükkânın önünde otururdu. Babam arada kızardı, 'dükkânın önünde asker gibi duruyorsunuz' diye. Bazen insan girmeye çekinirdi. O kadar kalabalıktı.”

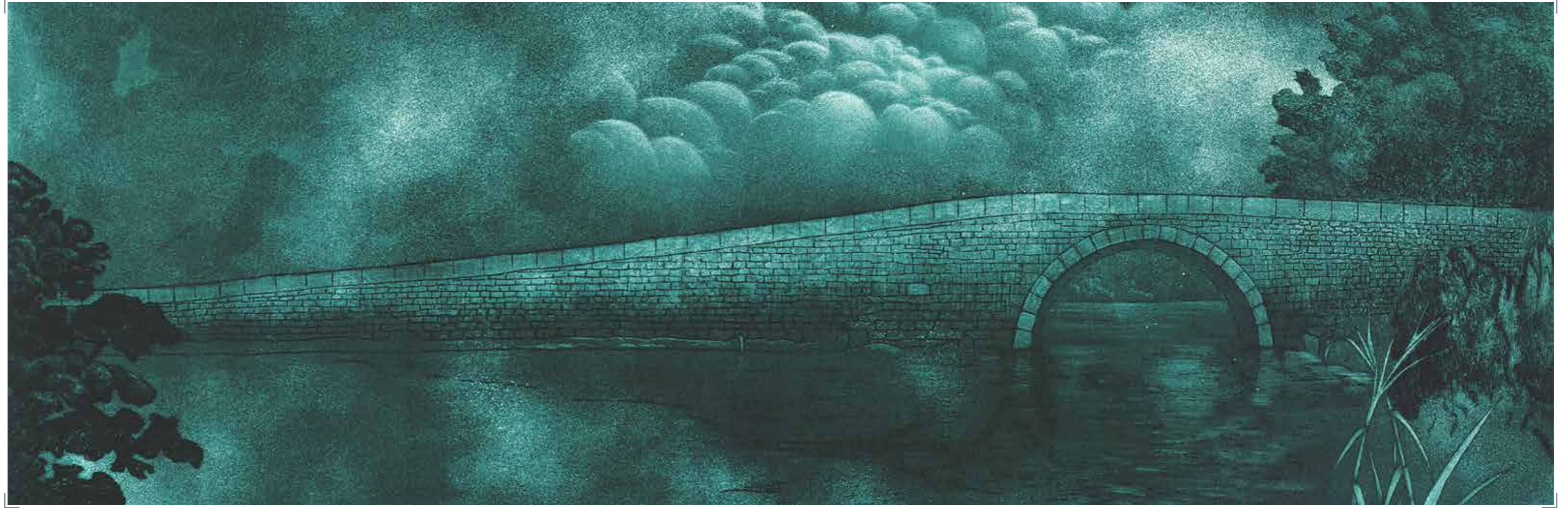
Okuduğunuz lise, Küçükçekmece Lisesi de çok önemliydi semt için. Bir de bu lisenin mezunlarından oluşan Küçükçekmece Lisesi Mezunları Derneği kurulmuş. Dernek şimdi resmi olarak hayatta değil.

“Ataköy'de PTT'nin bir lokalinde buluştuk eski mezunlarla. On kişi civarındaydık. Ben dedim ki 'derneğimizi kuralım. Kaç mezun insanlarımız. Olurdu olmazdı derken, çıktık yola. O dönem çok sayıda çocuğa destek olmuştuk”

Etem Bey aynı zamanda Küçükçekmece Lisesi'nin hocalarıyla da görüşmeye devam ediyor.

Örneğin edebiyat öğretmenimiz Mevlüt Tezcan.

“Mesela Küçükçekmece'nin tarihi için de önemli isimlerden bir tanesi Özer Pala'dır. Edirne'de doktorken, Küçükçekmece Lisesi'nde biyoloji dersine giriyordu. Sonra Edirne Tıp Fakültesi'nde profesör oldu.” ■

Küçükçekmece Gravürü, Fatih Mika

Fatih Mika: Tüm Mahalle Bizim Oyun Alanımızdı

Gravür sanatçısı Fatih Mika da çocukluğu Küçükçekmece'de geçmiş bir isim.

Bugün İtalya'da, Floransa Güzel Sanatlar Akademisi'nde "Gravür Teknikleri" dersi veren Mika'nın Ekim 2022'de açılan, 11 ülkeden 90 öğrencisinin eserlerinin yer aldığı "Benim Adım Gravür" sergisiyle çocukluğunun geçtiği semte dönmüş oldu.

Fatih Mika'yla çocukluğunun geçtiği Küçükçekmece'yi ve onun eserlerine de yansıyan anılarını konuşma imkânı bulduk.

1960'lı yılların başında Yenimahalle'ye taşınmışlardı. Oradan iki katlı evin üzerinden bakıldığında Florya'daki servilerin gözüktüğünü hatırlıyordu.

Siyasi nedenlerle yıllarca yurt dışında yaşayan Mika, bugün semti özlemlerle gezdiğini ifade ediyordu.

"Gördüm ki insanlar, yapılaşmayla beraber buraya sığınmışlar. Eskiden mahallenin üst kısımları hep gecekondular bölgesiydi. Bunun getirdiği sosyal bir ortam ve dostluklar vardı. Mahallede aile gibiydik. Tüm mahalle bizim oyun alanımız-

di. Her çocuk gibi ağaçlardan meyve toplar, kuş kovalar, denize kaçardık. Tabii şimdi böyle bir şeyi düşünmek bile zor, hayal etmek bile zor."

Deniz ve göl, Cennet semti çocuklarının da bir parçası gibiydi. Köprü'nün etrafıyla ilgili anımsadıklarını paylaştı Mika:

"Bizim dönemimizde köprü'nün bir tarafına dalyan kurulurdu. Kamışlarla yapılmış bir çitle ke-

silirdi, balıklar kaçmasınlar diye. Bir kapısı vardı, tekneler o kapı açılır kapanır oradan geçerlerdi. Ve kefaller meğer denizde kumda yumurta kırarmış. Yumurta zamanında yakalanır, havyarları alınır, işlenir, satılırdı. Kefaller de satılırdı. Biz onları gözlemlerdik. Bunlar bizim yaşantımızın parçası oldu.

Tabii tek tek balıkçılar da öyle. Hepsinin hayatlarını aşağı yukarı bilirdik, yaptıkları işleri bilirdik, böyle bir şey de vardı. Örneğin renkli Küçükçekmece gravürünü yaptığım zaman hep Pala isminde bir balıkçı gözümün önüne geliyordu. Kısa bir yazım da var, yanına yazacaktım, vazgeçtim. Bir tane yeşil sandalı vardı, çok basit bir sandal.

Böyle Stalin gibi bir adam, esmer, siyah bir palatosu var. Balığa bile o paltoyla giderdi. Günde kaç turna yakalarsa akşamüstü tren istasyonunun altına bir kasanın üzerine o üç dört balığı kor. Solungaçlarından tel geçirilmiş bir şekilde satar, kazandığını evine götürür, öyle yaşardı. Ve bir gün o sandalın içinde öldü adam. O yeşil, acı sandalın içinde öldü.

Fatih Mika arkadaşlarıyla (Fatih Mika arşivi)

Mesela bunlar bizim bir şekilde hayatlarımıza girenler; işte avcılar, balıkçılar ve onların hikâyeleri...”

Fatih Mika, gençlik döneminde siyasal faaliyetlere de katılmıştı. Bu faaliyetlere dair bir anıyı da anlattı Mika.

Bir gün Halkevi'nin tam karşısına, istasyonun duvarına sosyalistleri hedef gösteren bir pankart asıldığını gördü. Arkadaşlarıyla pankartı kaldırmaya karar verdiler. Ama gidip öylece pankartı kaldırılmak riskliydi. Şöyle bir plan yaptılar.

İstasyona gelen trenlerin bazıları altı, bazıları üç vagonluymuş. Uzun olan trenler durduğunda, ilk vagon tam da söz konusu pankartın olduğu noktaya geliyordu. Tren durunca birisi kapıyı açacaktı (o dönemki vagon kapıları biraz zorlayınca açılıyordu), sonra inip pankartı ateşe verecek, ardından trene dönecekti. Tren hareket ettikten sonra pankartı asan ve belki de gazetleyenlerin onları yakalama şansı yoktu.

Fatih Mika Sergisi (Küçükçekmece Belediyesi)

Harekete geçtiler, plan saat gibi işledi. Böylece pankartı ortadan kaldırdılar. Trenle bir sonraki durağa kadar gidip döndüler. İlk iş arkadaşlarına sordular:

“Neler oldu?”

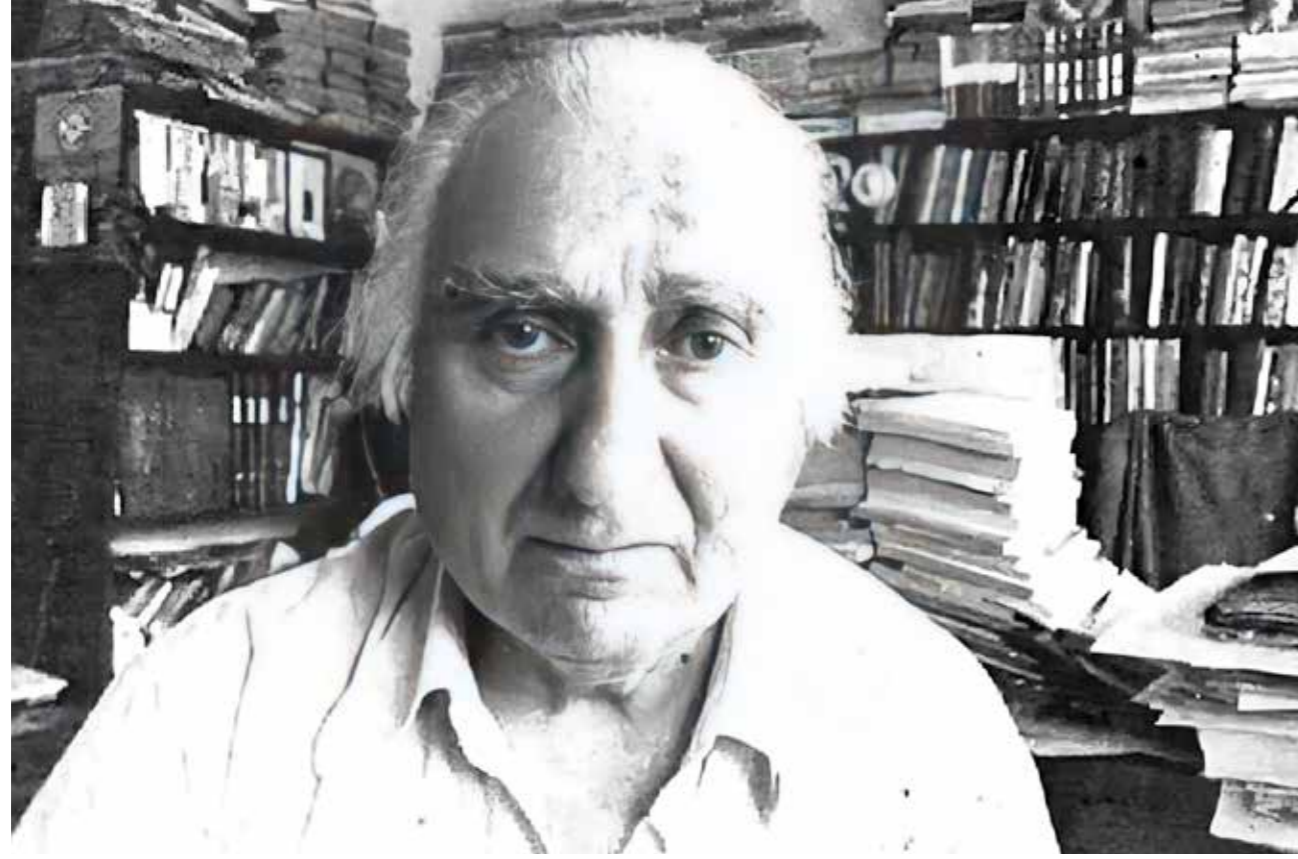
“Tren tam kalkarken bir alev ve duman yükseldi, tren gitti, hiçbir şey yok, pankart bitmiş.”

Fatih Mika'nın sanat yolculuğunu, onun çocukluk ve ilk gençlik yıllarında Küçükçekmece'den yolu geçmiş sanatçılar, aydınlar etkilemişti. “Karikatürist Mim Uykusuz vardı, oğlu bizim sınıfta okudu mesela. Mesela Âşık İhsani gölün Çekmece'ye bakan kısmında, burunda oturdu. Keza Yaşar Kemal de Basınköy'de oturduğu için sık sık buraya geldiğini biliyoruz.”

Ve tabii Hasan İzzettin Dinamo.

“O zaman Yeni Ortam gazetesi okuyordu babam. Hasan İzzettin Dinamo'nun orada tefrikaları olurdu. Dinamo ile rastlaştığımızda konuşmak için bir hazırlığımız yoktu. Yani adamın komünist olduğunu biliyorduk, selam veriyorduk ama dönem üzerindeki baskılar nedeniyle önceleri bize mesafeli kaldı. Zamanla güvendi.

Hatta Halkevi'nin ilkokullar arasında düzenlediği bir şiir yarışmasında jüride yer aldı. Biraz uzaktan da olsa sanki onun can güvenliğini koruduk. Yani biliyorduk aşağı yukarı... Haftada bir cuma günleri trenden iner belli bir saatte, meydanda bir çiğerciye giderdi. Kedileri vardı, o kedilere çiğەر götürürdü.”

Hasan İzzettin Dinamo

İzzettin Dinamo Meneşke'de Bir Gece Konduda Yaşamıştı

Burada küçük bir parantez açalım ve hatırlatalım: Hasan İzzettin Dinamo bir süre Meneşke Tren İstasyonu yakınlarındaki bir gece konduda yaşamıştı.

Adil Bali, "Köyleriyle İstanbul" kitabında şu ifadelerle anıyordu Hasan İzzettin Dinamo'yu:

"Mehmet Seyda, Edebiyat Dostları'nda Dinamo'nun evinin manzarası için şunları yazmıştır:

¹ Adil Bali, Köyleriyle İstanbul, İBB Yayınları.

"(...) dışarıya bakıyorum. Sahili bir şerit gibi izleyen asfalt yolda kamyonlarla hususiler Küçükçekmece Gölü'nün sazlık ucu görünüyor. İleriki koyu kuşatan deniz sakin ve ışıltılı. O kadar ışıltılı ki güneş ona vuracağına aynaya vursa daha az göz kamaştırırdı."¹

Konu edebiyatçılardan açılmışken... Mahalle yazarların eserlerinde anılmıştı, bazı edebiyatçıların iyi bildiği bir mahalleydi burası.

Şair, yazar ve yayıncı Yusuf Ahiskalı'nın yolu da bu bölgeye düşmüştü. Yusuf Ahiskalı; Hitabe, Kazın Ayağı, Hapishaneler Destanı, Duvarların Ötesi gibi şiirlerinin yanında *Bunalım*, *Bizden İyileri*, *Yedeksubayın Aşkı* gibi öykü kitaplarına da imza atmış bir isimdi. Ahiskalı'nın *Sosyalizmin Gelişme Yılı*, *Yeni İnsanlık Bilim ve Bildirisi* gibi kitapları da vardı.

Yeni SES dergisi nedeniyle hapse mahkûm edilen ve 1947'de hapisten çıkan Yusuf Ahiskalı bir gün Sirkeci'den trene bindi. Tren onu Meneşke'ye kadar götürdü. Adını da ilginç bulunca trenden indi, etrafı izlemeye başladı.

Gerisini, Küçükçekmece ve edebiyat ilişkisine dair çok özenli ve kıymetli bir kitap kaleme almış olan Gülsüm Cengiz'den okuyalım:

"Çevrede kimsecikler görünmüyordu. Oldukça ıssız, sakin bir yere geldiğini anlayınca derin bir soluk aldı. Çıkıp yamaca doğru yürümeye başladı. Bir süre tırmandıktan sonra karşısına bir düzlük çıktı. Soluklanmak için durup çevresine baktı; karşısında masmavi deniz uçsuz bucaksız uzanıp gidiyordu. Düzlüğün yan tarafında da ıssız yamaçlar vardı. Yamaçlardaki çalılırların, ağaçların üstüne kuşlar konup kalkıyordu.

Hasan İzzettin Dinamo (TYS)

Çevresindeki otların arasında tek tük kır çiçekleri vardı. Sonra duyduğu seslerle başını kaldırıp gökyüzüne bakınca onları gördü. Uzak iklimlere doğru çıktıkları göçten dönen kuş sürüleri geçiyordu.

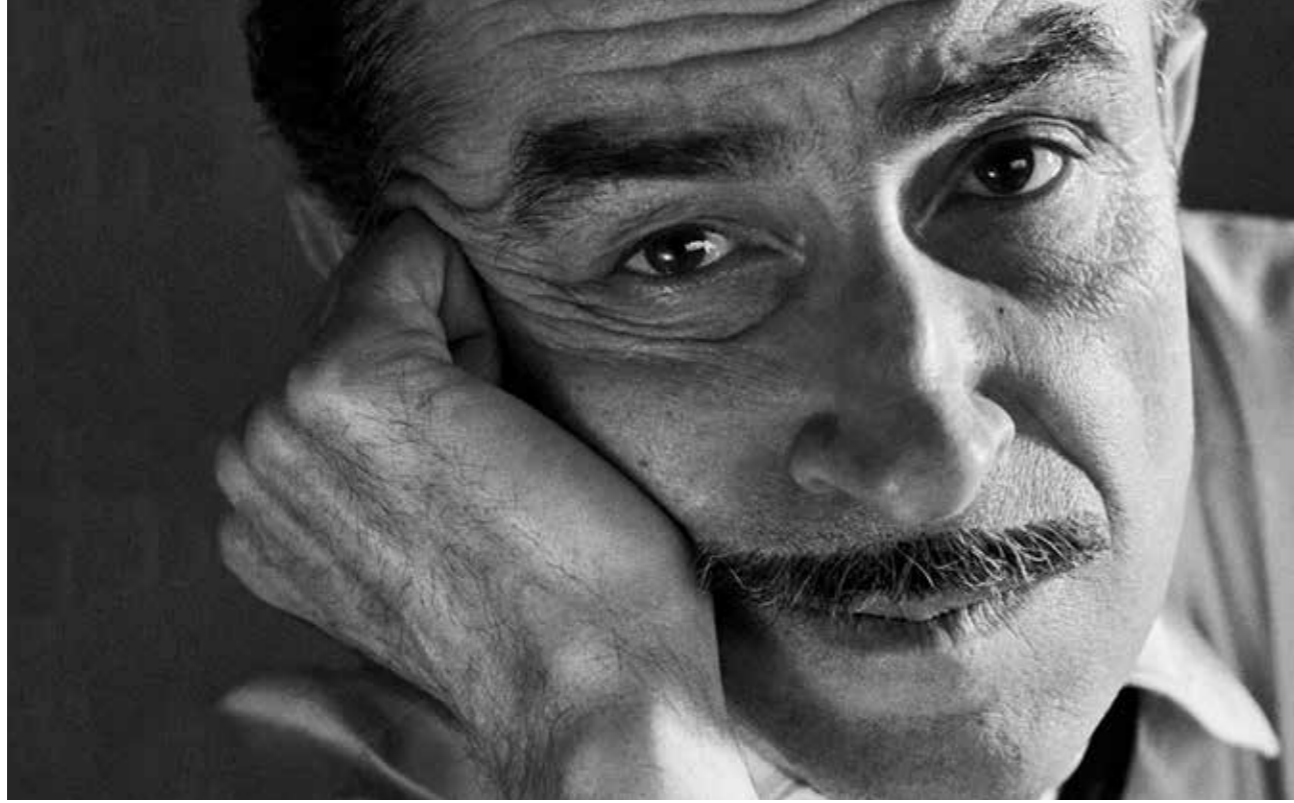
Oraya birden ısınırverdi. Denize ve masmavi gökyüzünden geçen kuşlara bakarken, "Burası ne güzel bir yer" diye düşündü. Hem yüksekti hem de denize çok yakındı, 50 metre kadar uzaktaydı. Hapishane döneminde kapalı yerde kalmak onu çok bunaltmıştı. Çıktığından beri kapalı yerlerde göğsü yüreğine dar geliyordu.

Meneşke Koyu'na bakan o yamaçta doğayla iç içe olmak, sonsuz gibi görünen denize ve gökyüzüne bakmak onu çok mutlu etmiş, özgürleştiğini hissetmişti."

Ahiskalı zaman zaman özgür hissettiği bu semte gelip gider oldu. Günün birinde oraya taşınmaya karar verdi.

Meneşke'yi o kadar sevdi ki, bir başka şair ve yazar Hasan İzzettin Dinamo'nun da buraya yerleşmesi için önyak oldu.

Şair Yaşar Miraç da Yusuf Ahiskalı'nın evinde sık sık konukluk edenlerdendi.

Orhan Kemal

'Öteki Dünyadaki Cennetten Bana Ne Der'

Yusuf Ahıskalı 1983'te öldüğünde Cennet Mahallesi mezarlığına gömüldü. Yaşar Miraç, Yusuf Ahıskalı'nın ölümünün ardından kaleme aldığı şiirde şu dizeleri yazdı:

*Şimdi Cennet Mahallesi, mezarlığında yatar,
"Öteki dünyadaki cennetten bana ne" der.
Fıçıdaki Diyojen, galiba arkadaşı,
Yusuf Abi yaşayan, Diyojen olmayası.
Ey gidi Yusuf Abi, sen ne güzel adamdın,
Trabzonca yaşayan, Ahıska'lı'lardandın.
Selam cennetliğine, insan yüceliğine,
Selam bilgeliğine, şiirli bilincine.*

Gülsüm Cengiz: Yaşar Kemal Yönünü

Menekşe'ye, Cennet Mahallesi'ne Çevirdi

Yaşar Kemal'i anmıştık. Yaşar Kemal, Gülsüm Cengiz'in belirttiği gibi, "Bakırköy'e bağlı Basınköy'de yaşamasına karşın, Florya'daki villalara değil de Küçükçekmece'nin mahalleleri olan Menekşe'ye, Cennet Mahallesi'ne çevirdi yönünü hep."

Bu bölge, zaman içinde Yaşar Kemal'in eserlerinde de yer almaya başladı.

Yaşar Kemal, Bir Bulut Kaynıyor kitabında şu cümlelere boşuna yer vermemiştir.

"Ben geceleri dolaşır düşünürüm. Gecede ağaç, su, bulut, renk, ses, çiçek, gök, her şey başkadır. (...) Ben her gece aynı yeri gezmem. Bir gece Menekşe'de deniz kıyısındaysam, bir gece Cennet Mahallesi'nin ardındayım. Bir gece Çekmece Gölü'nde, bir gece Yeşilköy'de, bir gece Florya Ormanı'nda, parkındayım."

Bahsettiğimiz gibi, Kuşlar da Gitti kitabında bu bölgede kuş avlayan çocuklardan esinlenmişti. Gülsüm Cengiz bu nedenle, "Florya düzlüğünde tanıdığı, Menekşe'den, Cennet Mahallesi'nden gelen çocuklarla birlikte coşkulanarak, sevinip üzülererek yazdığı uzun öyküsüne, Menekşeli balıkçı Mahmut'un "Kuşlar da Gitti" sözünü ad olarak verdi ve kitap 1978 yılında yayımlandı" diyordu.

Bir yazardan daha bahsedelim mi? Basınköy'de oturan ama yolu Cennet Mahallesi'ne düşen yazarlardan biri de Orhan Kemal'di.

Orhan Kemal'in Oğlu Işık Öğütçü'nün Yolu Cennet'ten Geçti

Gülsüm Cengiz'in aktardığına göre, Orhan Kemal'in oğlu Işık Öğütçü şunları söylüyordu: "Cennet Mahallesi'nden alışveriş yapardık. Orda kasaplar vardı zamanında, Küçükçekmece'ye kasaba gider dönerdik. Annem pazar alışverişini Unkapanı'ndaki pazartesi pazarın-

dan yapardı. Basınköy'de inince Menekşe'ye giderdik."

Bu faslı son bir notla bitirelim.

Orhan Kemal'in 1970'teki ölümünden bir süre sonra, oğlu Işık Öğütçü Basınköy'de halk oyunları ile ilgilenirken bir rejisör geldi ve "Babanın oyununu sahneleyelim" dedi. Kollar sıvandı ve Orhan Kemal'in unutulmaz eserlerinden biri olan 72. Koğuş için çalışmalar başladı. 72. Koğuş oyunu nerede sahnelendi dersiniz?

Işık Öğütçü anlatıyor:

"Cennet Mahallesi'ndeki bir sinema salonunda, Küçükçekmece'de sinemada oynadık. Gençlik tiyatrosu olarak yaptık, ama çok profesyonel oldu. Çok başarılı olmuştu. 1972-1973 olabilir."

'150 Günde 150 Kitap' Projesi Atilla İlhan'ın İsmi Yaşatıyor

neşeli balıkçı Mahmut'un "Kuşlar da Gitti" sözünü ad olarak verdi ve kitap 1978 yılında yayımlandı" diyordu.

Bir yazardan daha bahsedelim mi? Basınköy'de oturan ama yolu Cennet Mahallesi'ne düşen yazarlardan biri de Orhan Kemal'di. ■

Tepki (Paradise Production)

Tepki: Hayal Ettik Cenneti Gördük, Sadece Mahallesi

Cennet Mahallesi dedik, sinemadan bahsettik, edebiyatçıları andık. Cennet Mahallesi'nden çıkan sanatçılardan biri de rapçi Tepki. 1987'de Cennet Mahallesi'nde doğan, müzik çalışmalarında Tepki adını kullanan Kerem Gülsoy, şarkılarında Küçükçekmece'yi sıklıkla anıyor. Üstelik Tepki'nin Onur Taşkan'la seslendirdiği "Cennet" isimli bir de şarkısı var:

*"Cennet, cennet
Bi' hayalim vardı şimdise
Cennet, cennet
Nefes aldım bak artık hayatım
Cennet, cennet
Satın aldım yarınlarmı, yıldızlara dokunup
aydınlat sokakları
Ateşlere koştuk, hem de yoktu*

*Yolun sonu bize göre hâlâ yok
Aslında çok bi' şey istemedim
Anladı beni her Çekmeceli
Yaşadı burada acıyı, umudu, zaferi, ölümü,
keşmekeşi
Konuştuk tanışmasak da dostum
Seninle aynı dili
Hayal ettik cenneti gördük sadece mahallesi."*

Tepki'nin Küçükçekmece'nin Menekşe semti için de bir şarkısı var. Şarkıda Yeşilova Mahallesi de geçiyor üstelik.

*"Menekşe, menekşe
Mazin tabutta, unutma
Geçmiş kelepçe, kelepçe
Derdin nasıl bi' gâvursa
Her gün peşinde, peşinde
Aşkın dudaklara düşse
Kalbin deşilse, deşilse
Hayallerin Yeşilköy'de
Yollar menekşe, menekşe (...)
Kaçıp tuzaklarından
İnat ölmüyorum bunu duymadan
Burjuva dudaklarından
İzliyorum hayatını Yeşilova'nın
Florya manzaralı duraklarından
İstemedim buralarda doğmak
Çalan her kapıya korkmak (...)
Sanki bi' meyhane Menekşe'de*

*Yoktu ki müsait bi' odamız
İlk rap'im kayıtsız Menekşe'de
Böyle bir şey Çekmeceli olmak
Jefe, günahıma sevabıma ortak
Yaşadık açlığı böyle adam bozmaz
Anlat, bilmiyoruz nasıl bir şey korkmak!"*

Cennet Mahallesi'nde doğan, çocukluğu Küçükçekmece'de geçen Tepki, mahallesinin müziğine katkıları olduğunu belirtiyordu.

"Açıkçası, o ailenin ve o mahallenin verdiği kültür ile bugün yaptığım işe çok daha özenli yaklaşıyorum gibi geliyor bana. Çünkü duygular bizim için hep çok önemliydi. Mahallede de ailede de..."

2020'de Sabah gazetesine konuşan Cennet Mahalleli Tepki, şunları söyledi:

"Küçükçekmece'de bütün semtler, bütün şehirler ve üzerinde yaşadığımız dünya gibi zamanın şartlarına ayak uydurarak sürekli değişiyor. Biz çocukken hiçbir ekonomik karşılığı olmayan küçük sokaklarda şimdi bir sürü dükkân, bir sürü ticarethane görüyoruz. Okuduğumuz okulların isimleri değişti.

Fakat sonuç olarak baktığımızda insanlar sosyo-kültürel olarak hâlâ aynı yerde. Özel üniversiteler ile birlikte dışarıdan gelen öğrenciler ha-

ricinde baktığınızda aile kültürü devam ediyor. Eğer yaşadığın yerde bir mahalle kültürü varsa, o mahalle kültürü köklerini bir şekilde korumaya çalışıyor. Babadan oğula geçen bir terbiye gibi geliyor bana. Evet, Küçükçekmece o aralıkta çok değişti, çok gelişti. Ama inanın manevi dokusu ve hissiyat hep aynı kaldı. Bu sayede hâlâ müziğim oradan beslenebiliyor zaten.”

Tepki, büyük ses getiren, “Sana şöhreti sağlıyo’ Ghetto/ Yıldıza basamak Ghetto/ Tatlı bi’ kaçamak değil/ Borcunu istiyö’ Ghetto/ Stüdyom evim, kanımla derim burası yerim/ Adı da: Ghetto” diye devam eden Ghetto şarkısında da Küçükçekmece’deki ailelerin geçim sıkıntısının çocuklarına nasıl yansıdığını anlattığını belirtiyordu.

“Çocukluğumdaki perspektiften Küçükçekmece’yi anlatıyorum dinleyicilere. O yüzden

Tepki, Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

bu semtten kopamıyoruz zaten” diyen Tepki, “Çünkü bu semte borçlu hissediyoruz kendimizi, öyle geliyor bana” diye konuştu.

Cennet Mahallesi, mahalle ruhunu hâlâ taşıyan yerlerden. Bunu yıllardır burada olan esnafın anılarından da anlamak mümkün.

Mahalledeki en eski dükkânlardan biri Kuruyemişçi İsmail Taşkın’a ait. 1969’da açmış dükkânını. Yıllardır bu mahallenin ruhunu taşıyan, ruhu-na ruh katan isimlerden. Ama yine de değişen şeyler var elbette. Eskiden mahalleli birbirini daha iyi tanıyordu, ilişkileri daha gelişmişti. Bu konuda hayıflanıyor Taşkın.

“Ben sabah Dört Yol ağzından çıktığımda aşağıya kadar selam almaktan vermekten elim durmazdı. Şimdi kimse kimseyi tanımıyor.” ■

Şükran Kurteli, Ahmet Mekin Kurteli (Etem Karakule)

Cennet’e İsmi Veren: Ahmet Mekin

Yeşilçam’ın unutulmaz oyuncularından biridir Ahmet Mekin. Küçükçekmece’yi ve Cennet’i anlatırken Ahmet Mekin’i, Mekin’in Küçükçekmece’yi güzelleştirmek için verdiği mücadeleyi, Cennet Mahallesi’ne kazandırdığı ismi, Reşat Pastanesi’ni, Ahmet Mekin ve Yaşar Kemal’in uzun orman yürüyüşlerini anmadan olmaz.

1932 yılında İstanbul’un Kadıköy ilçesinde doğan Mekin, sinemaya ve spora olan ilgisini küçük yaşlarda keşfetti. Henüz çocukken, yerel tiyatro topluluklarında sahneye çıkarak oyunculuk deneyimleri yaşadı.

1953 yılında, henüz 21 yaşındayken “Dikenli Yol” filmiyle sinema dünyasına adım atan Ahmet Mekin, bu filmle dikkatleri üzerine çekti. Ardından çok sayıda filmde yer aldı. Ahmet Mekin, gerçek çıkışını 1960’lı yıllarda ve Selvi Boylum Al Yazmalım filmiyle yaşadı.

Bununla birlikte, Ahmet Mekin sadece sanatıyla değil, aynı zamanda dürüst ve güvenilir kişiliğiyle de tanınıyor. Oyunculuk kariyeri boyunca pek çok meslektaşı tarafından sevilen ve saygı gösterilen bir aktör oldu. Sanatçının sempatik ve samimi tavırları, onu izleyicilerin gönlünde taht kuran önemli bir neden olarak kabul edilir.

Küçükçekmece ufak bir köyü, ayçiçek tarlalarıyla kaplı

Yeşilçam'a adını altın harflerle yazdıran Ahmet Mekin'den Küçükçekmece'yi dinledik.

Ahmet Mekin, Bakırköy'den Küçükçekmece'ye ailevi nedenlerle taşınmış. Babasının rahatsızlığı nedeniyle aile Bakırköy'de daha fazla devam edememiş ve 1957 yılında Küçükçekmece Meydanı'nda tek katlı

bir eve yerleşmişler. Sinema kariyerine yoğunlaştığı dönemlerde Ahmet Mekin günlük olarak Beyoğlu ve Cihangir'e gitmeye devam etmiş.

Mekin, 40 yılını geçirdiği Küçükçekmece'ye taşınma hikâyesini şöyle anlatıyor;

"Babamın rahatsızlığı dolayısıyla ailem Bakırköy'ü terk etmek istedi. Sinemaya yeni başla-

Selvi Boylum Al Yazmalım film afişi

dığım zamanlardı. Onları yalnız bırakmak istemedim. Neredeyse 40 yılımı geçirdim. Her sokağını bilirim. 40 yıl... İstanbul'un çok kalabalık olmasıyla eşimle birlikte Erdek'e taşınmaya karar verdik. Babamı ve annemi de kaybetmişim artık. Geçen sene de eşimi kaybettim"

'Cennet Mahallesi'nin adını ben koydum'

Küçükçekmece'nin adı geçince 'gözümün önünde hem göl hem deniz hem de orman gören bir köy geliyor' diyor Mekin. Hatta Cennet Mahallesi'nin ismini de kendisinin koyduğunu söylüyor;

"Cennet Mahallesi'nin eski ismi Yeşilyuva'ydı. Ama öyle bir yer düşünün... Hem göl, hem deniz manzarası hem de orman. Sanki cennetten bir köşeydi. Muhtarla konuştuk, kaymakamla

konuştuk mahallenin adını değiştirdik. Cennet Mahallesi'nin ismini ben koydum" diyebilirim.

Sonrasında ise kentleşmenin artmasıyla cennetin doğal yapısının bozulduğunu anlatıyor; *"Sonra sonra bir yapılaşma başladı. Çok fazla göç aldı. İki katlı gecekonduların, küçük apartmanların yerini büyük binalar aldı."*

'Bazen hakarete uğradım ama inandıklarımın hiç vazgeçmedim'

Oyunculuk kariyerinin yanı sıra siyasetle de çok içli dışı oluyor Mekin, 'Siyaset yaparken kimi zaman küfür yedik kimi zaman hakarete uğradık ama ben inandığım ideallerden asla vazgeçmedim' diyor.

'Peki, Yeşilçam'ın ünlü bir oyuncusu olarak yıllarınız Küçükçekmece'de geçti, mahallelinin size davranışları nasıldı?' sorusuna biraz tepkiyle karşılık veriyor;

"Mesleğim komşuluk ilişkilerimizi etkilemedi. Ben üç yüz senelik İstanbullu bir aileden geliyo-

rum. Aynı zamanda sosyalist bir aile. Her zaman halkla beraber hareket ediyorduk. Toplumun içindeyiz, halkla birlikteyiz. Bazen sokak sokak bazen kahve kahve dolaştık.

Ben oyunculüğümün yanı sıra siyasetle de çok ilgilidim. Küçükçekmece'nin gelişmesi için hem CHP hem de belediye ile çok çalıştık. Mete Başkan (Mete Tunçalp) Küçükçekmece için çok büyük şans oldu. Çok çalıştı. İlk taşındığımızda ufacık bir köyü orası. Ayçiçek tarlaları vardı. Kasaplarıyla da ünlüydü. Neredeyse iki bin nüfuslu ufak bir köyü"

Ahmet Mekin Küçükçekmece'de

Cennet Mahallesi'nde yer alan en Reşat Pastanesi de hem Yaşar Kemal'in hem de Ahmet Mekin'in uğrak yerlerinden. Hatta

ta pastane önünde çekilen bir fotoğrafları var. Pastanenin uğrak mekânları olduğunu söylüyor Mekin;

"Akşamlar uğrak mekânlarımızdan birisiydi Reşat Pastanesi. Yaşar Kemal'le buluşurduk. Kimi zaman ormanda uzun yürüyüşler yapardık. Kitaplardan, sanattan konuşurduk"

Feride Çetin (kişisel arşiv)

Feride Çetin'in Çocukluğundaki Mahalle

Yolu bu mahallelerden geçmiş isimler arasında oyuncular da var. *2 Genç Kız, Ulak, Taş Mektep, Lal, Sesinde Aşk var* gibi filmlerin yanı sıra *Hatırla Sevgili, Bu Kalp Seni Unutur mu?, Eve Dönüş* gibi dizilerde rol alan oyuncu Feride Çetin de çocukluğu Küçükçekmece'de geçenlerden...

Çetin, "Çocukluğuma dair ilk anılarım Cennet Mahallesi'nde ve Gültepe Mahallesi olarak anılan Sultanmurat çevresindedir" dedi.

Feride Çetin kitabımız için çocukluğunun Cennet ve Sultanmurat mahallelerini şöyle anlattı:

"Çok az yapı vardı, genellikle futbol sahaları, inşaatlar ve parklarda oyun oynardık. Dört kişilik bir çetemiz vardı. Zillere basıp kaçardık, yaz geceleri 12'ye dek sokakta kalır saklambaç oynar ve leblebi tozu ile boza içerdik. Mahalle bakkalları henüz serbest piyasa etkisine girmemişti. Tek marka sakız ve çikolata satılırdı. Sokak

macuncuları ve seyyar lunaparkları kovalardık. Ailem Bulgaristan, Arnavut ve Boşnak göçmenlerinden oluşan bir arkadaş gurubuna sahipti. Bizim arkadaşlarımız da hep o çevreden olurdu. Akrabalarımız şehir dışında yaşardı ve biz çekirdek aile olarak bayramları kutlardık.

Anne ve babam daha çok kendi hemşerileri olarak gördükleri Balkan göçmenleri ile arkadaşlık kurduğu için bizden de aynısını beklerdi. Kendi mahallesinde nispeten sınırları belli bir çevrede büyüyen çocuklardık.

Hafta sonları Sarayburnu'na müze gezmeye ya da Yenikapı'daki büyük lunaparka giderdik. Babam tarih meraklısı, gazeteci olmak isterken hayat şartları ile TEK'te çalışmaya başlayan bir elektrik işçisiydi. Annem jimnastik, aerobik öğretmeni ve estetsiyen olarak çalıştı. Genellikle evde çalışırdı çünkü biz üç kardeş de çok hareketli ve yaramazdık. İdare edilmesi zor çocuklardık.

Babadedem ve babaannemle anlaşamıyorduk ama yine de 1985 Eylül'ünde Kanarya Balıkçın Caddesi Gecekuşu Sokak numara 11'de aile apartmanına taşındık. Babam ve dedem bu binanın inşaatında kendileri çalışmıştı. Kanarya'da sadece 7 yıl oturmamıza rağmen rüyalarım da ve geçmiş anılarımdaki ev orasıdır. 70

metrekare küçük ama şirin bir dairemiz vardı. Ben bütün gün evin önünde ip atlardım. O zamanlar bir sayfiye yeri olan Kanarya Mahallesi'nde kanalizasyon sorunu vardı. Hep inşaatlar ve çamur birikintileri oyun alanımızdı."

Feride Çetin ve arkadaşları o yıllarda sokakta oynayarak vakit geçiriyordu. Göl kıyısı, koruluklar, hafta sonları düğün salonlarının önü, lunaparklar vakit geçirdikleri yerlerdi. Evlerinin önünde top ve lastik oyunları ile vakit geçiriyorlardı.

Feride Çetin'in, Kanarya günlerinde babasının onu inşaat işlerinde yanında götürmesiyle nalbur ve bakkal dükkânlarına ilgisi başladı. İstanbul Ticaret Odası Kanarya İlkokulu'nda eğitim gördü. O dönemde okul binası, gölün kıyısında, balıkçı sandalları ve metruk kulübelerle çevrili küçücük bir taş binaydı. Halk oyunları, folklor ve koro çalışmalarına katıldı.

"Meraklı ve çalışkan bir çocuktum. 1989-91 yılları arasında Kanarya'da çok fazla kuran kursu ve tarikat binası açıldı. Arkadaşlarımdan hemen hepsi buralara giderdi ve ben de merak etmişim. Ailem dindar değildi. Sosyalizm kültürüyle yetişmişlerdi. Din eğitimi almak istiyorsam evde kitap okuyarak bilgi edinmemi öğütlediler. Zaten zamanla kız arkadaşlarımdan buraların matah yer-

ler olmadığını öğrendim. Sonraki ortaokul ve lise yıllarımda okul birinciliklerim olunca bazı öğretmenler ve dersaneler evi ziyaret etmek istediler. Babamın kesin biçimde tavır koyarak tarikat ve cemaat temsilcilerini kovduğunu ve kendini 'Kemalist' olarak tanımladığını anımsıyorum.”

Feride Çetin ve ailesi daha sonra Cennet Mahallesi'ne ve Sultanmurat Mahallesi'ne geri döndü.

“1992 yılının ilk ayıydı. Zaten Basıncıköy Ortaokulu'na kaydolmuştu ve Kanarya'dan gidip gelmek çok zor ve zahmetli oluyordu. Bu ortaokula uyum sağlamak benim için kolay olmadı. Huzursuz bir dönemdi benim için. Okul çaylarında ya da hafta sonu Galeria, FunCity gibi gezmelerde dışlandığımı düşünürdüm. Üç yıl üst üste okul birincisi olmuştum ve fazla arkadaşımın olmasını buna bağlıyorum.

Bu sayede yalnız başıma hayal kurmaya ve çevrede oturan gazeteci ve yazarlarla tanışmaya fırsat buldum. Ecevit ve DSP'nin sevildiği zamanlardı. Mahalle esnafı sürekli Ecevit hakkında konuşur ya da onun icraatlarını anlatırdı. Babam sendikal hareketin içindeydi. Bundan söz ederdi... Bir de Bulgaristan soydaş göçü olacağı zaman 89 yılında destek için büyük yürüyüşler yapılmıştı, Edirne'de ve İstanbul'da onlara katılmak beni etkilemişti.”

Feride Çetin'in çocukluğunun

Küçükçekmece'si nasıldı?

“Florya Atatürk Ormanı, Kayabaşı ve Subaşı mesire yerlerinde piknik yapılırdı. Menekşe'den ve Avcılar'dan denize girilirdi. Bazı yazları da Kumburgaz'da aile çadır alanında geçirirdik. İki katlı binalar vardı. Çok az dört-beş katlı bina vardı. Daha çok zanaatkâr vardı çevremizde. Herkes elişi üretimindeydi. Çocukların iyi eğitim alması istenirdi.

Küçükçekmece Tren İstasyonu karşısında Akın Dershanesi'nde matematik ve fen bilgisi dersleri alırdım. Göl kenarında yürüyüş yapmayı çok severdim bir de Soğuksu tren yoluna yakın bir koruluk vardı orada oynamayı severdim. Ailem saatlerce sokakta kalmama ses çıkarmazdı. Çünkü bana da çevreye de güvenirlerdi. Liseye başladıktan sonra eve gidiş geliş saatlerimde kısıtlandım. Artık Beyoğlu'na ve siyasi etkinliklere katılmaya başlamıştım. Doksanların başı failli meçhuller artmıştı ve ailem politik harekete dahil olmamdan endişe duyuyordu.”

Feride Çetin'in hatırladığı en önemli özelliklerin başında mahalledeki dayanışma kültürü geliyor.

Babası, bir trafo patlamasında kaza geçirdi, iki ay kadar Samatya'da tedavi gördü. Bu süreçte Feride Çetin ve ailesi komşularında kaldı. On-

ların marangozhanelerini, boza üretim atölyelerini, tuhafiyecilerini yakından görmek Çetin'in ilgisini çekti.

“Henüz 5-6 yaşında olmalıyım. Mahallede herkes beni tanırdı, gözlem yapmayı severdim, her yere girip çıkmama izin verilirdi, bakkal yanında getir götür yapardım ve çok soru sordurdum. Mahalledeki ağabeyler de uzun uzun anlatırdı. Balık yemi dükkânı olan ağabeyler vardı onlar sonra atarici, videokasetçi filan oldular. 80'ler MTV kültürü ve sonra özel televizyonların açılışı sohbetin konusunu medyaya döndürdü. Yoksa önceleri hep darbenin etkileri ya da yoksulluk konuşulurdu.

Babam üç çocuğunu okutmak için ek işler yapan bir işçiydi ve hep denkleştirilmeyen bütçe konuşmalarını anımsıyorum. Tok gözlü bir aileydik, kendi yağımızda kavrulmak önemliydi, babam borç almayı sevmezdi. Az ile yetinirdik ve sosyalist bakış açımızla az tüketmek bize iyi geliyordu.”

Mahalle ile bağına hiç koparmadı

Feride Çetin'e, “Küçükçekmece'ye dair, mahalleye ruhunu veren isimler hatırlıyor musunuz? Nevi şahsına münhasır mahalle sakinleri...” diye sordum.

Şöyle yanıt verdi:

“Yaşar Kemal Basıncıköy'de, Ahmet Mekin Cennet Mahallesi'nde otururdu. Uğur DüNDAR da Florya'daydı. Okuldan dönerken onları görürdük. Bir kez de Aziz Nesin'i görmüştüm. Büyük hayranıyım. Çok heyecanlanmıştım. Yaşar Kemal çocuklarla çok iyi anlaşır, rahmetli eşi kurabiye yapardı.

Neşeli insanlar oluşlarına şaşırıyordum çünkü gazetelerde hep yargılandıklarını okuyorduk. O zamanlar 'mizahın en önemli savunma gücü' olduğuna aymıştım.

Feride Çetin'in semtle bağı hiç kopmadı. Halen ayda bir semte geliyor; tanıdıklarını görmeye, çocukluk anılarını tekrar anımsamaya... ■

Feride Çetin (kişisel arşiv)

Behice Güler (Aziz Kaya)

Kadın Aza Behice Güler

Behice Güler, 21 yaşındayken Bulgaristan'da gelmiş. Güler'in Bulgaristan'daki hayatı da oldukça ilgi çekici. Kadın askerler taburunda yılda '15

günlük' askerlik görevini yapmış. Mahalle tarihine yakından tanıklık eden Güler'in Bulgaristan'dan gösterdiği fotoğraflarda askerlik yaptığı anlar var.

Güler, İstanbul'a gelmesinin ardından tekstilde çalışmaya başlamış. İlk başta işçi olarak çalışmasının ardından Sultanmurat Mahallesi'nde kendi tekstil atölyesini açmış ve 1998 yılında emekli olmuş. Emekli olmasının ardından muhtar azası olmuş, beş yıldır her gün muhtarlığı geliyor.

Beş yıldır Faruk Demir'in azalığını yapıyor.

Günleriniz nasıl geçiyor?

Küçük bir işletme sorun yaşasın bizi arar. Sokakta arızaları bize bildirirler. Genelde kadınlar iş bulmak istiyor. İmkanlarımız doğrultusunda iş bulmaya çalışıyoruz. Bayramlarda yardım dağıtıyoruz. Esnaflarımız

özellikle yardımcı oluyor. Biz çok fakir olanlara yardım ediyoruz. 250-400 paket Ramazan destek paketi dağıttık, İstanbul Büyükşehir Be-

lediyesi de kart yardımı yapıyor. Bir adet destekçimiz var.

Mahalleye ilk geldiklerinde evlerinde su yokmuş. Muhtar Demir'in söylediği 'kuyu'ları Behice hanım da doğruluyor.

"Biz göç ettiğimizde mahallede hiç su yoktu. Su kuyuları vardı. Yemek için, yıkanmak için kuyulardan su çekerdik. Yol yoktu, çamur içindeydi her yer"

Mahallede ağırlığını koruyan göçmenler arasındaki komşuluk ilişkileri eskiye oranla sekteye uğrasa da devam ediyor.

"Biz eskiden cenazemiz, düğünümüz olduğu zaman kimseyi çağırmazdık. Ölümünde, dirimizde, düğünümüzde hep komşularımız olurdu. Kimse kimseyi sınımadı. Kimse bizi ayırmadı birbirinden. Yerel halkla birlikte kaynaştık. Gelin aldık, gelin verdik"

Behice Güler (kişisel arşiv)

Yakup Namli (Aziz Kaya)

Küçükçekmece Sevdalısı: Yakup Namli

Yakup Namli, 1955 Küçükçekmece doğumlu. Kendisini, 'Küçükçekmece sevdalısı ve aşığı' olarak tanımlıyor. Küçükçekmece'nin yaşayan hafızası da diyebiliriz kendisine.

Namli'nin kuşağına ait gözlemleri ise oldukça kayda değer; "Çocukluğum burada geçti. Bizim şansımız

hiçbir kuşakta yoktu. Hangi çocuk uçurtmasını çayırdan uçurdu, top oynadı, mahallede akan çeşmeden kaynak sulardan içti? ... Biz bunların hepsine nail olduk."

Çocukluğunda Küçükçekmece'nin hemen hemen her mahallesine tanıklık etmiş. Cumhuriyet, Fatih Mahallesi, Yenimahalle, Kanarya, Halkalı...

Küçükçekmece'ye Özel Av Treni

Küçükçekmece'nin hem Bizans ve Osmanlı döneminden günümüze kadar 'avlanma bölgesi' olarak kullanıldığını doğruluyor Yakup Namli.

"Çekmece, eski çağlardan beri av merkezi olarak gelişmiş, Osmanlı Dönemi'nde devrin padişahları hepsi ava meraklı oldukları için, burada av yaparlarmış. Hatta tren geldikten sonra Pazar günleri, Çekmece'ye özel tren seferleri düzenlenirmiş. Av treni olarak..."

Burada av köşkü olarak, bir Abdulhamid'in Köşklerburnu dedikleri yerde bir köşkü var. Kanuni Süleyman da daha evvelden gelmiş fakat

köşk yaptırmamış. Kanuni Sultan Süleyman karayoluyla bir gün ava gelirken Sefaköy'de orada bir sofraya kurarlar, yemek yerler. Ondan sonra köyün ismi Sofraköy olarak kalır. Sofraköy, Sefaköy'e dönüşür. Sefaköy, Safraköy'e dönüşür. Safraköy de Sefaköy olur."

...

Yenimahalle'deki en önemli yapılardan birisi olan Seyyid Abdüsselam Türbesi'ne ilişkin, Osmanlı arşivlerinde yaptığı araştırmaları şöyle anlattı Yakup Namli;

"Abdüsselam Türbesi yani medresesi son yıllarda harap olmuş, enkazı da parça parça satılmıştır. Abdüsselam Türbesi'ni ben Osmanlı İmparatorluğu arşivlerinde

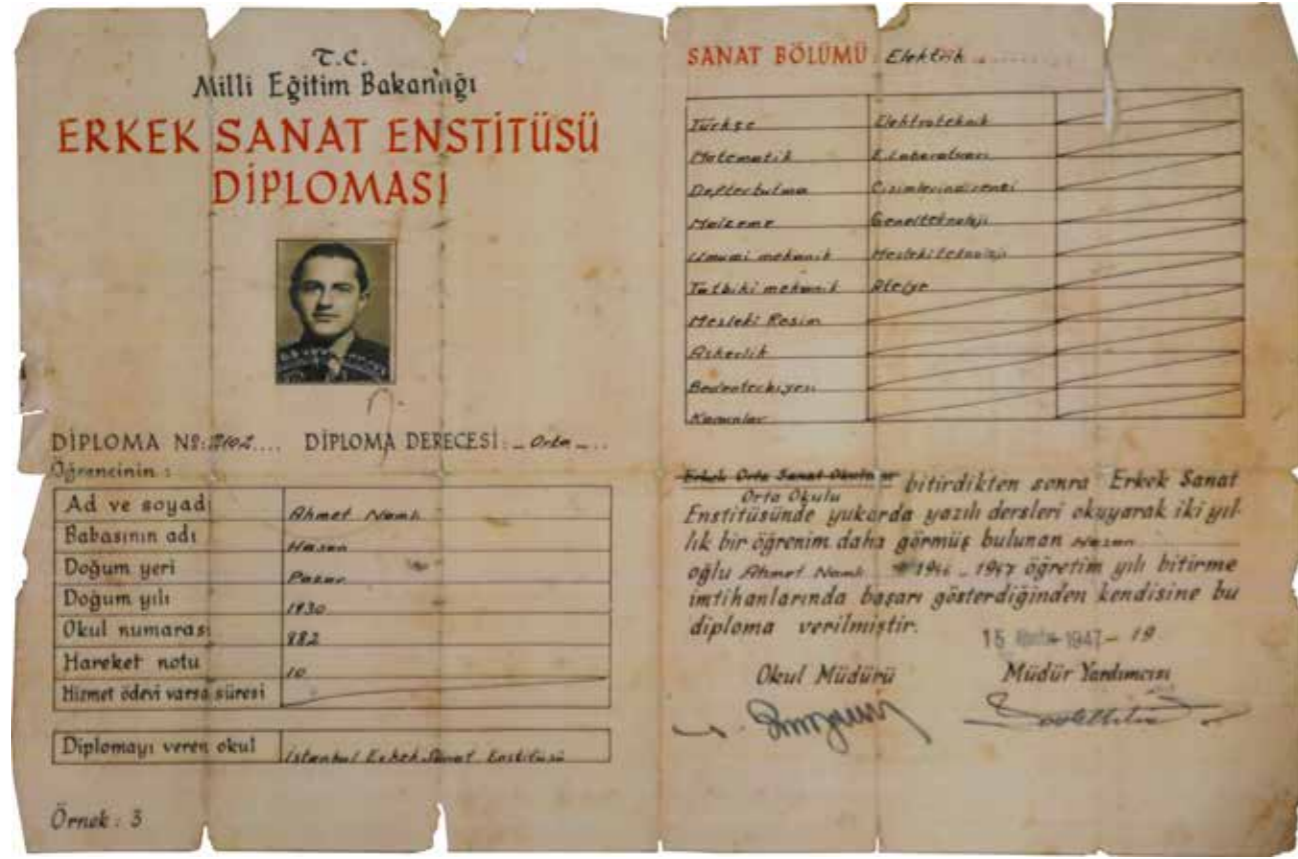
Yakup Namli, Küçükçekmece Lise bahçesinde 1970 (Yakup Namli)

araştırdım. Seyyid Abdüsselam, Osmanlı'nın Mısır'ı fethetmesinin ardından bir yazı ile İstanbul'a çağrılmıştır. Seyyid Abdüsselam, Osmanlı İmparatorluğu döneminde maliye işlerine bakan, maliye memurudur. 1511 yılında göreve getirilmiştir.

1991 yılında Osmanlı arşivlerine girerek Seyyid Abdüsselam

ve türbesini araştırmıştım. En kapsamlı araştırma da Evliye Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde geçer."

Sultanmurat Mahallesi'ne dair hafızasında canlanan görüntüler ise çok daha net.

Yakup Namli'nin babasının diploması (Yakup Namli)

Namli, Yugoslav, Boşnak, Balkan ve Bulgaristan göçmenlerinin yoğun olarak yaşadığı mahallede eskiden, 'Bulgarca, Yugoslavca plakların çalındığını' söyledi;

"Şimdiki AVM'nin olduğu yerde bir kahvehane vardır. Orada Yugoslavca parçalar çalardı"

Salim Bey ve Şevki Bey

Namli, Yenimahalle'deki Salimbey Sineması'nı da anmadan geçmiyor. Küçükçekmece'nin ilk kapalı sineması olan Salimbey Sineması'nın üst

katı yazlık sinema olarak kullanılıyormuş. Alt katı ise kapalı sinema salonu. Salimbey Sineması'nın hareketli tarihi kat karşılığında müteahhite verilmesiyle son bulmuş. Binlerce seyirciyi ağırlayan sinemanın yerinde artık bir bina duruyor.

Salimbey Sineması'nın sahibi Salim Korkmaz. Salim Beyin kardeşi ise Şevki Korkmaz. İki kardeş ticaret hayatları boyunca birbirleriyle tatlı bir rekabet içindelermiş. Birisinin başlattığı ticaret girişimini diğeri takip edermiş. Küçük-

çekmece'nin ilk elektrikçilerinden olan Ahmet Namli -Yakup Namli'nin babası- Salimbey Sineması'na çok fazla emek veren isimlerden.

"Sinemada genelde Türk filmleri ve kovboy filmleri oynatılırdı. Çok güzel bir sinemaydı. Suaresi vardır. 6.30 ve 9.45 matinesi vardı. Bazı halk günlerinde 2.30'da da bazen gösterim olurdu. Korkmaz kardeşlerden birisi meyhane açsa, diğeri de meyhane açardı. Birisi inşaata girse, diğeri de inşaata girerdi. Salim Bey sinema açınca, diğerkardeş gazino açtı. Gazino Fatih Mahallesi'ndeydi. Adı Yeşil Park Gazinosuydu. 1972'de kapatıldı. Saadettin Tantan tarafından kapatıldı."

Cennetin yazlık sineması: Çiğdem

Cennet Mahallesi'ndeki Çiğdem Yazlık Sineması...

"Şu an Blue Like Sitesi'nin olduğu yerde yola yakın bir binaydı...

Eski sandalyeler vardı. Çok revaçtaydı. Çarşamba ve Cumartesi film değiştirme günleriydi. Sadece 3 gün film oynatırdı. Babamla tüm filmlere giderdik. Tam hatırlayamam ama 1980 yı-

lından önce kurulan sinema, dört beş sene önce yıkıldı"

Namli, Küçükçekmece Lisesi'nde okuyanlardan. Lise ilk başta, Marmara İmamhatip Lisesi'nin olduğu yerdeki barakalarda kurulmuş. O tarihlerde ise civar ilçelerde lise olmadığı için Avcılar'dan, Firuzköy'den, Halkalı'dan çok sayıda öğrenci okumaya gelirmiş.

Küçükçekmece Lisesi barakalardan kuruldu

Namli'nin anlatımına göre lisenin kuruluşu şöyle; "Lisenin ilk müdürü İsmail Beydi soy ismini hatırlamıyorum. Sonrasında Enver Çöker diye bir müdür geldi, Yeşilköy'den. Ardından da Ali Yılmaz müdür oldu. Barakaların yerini 1969'da bina aldı. O binayı da yıktılar. Yeni bina ile birlikte Küçük-

çekmece Anadolu Lisesi oldu. Çekmece Lisesi'ne biz öyle arkadaşlarla öyle toplu halde giderken, "Dağ Başını Duman Almış" marşını söyleyerek gider gelirdik. Öyle servis falan yoktu."

Balıkesirsporlu Sabri, Panter Musa, Erdoğan Bektaş, Hüseyin Tepeöz.. Nejat Uygur'un yeğeni Ali Uygur lisenin mezunlarından. ■

Yakup Namli

Fotoğrafçı Sefer Bayraktar (Aziz Kaya)

Fotoğrafın dünü bugünü

Sefer Bayraktar, Yeşilova Mahallesi'nin fotoğrafçılarından. Facebook'ta 2013 yılında açtığı Yeşilova bizim ova' isimli sayfadan mahallenin

eski ve yeni görüntülerini paylaşıyor. Asıl mesleği inşaat teknikerliği olan Sefer Bayraktar kendisini 'fotoğraf hastası' olarak tanımlıyor.

“Ben bir fotoğraf hastasıyım. Emekli olduktan sonra 'fotoğrafın dünü bugünü' karşılaştırması yapmaya başladım. Bu ilgim Çanakkale gezisi sırasında başladı. Belçikalı bir fotoğrafçı Çanakkale'yi gezip arşivlemiş. Sayfasına Çanakkale'yi 1915 yılında görmek istiyorsan 'tıkla' diye bir bölüm koymuş. Ben de o fotoğrafçıdan etkilenip Yeşilova'nın dünü-bugünü fotoğraflarını paylaşmaya başladım”

Doğma büyüme Yeşilovalı olan Bayraktar, beş yakındayken Tekirdağ'dan ailesiyle birlikte göç etmiş;

“Biz Yeşilova'da büyüdük. Sokaklarında top oynadık. Yıllar geçti ama kopmadın mahallemden. İzmir'de yaşadım, yurtdışında çeşitli ülkelerde çalıştım. Arabistan, Libya, Cezayir, Irak, İran ve Almanya'da kaldım ama yine son durağım burası oldu. Şimdi çocukluğumdan kalma o mahalleyi yaşatmak istiyorum”

Nasıldı o mahalle Sefer Bey, tarif eder misiniz?

Eskiden her bahçenin erik ağacı, dut ağacı vardı. Hangi bahçedeki dut ağacının daha güzel olduğunu bilirdik. Bütün mahalledenin ağaçlarının meyvelerini tek tek biliyorduk. Akşam saatlerinde oyundan kopamazdık. Bizim bahçemizde de en az sekiz tane meyve ağacı vardı ve başka çocuklar da bizim bahçeden koparı-

yorlardı. Yani bütün aşamalarını gördük bu sokakların. Hatta bazen gölden balık tutardık, onu da satardık.

Nasıl tutardınız?

Okuldan gelirdim bazen evde yemek olmazdı. Annem 'haydi git biraz balık tut' derdi. Oltamı alır çıkardım. Giderdim Küçükçekmece Köprüsü'ne. Salardım oltayı. Bazen beş altı tane tuna balığı yakalardım. Tuna balıkları kocaman olurlar, neredeyse 50-60 cm arası. Birazını hemen köprünün altında satardım, ertesi güne okul harçlığım olurdu. Kalanını da eve getirirdim. Annem hemen pişirirdi, hatta komşulara bile dağıtırdık. Balık avcılığı, kuş avcılığı yaparak geçti çocukluğum.

Kuş avlamak derken, nerede yapardınız?

Cennet Korusu'nda. Korunun içinde incir ağaçlarının olduğu bir yer vardı. Oraya kuş kafeslerini koyardık. Kafeslerinin içinde kanaryalar olurdu, diğer kuşları çağırmak için. Ardından tuzakları yerleştirir üzerini gizlerdik. Kanaryaların sesini duyan kuşlar gelirdi. Kuşlar kafese girince kapısını kapatırdık. Hatta bir gün arkadaşlar Yaşar Kemal'le karşılaşmışlar.

Neler yaşanmış o gün?

Yaşar Kemal kafesteki kuşları satın almış arkadaşlardan ve hepsini salmış. Tabi çocuklar Yaşar

...
Kemal'i tanımıyor ilk başta. Kızıyorlar falan. Yaşar Kemal de 'ben satın aldım, ister tutarım ister salarım' diyor. Bir gün de fotoğrafımızı çekmişti Yaşar Kemal kuş tutarken.

Çok güzel bir çocukluk geçirmişsiniz..

Evet, doğanın yeşilliğinin içinde bir çocukluk geçirdim. O yüzden kopamıyorum bu mahalleden. Bir iki gün gelmesem üçüncü gün ayaklarım beni buraya getiriyor. Çocukluğum, gençliğim burada. Bir fotoğraf hikâyem daha var.

Anlatın lütfen...

Sene 72 ya da 73. Ben daha 12-13 yaşındayım. Şubat ayında arkadaşlarla bir iddiaya girdik. Menekşe Plajı'nda yüzer misin, yüzemez misin? İddiayı kaybetmemek için girdik denize. Tam o sırada birileri fotoğrafımızı çekiyor. Sonrasında babam görüyor tabii fotoğrafı. Büyük azar işitmiştim babamdan.

Facebook'ta bu sayfayı kurduktan sonra nasıl tepkiler aldınız?

Çok iyi tepkiler aldım. Ağırlık olarak yüzde 90'ı kendi fotoğraflarım. Yani on beş yaşımdan beri fotoğrafıma giren var. Mesela Muhtar Erdoğan'la yan yana gelmişiz, birbirimizi çekmişiz.

Ama gülerken, atlarken, zıplarken hep kendimizi çekmişiz mekânı çekmemişiz. Ama esas olay çevre. Biz orada yaşayıp büyürken çevre de bizimle beraber geliyor, büyüyor. Onun farkına varmamışız. Ne zaman o Belçikalının fotoğrafını gördüm, dünü bugünü koymuş. Bana o zaman bir fikir dank etti.

Sonrasında ne oldu?

Hemen eski fotoğraflarımı karıştırdım. Bir yerde çekilmişiz. Bir baktım arkamızda bir bina var. Geliyorum, bakıyorum o bina yıkılmış yerine yeni bir şey yapılmış. Yani eskiyi yaşatmak, eskiyi en azından fotoğraflarla yaşamak istiyorum. Bu düsturla çıktım yola. Elimdeki ne kadar eski, kıyıda, köşede, arka planda çıkmış fotoğraflar varsa buldum çıkardım.

Saray Sinemasını bilir misiniz?

Saray Sineması'nı çok iyi bilirim, çok çığırkanlık yaptım orada.

Çığırkanlık derken?

1970'li yıllarda çok meşhurdu bu meslek. Sinemadaki filmi nasıl duyuracaksın? Başka yolu yok. Eskiden film gösterilmeden önce mahallenin çocukları filmin adını duyurmak için sokak sokak gezip bağırdı. Tahta bir afiş tabelamız olurdu. Yeterli sayıya ulaştığı-

...
mızda sinemacı bize iş verirdi. 'Yeşilova Sara Sineması'nda iki film birden' gibi sokak sokak gezip filmleri duyururduk. Hatta bazen çete savaşları çıkardı bu yüzden. Başka sinemadan çığırkanlarla karşılaştık ya da

başka bir grup işimizi elimizden almaya kalkardı. Tüm gün duyuru yaptıktan sonra filmi bedavaya izlerdik. Artı bir tane gazoz ve bir avuç çekirdek kazanırdık. Şimdi o zamanları düşünüyorum. ■

Fotoğrafçı Sefer Bayraktar (Aziz Kaya)

Rasim Cankurtaran (Aziz Kaya)

Cennet'in Dernekleri

Sultanmurat Halk Oyunları Gençlik ve Spor Kulübü, 2012 yılında kuruluşunu gerçekleştirdi. Kuruluşundan bu yana sayısız öğrenci yetiştirerek mahallesine katkı sağlayan bu kulüp, Trakya, Rumeli ve Balkan göçmenlerinin kültürünü canlı tutma çabasını sürdürüyor. Derneğin lideri Rasim Cankurtaran ise doğma büyüme Küçükçekmeceli.

Sultanmurat Halk Oyunları Gençlik ve Spor Kulübü, yaklaşık 100 öğrencisiyle birlikte okullarla uyumlu bir şekilde faaliyet gösteriyor.

Yeşilova Mahallesi, Trakya, Rumeli ve Balkan göçmenlerinin yoğun bir şekilde yaşadığı bir bölge olarak, Küçükçekmece'nin renkli kültürel mozaiğine katkıda bulunuyor.

Bu mahallede gönüllülük esasıyla hareket eden Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği, etkili bir platform olarak faaliyet gösteriyor. Pandemi, deprem gibi zorlu dönemlere rağmen, dernek, kararlılıkla çalışmalarını artırma yolunda ilerliyor.

'Sadece folklor değil kültürümüzü de yaşıyoruz'

Sultanmurat Mahallesi'nin en önemli derneklerinden birisi de halk oyunları derneği. Sultanmurat Halk Oyunları Gençlik ve Spor Kulübü 2012'de kurulmuş. Kuruluşundan bu yana çok sayıda öğrenci yetiştirmiş, mahallede çok sayıda bulunan Trakya, Rumeli ve Balkan göçmenlerinin kültürünü halen yaşatmaya çalışıyor.

Derneğin Başkanı Rasim Cankurtaran ise doğma büyüme Küçükçekmeceli. Aslen Jeoloji Mühendisi Rasim Cankurtaran, ilk olarak dans eğitmenliği yapmış dernekte. 100'e yakın öğrencisi olan Sultanmurat Halk Oyunları Gençlik ve Spor Kulübü, okullarla koordineli olarak çalışıyor.

Cankurtaran, derneğin çalışmalarına ilişkin şu bilgileri veriyor; *"Trakya ve Balkanlara ait dansların yanında oradaki kültürü de, örf ve adetleri de araştırı-*

yoruz ve öğrencilerimize aktarıyoruz. Hem öğrencilerin gelişmelerine katkıda bulunuyoruz, hem de kendi geleneklerimizi yaşıyoruz"

Kendisi de göçmen bir ailenin çocuğu olan Rasim Cankurtaran, derneğin aynı zamanda bir Balkan orkestrası olduğunu söylüyor.

"Dönem içerisinde kimi zaman Küçükçekmece Belediyesi'nin kültür merkezleriyle birlikte

Rasim Cankurtaran (Aziz Kaya)

çalışıyoruz. Her yaz bir festivale gidiyoruz. Bundan önce Aydın'a ve Bursa'ya gittik."

Mahallenin Arnavut Mahallesi olarak bilindiğini söyleyen Cankurtaran şöyle devam ediyor;

"Mahallemiz 1963 yılında kurulmuş. Bizim büyüklerimiz kurmuşlar. Genelde Arnavut Mahallesi olarak bilinir. Bulgaristan ve Arnavutlar ağırlıkta. Ancak bugün artık çok karıştı."

Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Sözcülerinden İsmail Çolak Fotoğraf: Aziz Kaya

Trakya, Rumeli ve Balkan Gönül Birliği

Trakya Rumeli ve Balkan göçmenlerinin yoğun olarak yaşadığı Yeşilova Mahallesi, canlılığı ve zengin kültürel dokusuyla Küçükçekmece'ye renk katıyor. Bu mahallede gönüllüsü çok olan Trakya Rumeli ve Balkan-

lar Gönül Birliği, bölgedeki göçmelerin ilgiyle takip ettiği bir platform. Pandemi, deprem ve seçimler gibi zorlu süreçlere rağmen, dernek çalışmalarını arttırmakta kararlı bir şekilde devam ediyor.

Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği vizyonunu şöyle tanımlıyor;

"Platformumuzun vizyonu ülkemizi çağdaş medeniyetler seviyesine taşıyan bir güç olmaktır. Bölgede yaşayan Trakya ve Rumeli Balkan gençleri arasında demokrasi anlayışının kök salmasını sağlamayı, gençlerin zihinlerinde yer etmiş olan alışlagelmiş tabuları yıkarak, hayalperest bir gençlik oluşturulmasına katkıda bulunmayı ve gelecekte ülkemizin örnek göstereceği az sayıdaki sivil toplum kuruluşundan biri olmayı hedeflemektedir."

Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Sözcülerinden İsmail Çolak, 1963 doğumlu ve 1965'ten bu yana aralıklarla da olsa Yeşilova'da yaşamına devam ediyor. 2006'dan bu yana Yeşilova'da kuyumculuk yapan Çolak, 'Balkan ve Rumeli göçmenlerinin kültürlerini yaşatılması ve geliştirilmesinin kendisi için çok önemli olduğunu' söylüyor.

Ailesi yani -büyük dedesi- Bulgaristan'dan mübadele ile 1893 yılında ilk başta Balıkesir Gönene' gelmiş. Ardından çocukların bazıları Osmaniye'ye bazıları da Yeşilova'ya göç etmiş.

İsmail Çolak uzun yıllar boyunca Marmaralılar Derneği'nin de başkanlık görevini sürdürmü-

Çolak, derneğin kuruluşunu gülerek anlatıyor; *"Marmaralılar Derneği 1994 yılında Gönencililer Derneği'nden bir gece ayrılıp kurulan bir dernek. Esnaf kesimi... Bir gece dernek kurmuşlar. Kızmışlar diğer Gönencililer Derneği'ne. 2013 ve 2015 yılları arasında başkanlık yaptım, Akabinde Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Platformu Derneği'nde iki dönemdir başkan ve killiği görevini sürdürmekteyim."*

Gerçi şu anda federasyon olma aşamasındayız. Federasyon olursa bize getirisi ne olur yoksa bir getiri sağlamaz mı? Bunu tartışıyoruz"

Platformun içinde kırk tane dernek bulunuyor. *"Biz kırk derneğin üst çatısı olarak çalışıyoruz. Adından da anlaşılacağı üzere gönül birliği yaptık aslında. Derneklerle resmi bir bağlantımız yok. Tamamen gönül gönül bağıyla birlikte, ortak hareket ediyoruz. Avcılar, Bayrampaşa, Mustafa Kemal Paşa Mahallesi, Cumhuriyet Mahallesi, Yeşilova, Sultanmurat Mahallesi... Derneklerimizin ağırlığı bu bölgelerde."*

Dernek futbol turnuvalarından, Yenikapı'daki kültür günlerine kadar çok sayıda etkinlik düzenliyor.

İsmail Çolak derneklerinin çalışmalarını da şöyle anlattı;

“Erdoğan muhtarımın bir lafı var, ‘En kötü etkinlik, etkinlik yapmamaktır’ der. O konuda da haklı. 10 Kasım’da, 29 Ekim’de ve resmi bayramlarımızda her zaman bir etkinlik yaparız. Atatürk’e onun yakın arkadaşlarına, geçmiş şehitlerimize dualar okuturuz. 10 Kasım’da mevlit okutan tek dernek bizim derneğimizdir. Bunu geleneksel hale getirdik. Yaklaşık dört dönemden beri her 10 Kasım’da mevlit okuturuz. Yine her 29 Ekim’de ‘bayrağını al el’ diyerek büyük yürüyüşler yaparız. Sefaköy’ün Bankalar Caddesi’nden, Cennet Mahallesi’nin, Hürriyet Caddesi’nin başına kadar yürüyüşlerimiz oluyor.”

Mesela bir dönem ‘başarı ödüllendiriyor’ diye başarılı çocuklarımıza destek olduğumuz bir etkinlik yaptık. Ortaokul ve lise çağındaki çocuklarımız arasında ilk 3’e girenlerin hepsine ödülleriğimiz oldu. Tabi birinciye biraz daha büyük bir ödül verdik. “

Özellikle Küçükçekmece’de yapılan kültür etkinliklerini de hatırlatıyor İsmail Çolak. Sultanmurat Halk Dansları Topluluğu ve Cennet Kültür Merkezi’ndeki etkinlikler gibi.

Göçmelerin mahallede komşuluk kültürünü çok geliştirdiğini de anlatıyor Çolak;

“Komşuluk, inanılmaz bir komşuluk ilişkisi vardı. Hale de devam ediyor ama bir zamanlar başkaydı. Kimse kapısını kitlemezdi. Evlerde olan her şey paylaşıldı. Mesela kuru fasulye ile ilgili bir anım var. Kuru fasulyeyi çok severim ben. Küçükken canım kuru fasulye istemiş. Çok ağlamışım. Annem çıkmış, bütün sokağı gezmiş. Kapı kapı ‘kuru fasulye pişiren var mı?’ diye sormuş. Sonunda bir komşuda bulmuş ve eve getirmiş. Yani düşünün sokağa çıkıp ‘sizde kuru fasulye pişti mi bu akşam?’ diye sorabiliyorsunuz. Böyle bir komşuluktan işte. Şimdi bazen aynı apartmanda yaşadığımız komşuları tanımıyoruz.”

Yeşilova’yı ayrı tutarım. Yeşilova’da hâlâ Rumeli Balkan göç insanlarını birlikte durabildiği, komşuluğu sürdürebildiği nadir mahallelerden bir tanesidir. Biz mahallemizin o eski geleneklerini yaşıyoruz.”

Yeşilova’da Reyhan Caddesi’nin eskiden Salıpazarı Caddesi olduğunu söylüyor.

“Şimdiki Reyhan Caddesi üzerinde yirmi sene evvelinde salı pazarı kurulurdu. Çok yağmur yağdığında sular aşağı doğru inerdi ve Pazar tahtalarını da önüne katardı. Biz kayak yapardık o tahtalar üzerinde” ■

Trakya Rumeli ve Balkanlar Gönül Birliği Gençlik Kolları

Yeşilova Esnaf Spor

Cennet'te spor

Yeşilova, ufak bir mahalle olmasına rağmen sporun kalbinin attığı bir yerd. Mahalle sakinleri, sağlıklı yaşamı ve spor kültürünü benimsemiş, gençlerin yeteneklerini keşfet-

melerine yardımcı olacak bir kulüp kurma fikriyle bir araya geldi. Bu fikir, Yeşilova Esnaf Spor Kulübü'nün temellerini atmalarına vesile oldu.

Saatlerce süren toplantılarda, kulüp misyonunu belirlemek için fikirler birbirine katıldı. Mahalle sakinlerinin hepsi, gençleri spora teşvik etmek ve onlara spor yapma fırsatı sunmak için ellerinden geleni yapmaya kararlıydı. Ve böylece, Yeşilova Esnaf Spor Kulübü resmî olarak hayata geçirildi.

Kulüp, ilk etapta futbol dalında faaliyet göstermeye başladı. Yeşilova'nın tozlu sahaları, genç yeteneklerin umut dolu adımlarını attığı yer haline geldi. İlk antrenman gününde, çocuklar gerginlik ve heyecanla doluydu.

Kulüp, sadece spor faaliyetlerine odaklanmakla kalmadı, aynı zamanda gençlerin karakterlerini ve sosyal becerilerini de geliştirmek için çeşitli etkinlikler düzenledi. Kamplar, seminerler ve toplum hizmeti projeleri sayesinde gençler, sadece iyi birer sporcu değil, aynı zamanda iyi birer insan olma yolunda da ilerledi.

Yeşilova Esnaf Spor Kulübü, yıllar içinde bir aile haline geldi. Mahalle sakinleri, kulübün başarısı için birlikte çalışarak, tüm zorlukların üstesinden geldi. Mahalledeki maçlar, sevinç dolu kutlamalar ve destek dolu tribünler, Yeşilova Esnaf Spor Kulübü'nün varlığının bir göstergesi oldu.

Kulüp, gelecekte de gençlerin spor yapma tutkusunu canlı tutmak ve yeteneklerini geliştirmek için çalışmalarını sürdürecektir. Yeşilova Esnaf Spor Kulübü, mahallenin umudu, gençlerin hayali ve sporun kalbi olmaya devam edecek.

'Herhalde borcu olmayan çok nadir kulüplerden biriyizdir'

Küçükçekmece ilçesinin kulüplerinden Yeşilova Esnaf Spor'un Başkanı Ahmet Ulaş, 1969 yılında Küçükçekmece Yeşilova Mahallesi'nde dünyaya gelmiş. 53 yıldır mahallede yaşayan Ahmet Ulaş, yine 15 Şubat 2020 yılında Yaşam gazetesine verdiği söyleşide kendisini şöyle tanımlıyor;

"Yeşilovalı bir kadınla evliyim. 22 yıldır Yeşilova Mahallesi'nde esnaflık yapmaktayım. Ben tutucu bir ailenin çocuğuydum. O zamanlar 'futbolun iyi gelmediğini, günah olduğunu' söylerlerdi, korkarak oynardık."

Yeşilova Esnaf Spor'un tarihini konuşmak için bulduğumuz Ahmet Ulaş, spor kulübünün 'kendisinden bir yaş büyük olduğunu' söylüyor. *"Yeşilova Esnaf Spor'un kuruluşu 1968 ben 1969 doğumluyum. Benden bir yaş büyük"*

Yeşilova Esnaf Spor'un kuruluşunu şöyle anlatıyor Ahmet Ulaş;

“O dönem mahallemiz köy gibi bir yer. Mahal-
lenin esnafları toplanarak kurdukları bir takım
futbol takımı. O günden bugüne kadar gelen
bir süreç var. Ben on üç yıldan beri başkanlık
yapıyorum”

Kulübünün ‘işgalci’ konumdayken Milli Emlak
Müdürlüğü’nün nasıl kiracısı olduklarını da şöy-
le anlatıyor Ahmet Ulaş;

“Kulübüm adına söyleyecek çok şey var. İlk
geldiğiniz günden itibaren biz işgalci du-
rumdaydık. Yani Milli Emlak Müdürlüğü’nün
arazisinde işgalci görünüyorduk. Ecrimisil
ödüyordük. Ecrimisil ödemek, hiçbir hak sa-
hibi olduğunuz anlamına da gelmiyor. Buna
engel olmak için bir yöntem düşündük, ‘ki-
ralama yöntemine gidelim’ dedik ve kirala-
dık. ‘Kiraladık’ derken çok basit söylüyoruz
ama emek verdik. Uğraş çok fazla olmuştu
işte. Başkanlığın ilk yedi senesi spor tesisinin
kiralmasıyla ilgili oldu. Çünkü işgalci du-
rumdayken daha defalarca boşaltma kararı
çıkılmış, yıkım ekipleri gelmişti. Ancak halkın
karşısında durmasıyla, o zamanki belediye
başkanlarının durdurmasıyla engellenmişti
yıkımlar. Milli Emlak Müdürlüğü’nden otuz
yıllığına tapumuzu aldık, Yeşilova Esnaf Spor
adına. Şu an istediğimiz zaman satın alma
hakkına, kulübün maddi durumu iyi olduğu
sürece sahibiz.”

‘Amatör Spor Kulüplerine destek olduk’

Küçükçekmece Belediyesi tarafından binaları-
nın da yapıldığını söylüyor Ulaş;

“Daha sonra Küçükçekmece Belediyesi tarafın-
dan stat yapılırken bizim binamızı da yapmış
oldu. Dolayısıyla biz Yeşilova Esnaf Spor’a iyi bir
tesis kazandırdık. Bir de amatör spor kulüpleri
içerisinde bir ilki başarmış olduk, emsal teşkil
etmeye başladık aslında. Hatta bir dönem tele-
vizyon programına da çıktığımızda, bizim gibi
işgalci durumunda olanlara yardım etmek için
tecrübelerimizi paylaştık. Zaten amatör spor
kulüplerinin bütün sıkıntısı bu ecrimisil borç-
larıdır. Her kulüpte vardır. Biz Allah’a şükür o
borçtan kurtulduk. Geçmişe dönük borçlarımız
vardı. Ecrimisilden kaynaklı. Bütün hepsini ya-
pılandırdık.

Herhalde borcu olmayan çok nadir kulüplerden
biriyizdir. Şimdi taksitlerimiz var, kiramızı ödü-
yoruz, gibi gibi... Şu an Yeşilova Esnaf Spor’un
çoğu profesyonel kulüpte olmayan bir tesisi var”

Yeşilova Esnaf Spor’un borçlarını bitirdikten
sonra elektrik tüketimi için de bir formül ge-
liştirmişler yönetim olarak. Ancak pandeminin
araya girmesiyle planlarını ertelemek zorunda
kalmışlar;

“Pandemi araya girmeden önce bizim çatıyı
güneş enerji panelleriyle kaplayacaktık. Birkaç

firma ile görüşmüştük, anlaşmıştık. Kendi
elektriğimizi kendimiz üretelim istedik. Bu bi-
zim için çok büyük bir kazanç olacaktı kulüp
adına. İşte pandemi girdi araya, derken soka-
ğa çıkma yasakları. O işin üstesine daha gele-
medik. Eğer onu da yapmış olsaydık elektriği
kendi bünyemizde kullanmış olacaktık. Ku-
lube ayda en kötü ihtimal 30-40 bin liradan
aşağı gelir gelmeyecekti. Beş senede yatırım
kendini telafi ediyordu. En yakın zamanda ilk
hedefim güneş enerji panelleri. Güneş enerji
panelleri koyup kendi elektriğimizi kendimiz
üreteceğiz.

Kemal Aktaş’ın ismi yeniden sahalarda yaşıyor

Stada ismi verilen Kemal Aktaş, Yeşilova’da yeti-
şen bir futbolcu. Denizlispor’da da top koşturan
Kemal Aktaş, genç yaşta bir halı saha maçında
kalp krizi geçirerek vefat ediyor. Aktaş’ın arka-
daşları belediyeye ‘Kemal Aktaş’ın ismini yaşata-
lım’ önerisinde bulunuyor ve belediye de teklife
çok sıcak bakıyor. Ardından genç futbolcunun
ismi Kemal Aktaş Stadi’nda ölümsüzleşiyor.

Küçükçekmece Belediyesi tarafından yapımı ta-
mamlanan Kemal Aktaş Stadi ve Yeşilova Esnaf
Spor Tesisleri, 2019 yılının Mart ayında açıldı. Ke-
mal Aktaş Stadi, 3 kat olmak üzere 300 kişilik
çok amaçlı salon, kapalı halı saha, 40 kişilik mi-
safirhane, fitness salonu, 23 araçlık otopark ve
bin 170 kişilik seyirci kapasiteli tribünüyle İstan-

bul’un amatör kulüpleri tarafından kullanıyor.

Başkan Ulaş, Kemal Aktaş Stadi’nin tüm mas-
raflarının Küçükçekmece Belediyesi tarafından
yapıldığını hatırlatıyor ve şükranlarını sunuyor;
“Çekmece Belediyesi’ne teşekkür etmeden geç-
mek olmaz. Çalışan işçisinin güvenliğini, elektri-
ğini, suyunu Kemal Aktaş Stadi’nda yapılan faali-
yetlerin tüm masrafları belediye karşılıyor.”

Yeşilova Mahallesi için spor ve futbolun öne-
minden bahsetmiştik. Yeşilova Esnaf Spor’un
tesisleri de bunun en büyük kanıtı. Futbol okul-
ları beş ve yedi yaş arası çocuklara hem sosyal-
leşmeleri hem de futbol becerileri kazanmaları
için büyük bir olanak.

Çocuklar sahada sosyalleşmeyi, arkadaşlık kurmayı öğreniyor

Başkan Ahmet Ulaş’a göre kursların ilk amacı
çocuklara sosyalleşmeyi ve doğru iletişim kur-
mayı öğretmek;

“Çocuklar yedi yaşına veya beş yaşına geldi-
ğinde spora da başladığı zaman sadece futbol
oynamayı öğrenmiyor. Çocuklar, arkadaşlarıyla
iletişimi kurmayı, kendine olan özgüvenlerini
geliştirmeyi, daha faal ve aktif, sosyal insanlar
olmayı öğreniyor. Tabii bunların içinden çok ye-
tenekli olup, profesyonel futbolcu olan kardeş-
lerimiz de var. Sosyal olmayan, içime kapanan

çocuklarımızı bir ya da iki sene sonra tanıyamıyorsunuz. Çocukların birbirine olan saygıları değişiyor.

Hatta bir öğrencimiz vardı. Hiç unutmam ben onu. Engelli bir öğrencimizdi. Normalde futbolu ilgilenmiyordu. Doktoru ailesine 'spora yönlendirin' demiş. Bizim hocalarımız o zaman çok ilgilendiler. Çocuğumuz bir sene sonra tekrar kontrole gittiğinde doktoru yaşanan değişime inanmamış. Öncesine ürkek ve çekingen bir çocuktu. Birden kendini daha net ifade etmeye başladı, kendine özgüveni olan bir çocuğa dönüştü. Sekiz yaşlarında başlayıp neredeyse on beş yaşına kadar devam etti bizimle. İlla futbolcu olacak diye bakmıyoruz çocuklara. Ama o çocukları topluma kazandırmak önemli. Ailesi de çok memnun oldu. Doktorlar da çok memnun oldu."

Diğer yandan mahallelerde spor etkinliklerinin ve kursların etkin olması çocuklar için büyük tehlike oluşturan uyuşturucu, sigara, alkol gibi zararlı alışkanlıkların azalması için büyük olanak. Yeşilova Esnaf Spor'un kurslarına yazılan çocuklara sigara ve uyuşturucunun zararları anlatılıyor.

Atatürk boşuna "ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlâklısını severim" dememiş

Başkan Ulaş'a göre çocuklar eğitim ve bilinçlenirse kötü alışkanlıklardan uzak duruyor;

"Daha akıllı bireyler, daha bilinçli bireyler yetiştirmeye çalışıyoruz. Hem okulda eğitim alıyorlar zaten içinde biraz da spor sevdası varsa kötü alışkanlıktan mecburen uzak durmak durumunda kalıyor. Ancak bazı aileler 'sporla değil sınavlarla ilgilen' diyor. Bu çok yanlış bir bakış açısı. Spor yapmanın, sınavlara katkısı olur. Çünkü çocuklar sahada geçirecekleri bir ya da iki saati başka şekilde kullanıyorlar.

Çağımızın vebası, telefon, bilgisayar, tablet... Çocuklara bakıyorsun bütün gün bilgisayarın başında. Kafalarını kaldırmıyorlar. Düşünün saatlerini telefon ya da tablet başında harcayabiliyorlar. Çok yazık. Aileler bu durumu görmüyor. Oysa sporla uğraşmak çocuğun dersleri için de faydalı.

Üstelik çoğu zaman fastfood yiyorlar. Ya bırak bu çocuk çıksın dışarı, top oynasın, enerjisini böyle atsın. Futbolcu olmak için de bilgili olman lazım. Önceden ilkokul mezunuydu belki futbolcular. Ama şimdi bakın her futbolcu muhakkak iyi bir üniversite bitirmiştir. Atatürk boşuna dememiş, 'Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlâklısını severim' diye."

Turgay demir'in yeşilova esnaf spor'a olan gönül borcu

Beşiktaşlı Spor Yazarı Turgay Demir'in de yolu Yeşilova Esnaf Spor'dan geçen isimlerden. 24

Ağustos 1964 doğumlu olan gazeteci Turgay Demir, Ocak 2020'de yapılan seçimlerde amatör futbol oynadığı kulübe başkan adayı oluyor ancak başkan Ahmet Ulaş'a karşı kaybediyor. Seçimin sonrasında birbirlerini tebrik eden fotoğraflar yayınlanıyor gazetelerde.

'Turgay Demir'le geçtiğimiz dönem birlikte yönettik kulübü. Geçen dönem başkan yardımcımdı, O da bizim Esnaf Spor'un futbolcusuydu' diyor Başkan Ulaş ve anılarını anlatmaya devam ediyor;

"Tam onların futbol oynadığı dönem, 12 Eylül dönemiydi. Solculuk, sağcılık bütün ülkenin olduğu

gibi buraların da karışık olduğu bir dönemde oyun oynadılar. Şimdi onun bir lafı var, 'ben Yeşilova Esnaf Spor sayesinde diyor hayatta kaldım' Neden mi? Biz 'ne sağcıyız ne solcu futbolcuyuz biz futbolcu' diyoruz. Turgay Demir, 'bu sayede 'ne sağa bulaştık ne sola. Bu yüzden Yeşilova Esnaf Spor'a borcumu hiçbir zaman ödeyemem' demişti. Yani futbol çoğu olaydan uzak tutuyor insanı"

Diyar diyar gezdi evini hiç terk etmedi

Yeşilova Mahallesi'nin tarihinde çok önemli bir yerde sahip Yeşilova Esnaf Spor. Trakya Malkara doğumlu kaleci Tufan Engin'in kariyerinde önemli bir yer var. Tufan Engin amatör futbol

DEĞİŞİM

S P O R

KALECİ TUFAN İSTİKRAR SEMBOLÜ

Bu sezon Giresunspor takımının kalecisi durumunda bulunan eski kurt Tufan oynadığı maçlardaki başarılı kurtarılarıyla adeta gençlere ders veriyor. Sezon başından bu haftaya kadar oynadığı maçlarda yaptığı başarılı kurtarılarla Giresun spor takımının başarılı olmasında büyük pay sahibi durumunda bulunuyor.

Kaleci Tufan bu başarılı performansıyla sezon başında kendisine yaşlı diyenlere en güzel yanıtı veriyor.

3 MAÇ CEZA ALAN TACETTİN

Ümit AKTAN

GİRESUN BAHARI

Tufan Engin manşet

Tufan Engin (Aziz Kaya)

hayatına Yeşilova Esnaf Spor'da başladı. Ardından Yücespor'da kalecilik yapmaya başladı. Sonrasında ise sporculuk hayatı hem çok çeşitli hem de büyük yolculuklarla geçti.

1992-1999 yılları arasında Sarıyer Spor'da başarılı maçlar çıkaran Engin, sonraki yıllarda sırasıyla Bayrampaşa Altıntepsi, Fatih Karagümrük, Giresunspor ve kendi semti olan ve

amatör ligde mücadele eden Küçükçekmece Spor'da forma giydi.

Ayrıca kaleci antrenörlük belgesi alan Engin, Küçükçekmece Spor'da antrenör olarak da görev aldı. Büyükçekmece, İstanbulspor A.Ş., Bağcılarspor, Beykozspor, Şanlıurfaspor, Altay, Yeni Çorum A.Ş., Çubuklu A.Ş ve ardından 2. Lig'e yükseldikleri Bodrum Belediye Bodrumspor ve Anagold Erzincan Spor'da da kaleci antrenörü olarak görev yaptı.

Onlarca diyar gezdi, yurdu hep Yeşilova oldu

Bu kadar renkli ve çeşitli spor kariyerine sahip olan Engin'in hayatında tek değişmeyen yaşam alanı ise 'Yeşilova Mahallesi' oldu.

Yeşilova Mahallesi'ndeki evini asla terk etmeyen Engin, 'Mahallemden uzaklaşmayı hiç düşünmedim. Ne kadar uzağa gitsem de bir gün mutlaka geri döndüm' sözleriyle anlatıyor mahalleye olan bağlılığını.

Sarıyer'de on yıl top koşturduğunu ve evi olmasına rağmen her gün elli kilometre yol yaparak mahallesine döndüğünü anlatıyor Engin;

"Farklı şehirlerde çalışmama rağmen evimi hiç götürmedim buradan. Kamplara giderdim, iki bazen üç hafta sürerdi ama ben geri gelirdim mutlaka. Sarıyer'de on sene top oynadım. Giresun'a gittim. Ankara'ya gittim.

Oynadığım dönemlerde buradan uzaklaşmayı hiç düşünmedim. Sarıyer'de iki tane evim vardı. O evin kapısından içeriye ne ben ne ailem girdi. Şu an belki de semt olarak, Sarıyer en iyi ilçelerden birisi. Ama ben Yeşilova'yı bırakmadım"

Çocukluğundaki Yeşilova ise şöyle anlatıyor Engin; *"Yeşilova'da hep tek katlı, iki katlı evler vardı. Her evin kendine ait bahçesi. Anneler kapılarının önüne kilimlerini koyarlardı, birbirlerine sürekli laf atarlardı. Buralarda Trakya göçmenleri fazlardı. Ancak şimdilerde durum değişti tabii. Ben eve dönerken caddeden geçsem saatlerimi alırdı o yol. Bütün esnaf çay veya kahve içmeye çağırırdı."*

Babasının kömürcülük yaparak geçindiğini hatırlatan Engin, Yeşilova Enaf Spor'da kariyerine başlama serüveninde, babasından aldığı nasihatlerin önemli bir yer tuttuğunu söyledi; *"Benim babam kömürcüydü. Ben de onun yanında çalışmaya başladım, on dört ya da on beş yaşında. Yeniköy'e şu an Arnavutköy dediğimiz havaalanı yapılan yere gider, kömür alır gelirdim. Buradaki komşularımıza dağıtmak için.*

Böyle bir dönemin içerisinde okula da devam ediyordum aynı zamanda top oynuyordum. Babam bana 'seçimini yap' dedi. 'Ya okul ya futbol' dedi. Ardından sahaya adımımı Yeşilova Esnaf Spor'da attım"

Küçükçekmeceli Trakyalılar Kardeşlik Festivali

Cennet'in Mahalleleri I. Murat'tan Adını Alan Mahalle

Sultanmurat Mahallesi, adını I. Murat'tan alıyor. Mahalleye ilk göç edenler Makedonya'dan gelen Türklerdi. Onlar için Sultan Murat'ın önemli bir yeri vardı. Çünkü Makedonya, Epir, Arnavutluk, Teselya bölgesine akınlar Sultan Murat döneminde yapılmıştı.

Dahası, Vardar ve Serez ovalarına Manisa kesi-

minden Yörükler getirilip yerleştirilmesi de yine I. Murat döneminde olmuştu. Ama sadece bu kadar da değil.

Bizans'a ve Haçlılara karşı Trakya'daki fetihleri korumak ve yeni fetihler yapmak isteyen ve bu doğrultuda Çatalca ve Küçükçekmece yakınındaki iki kaleyi ele geçiren de I. Murat'tı.

Sultanmurat Ortaokulu

Adını mahalleden ve Sultan I. Murat'tan alan okul 1966'da mahalle sakinlerinin ve özel idarenin katkılarıyla yapılmaya başlandı. 1968'de ise hizmete açıldı. 1993'te ilköğretime dönüştürüldü. Okulda bir adet çok amaçlı salon, bir adet fen laboratuvarı, binden fazla kitabın bulunduğu bir de kütüphane yer alıyor.

Okul başarılarıyla da adından söz ettiriyor. 2013-2014 eğitim öğretim yılı okullar arası kürek şampiyonası yıldız erkekler çiftler kategorisinde Türkiye 2'ncisi, takım halinde Türkiye üçüncüsü, 2014-2015 eğitim öğretim yılı okullar arası halk oyunları yıldızlar kategorisinde İstanbul birincisi oldu.

Tarihin dokularını barındıran Yenimahalle

Küçükçekmece ilçesinin merkezi ve en kalabalık yerleşim yerlerinden biridir Yenimahalle. Mahallenin tarihi, Osmanlı dönemine kadar uzanıyor. O dönemlerde genellikle tarım ve balıkçılık faaliyetleriyle tanınmaktaydı. Zamanla yerleşim alanları genişlemiş ve tarım ve balıkçılık büyük orada kaybolmuştur. Yenimahalle tarihi boyunca, birçok farklı kültür ve etnik kökene sahip insanların bir arada yaşadığı bir yer haline gelmiştir.

Yenimahalle, çeşitli tarihi ve kültürel mekânlara da ev sahipliği yapıyor. Mahallede yer alan, Kü-

çükçekmece Hamamı, Abdüselam Türbesi ve eski evler, geçmişin izlerini bugüne taşıyor. Ayrıca, mahallede bulunan parklar, yeşil alanlar ve spor tesisleri de yerel halkın sosyal etkinlikler için kullanabileceği önemli mekânlar arasında.

Mahalledeki yaşam, geleneksel ve modern unsurların birleşimiyle karakterizedir. Geleneksel pazarlar, yerel el sanatları ve yöresel yemekler, mahalledeki kültürel zenginliği yansıtan unsurlar olarak kabul görüyor.

Tarihe tanıklık eden Abdüselam Türbesi

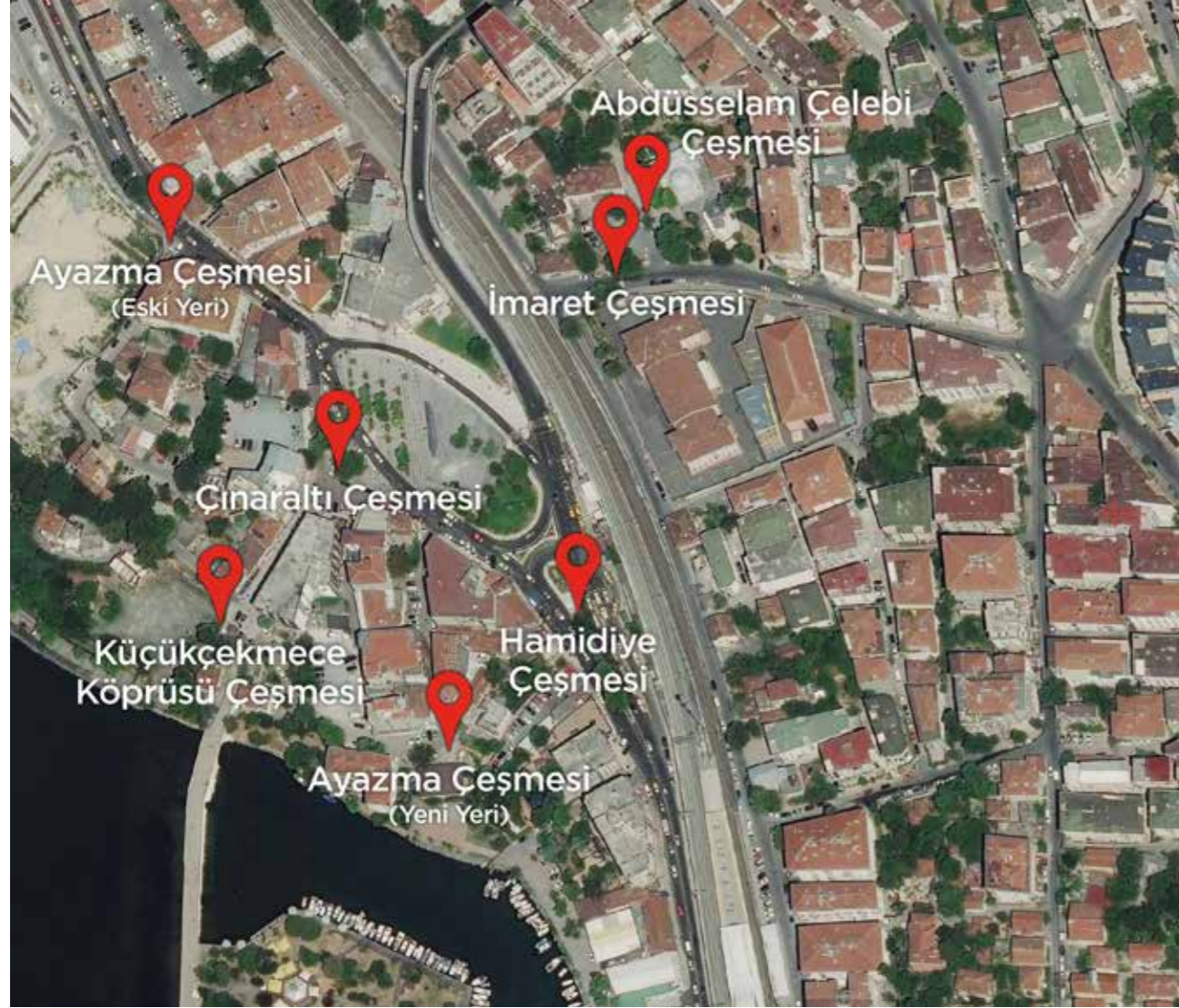
Türbeye bitişik olan çeşme de varlığını koruyor.

Yenimahalle İmaret Caddesi'ndeki çeşme İmaret Çeşmesi olarak da biliniyor. Dürdane Kaya'ya göre, "Çeşmeye devşirme olarak eklenen sütun ve başlıklar muhtemelen Rhegion'a ait olmalıdır."

Türbe kitabesinde "Tesbih edüp melekler ider dua vü-tarih/ Abdüselamına olsun Darüselâm mesken. Sene H.933-M.1527" yazıyor.

Peki, bugün Cennet Mahallesi'nin en önemli tarihi eserlerinden olan türbeye adını vermiş bu kişi kimdi?

Bunu Sicilli Osmani'ye bakarak cevaplayabiliriz:

İmaret Çeşmesi (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

"Seyyid Abdüselam, Seyyid Abdülallam mahdumu olup Mısır'ın fethinden sonra Dersaadete celbile umuru maliyede ishidam kılınmış ve bittefeyyüz Başdefterdar olarak 932'de infisal eylemiş ve K. Çekmece'de mukimen vefat eylemiştir. Orada inşa eylediği medrese ve imaretinde medfundur. Hasköy'de bir cami, Küçükpazar'da

bir mektebi vardır. Hattı siyakatın kadiesini tebdil ve tadil eylemiş mütefennin bir zat idi".

Kanuni devrinde defterdarlık yapan Abdüselam'ın vasiyeti

Seyyid Abdüselam, Kanuni devrinde, 1525-1526 yıllarında başdefterdarlık yapmıştı.

1525'te İstanbul'da çıkan bir yeniçeri isyanında konağı yağma edildi, 1526'da güvenli bulunduğu Küçükçekmece'ye yerleşti ve burada vefat etti.

Aslında Seyyid Abdüselam vefat ederken bir de vasiyet bırakmıştı.

"Vasiyetinde türbenin etrafının meyve ağaçları ve çimen kaplı bir bahçe halinde olmasını, türbede gece gündüz Kuran okumak üzere altı 'salih' hafız tayin edilmesine, ayrıca bahçenin bakımı için de bir bahçıvan ile bir de yamak tutulmasını şart koşmuştu.

Seyyid Abdüselam'ın yaptırdığı bir de medrese vardı ve bu medresenin on iki öğrencisi olduğu biliniyor.

Abdüselam Camii'ni görenlerden biri de Evliya Çelebi'ydi. Evliya Çelebi cami ve imarete dair meşhur Seyahatnamesi'ne şu notu düşüyordu: "Bayır başında tekke ile minareli, kurşun kaplamalı camisi vardır. Burada bulunan imaret ve medreseyi Abdüselam Bey yaptırmıştır."

Seyyid Abdüselam, Küçükçekmece'nin mimarı olarak anılan, bilinen bir isimdi.

Abdüselam Camii (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Abdüsselam Külliyesi (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Yavuz Sultan Selim, Mısır Seferi'nden dönerken Seyyid Abdüsselam da onunla gelmişti. 3 yıl Yavuz Sultan Selim devrinde, 2 yıl da Kanuni Sultan Süleyman devrinde defterdarlık yaptı. Azledildikten sonra güvenli bulunduğu Küçükçekmece'ye yerleşti.

Seyyid Abdüsselam, Küçükçekmece'ye bir imaret yaptırmıştı.

"Abdülsem Çelebi'nin imaretinde yöre halkı ve yolcular yiyip içiyor, sağlık sorunlarına deva

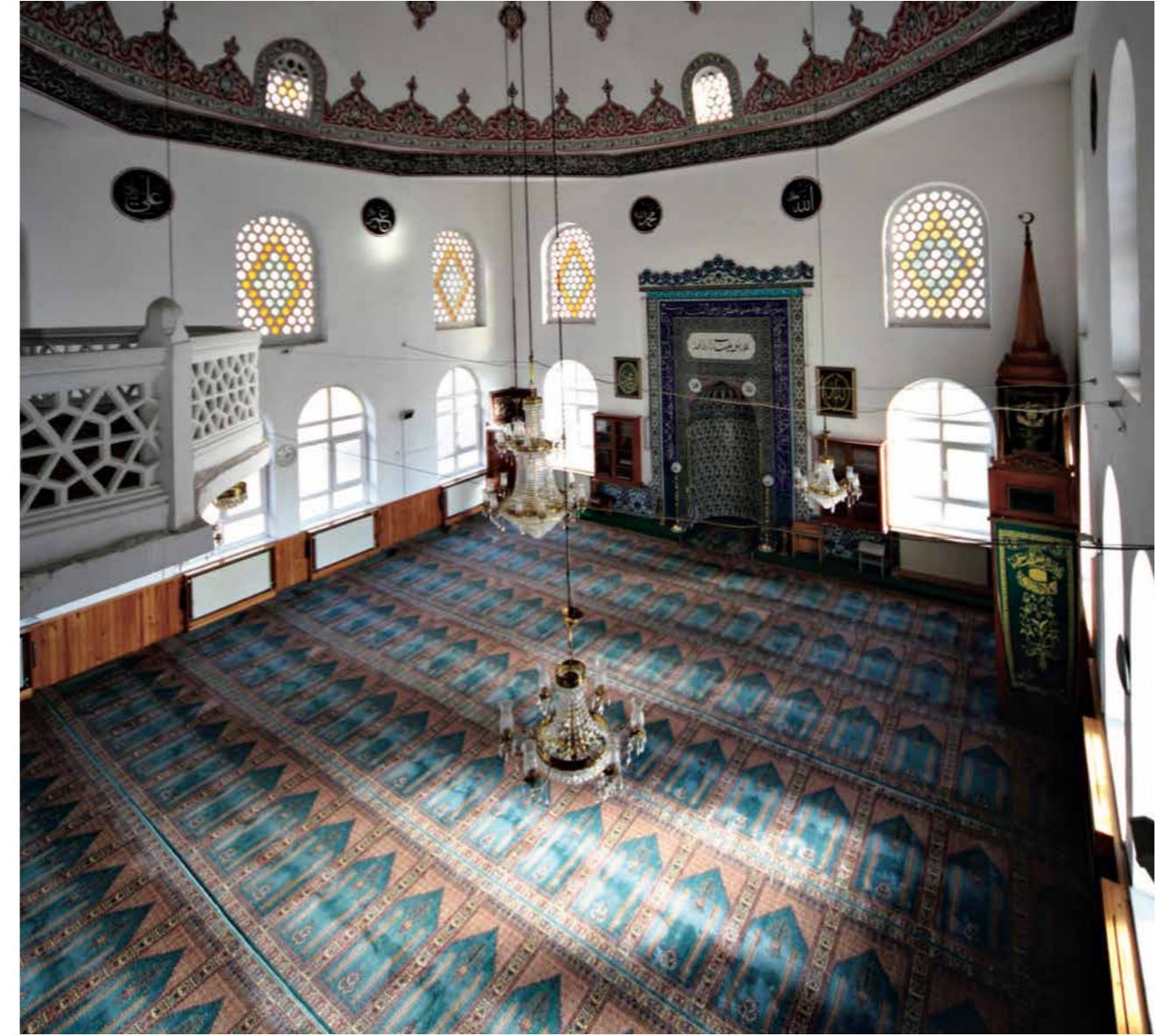
buluyor, kervansarayında konaklıyor, camiinde namaz kılıyor, medresesinde ilim tahsil ediyor ve çeşmesinden su içiyordu." Ne yazık ki bu yapıların büyük bölümü korunamadı, yok olup gitti. Kalan yalnızca türbesi ve çeşmesi oldu. Adını taşıyan camii ise bölge halkının desteğiyle sonradan yapıldı.

Bugün ilk halini bilmediğimiz camiye dair bilgilerimiz kısıtlı. Evliya Çelebi'nin yazdıkları sayesinde, minberini Aşçıbaşı Hüseyin Ağa'nın yaptığını biliyoruz yalnızca.

Yok olan Abdüsselam Camii

Abdüsselam Külliyesi içinde olduğu tahmin edilen cami, Maalesef bu cami artık yok. Yenimahalle Tepeüstü'ndeki Abdüsselâm Camii ise 1962-67 yılları arasında halkın yardımı ile yapıldı.

Tabii Yenimahalle'deki Küçükçekmece Hamamı'ndan da bahsetmek gerekir. İmaret Sokak'taki hamamın yakın çevresinde eski bir hamam olduğu biliniyor. Mevcut hamam ise 1960'lı yıllarda yapıldı ve halen hizmet vermeye devam ediyor. ■

Abdüsselam Camii (Küçükçekmece Belediyesi Kültür Varlıkları Envanteri)

Yeşilova Mahallesi Şehitler Parkı

Yeşilova Mahallesi: Taşı Duvarı Değil İnsan Hikâyelerini Yaşatan Mahalle

Kitabımızın bu bölümünü hazırlarken, sadece taş duvarları değil, içinde yaşayan insanların hikâyeleri ve duygularıyla dolu olan Yeşilova mahallesinin geçmişine ve bugüne uzanan zamanda yolculuğa çıkıyoruz.

Yolculuğumuzun başlangıcında, babasından muhtarlığı devralan Erdoğan Önder ile tanışıyoruz. Onun fedakârlıkları ve hizmetleri, mahallenin gelişimine katkı sağlayarak toplumun birlik ve dayanışmasını temsil ediyor.

Objektifinin ardında zamanın izlerini kaydeden fotoğrafçı Sefer Bayraktar, mahallenin dünü ve bugününe ışık tutan önemli bir isim. Fotoğrafları, geçmişi canlandırırken mahalledeki değişimi de gözler önüne seriyor.

Yeşilova'nın spora verdiği değeri ve sporun mahalle yaşamındaki önemini gösteren başka bir önemli isim ise Yeşilova Esnaf Spor Başkanı Ahmet Ulaş. Onun ömrünü spora adanması ve sporun birleştirici gücünü vurgulayan anlatıları, mahallenin ruhunu yansıtıyor.

Kitabımızda yer alan söyleşiler arasında, Trakya Malkara doğumlu kaleci Tufan Engin'in anıları da bulunmaktadır. Onun hikâyesi, Yeşilova'nın yetiştirdiği yetenekler ve mahalle sporunun zengin tarihine dair önemli bir pencere açmaktadır.

Bu kitap, her sayfasında tarih kokan ve mahallenin geçmişini anlamak için önemli bir kaynak olacak. Geçmişten günümüze uzanan bu yolculukta, unutulmaz anılarla dolu sayfaları çevirirken, mahallenin değişimine tanıklık edecek ve Yeşilova'nın mahalle sıcaklığını yüreğinizde hissedeceksiniz.

Sıcak komşuluk ilişkileri hiç bitmedi

Bir zamanlar, Yeşilova Mahallesi sakinlerinin yaşamları, sadeydi ve doğayla iç içe geçiyordu. Toprağın bereketiyle tarım yapılıyor, ağaçlardan lezzetli meyveler toplanıyor, balıkçılar sakin sularında avlanıyordu. Mahalle halkı, topraklarının sunduğu nimetlerle beslenirken aynı zamanda komşuluk ilişkilerini de güçlendiriyordu.

Mahalledeki topraklar, zengin verimlilikleriyle tarıma elverişliydi ve çiftçiler, mahallenin her yanını yeşillendiren tarlalarında çalışırdı.

Yeşilova Mahallesi modernleşme ve yapılaşmadan kaçamadı. Yeni yollar, binalar ve altyapı projeleri mahalleye hayat getirdi. Endüstrileşme ve kentsel dönüşüm, mahallenin dokusunu değiştirse de, sıcak komşuluk ilişkileri bir şekilde sürmeye devam etti.

Mahalle, yıllar içinde özellikle Trakya'dan ve Rumeli'den gelen göçmenlere yeniden ev oldu. Farklı kültürler, Yeşilova Mahallesi'nin sosyal dokusunu zenginleştirdi. Her bir göçmen ailesi, kendi geleneklerini, yemeklerini ve renklerini mahalleye getirdi. Bu çeşitlilik, mahallenin kültürel mirasının önemli bir parçası haline geldi. ■

Cennet Kültür Sanat Merkezi (Küçükçekmece Belediyesi)

Cennet'e Belediye

Cennet Mahallesi, sadece adıyla değil, sunduğu kültür ve sanat faaliyetleriyle de adeta bir cennet köşesi haline gelmiş durumda. Özellikle gençler ve çocuklar için düzenlenen etkinliklerle, bu mahallede toplumsal dayanışma ve kültürel zenginlik harmanlanıyor. Küçükçekmece Belediyesi'nin özverili destekleri, Cennet Mahallesi'nin kültürel ve sanatsal yaşamını zenginleştiriyor, aynı zamanda anne ve çocukların ihtiyaçlarına da cevap veriyor.

Cennet Mahallesi'nin en gözde noktalarından biri olan Cennet Kültür Sanat Merkezi, mahalle-

nin kültürel olarak albinde yer alıyor. Gençlerin ve çocukların katılımıyla gerçekleşen etkinlikler, bu merkezi adeta sanatın ve kültürün bir araya geldiği bir nokta haline getiriyor. Merkezin en büyük özelliklerinden biri, "İlk Baskı ve İmzalı Kitaplar Müzesi." Toplamda 386 kitabın sergilendiği bu müze, edebiyatın ve kültürel mirasın izlerini sürmek isteyenleri ağırlıyor.

Cennet Kültür ve Sanat Merkezi'nin ikinci katında yer alan Cennet Bilgi Evi, öğrenmeyi ve eleştirel düşünmeyi teşvik ediyor. Özellikle gençler için yaşam boyu öğrenme fırsatları sunan bu merkez,

bilgiye erişimi kolaylaştırmanın yanı sıra eleştirel düşünme yeteneklerini de geliştirmeyi amaçlıyor.

Küçükçekmece Belediyesi, aileleri ve çocukları önemseyen hizmetleriyle de öne çıkıyor. Kahramanlar Caddesi'nde bulunan Yeşilova Mahallesi Muhtarlık Binası ve Aile Sağlığı Merkezi, aile odaklı hizmetlerin bir arada sunulduğu bir merkez olarak faaliyet gösteriyor. Aynı zamanda Yenimahalle'deki gündüz bakım evi de 3-6 yaş grubundaki çocuklar için öz bakım becerilerini destekleyen bir alan olarak hizmet veriyor.

Uyuşturucuyla mücadelede önemli anahtar:

Cennet Kültür ve Sanat Merkezi

Gençler ve çocuklar başta olmak üzere Cennetliler için kültür sanat faaliyetleri de yoğun şekilde devam ediyor.

Bunların en önemlisi Cennet Kültür Sanat Merkezi'nin varlığı ve buradaki çalışmalar. 2008'de hizmete sunulan Cennet Kültür ve Sanat Merkezi, semt için büyük bir kazanç. Merkezde 433 kişilik modern bir tiyatro salonu bulunuyor. Ayrıca epey faal bir sergi salonu var. Cennet Kültür ve Sanat Merkezi'nin bir de kütüphanesi var. Kütüphanende yaklaşık dokuz bin kitap bulunuyor.

Cennet Kültür ve Sanat Merkezi aynı zamanda çok önemli bir müzeye de ev sahipliği yapıyor.

"İlk Baskı ve İmzalı Kitaplar Müzesi"nde 386 kitap sergileniyor.

Küçükçekmece Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Güney Özkılınç başta olmak üzere yazarların da aralarında bulunduğu kişilerin kitap başlılarıyla zenginleşen müzede, sergilenen kitapların yazılma hikâyeleri Murat Batmankaya tarafından kaleme alındı.

Sergide Aziz Nesin, Orhan Kemal, Oğuz Atay, Fakir Baykurt, Cemal Süreya, Sennur Sezer gibi isimlerin imzalı kitaplarını görmek mümkün.

Kişisel bir not olarak, burada gördüğüm bir kitaptan özellikle etkilendiğimi belirtmeliyim. 2015'te kaybettiğimiz Şair Sennur Sezer'in eşi, Yazar Adnan Özyalçiner'e imzaladığı Direnç kitabında yazdıklarıydı. Tanıdığım ve hayranlık duyduğum Sezer-Özyalçiner çiftinin aşkını anlatan bu satırları, Sennur Sezer'in el yazısıyla okumak beni oldukça etkiledi:

"yaşamayı direnç ve umut olarak paylaştığım silah arkadaşım Adnan için sevgi, dostluk ve aşkla"

Cennet Kültür ve Sanat Merkezi, Küçükçekmece için 'şans' diyebileceğimiz çok sayıda alana sahip. Bu merkez, bilgi ve sanatın buluşma noktası olarak öne çıkıyor. Özellikle

le dördüncü katta konumlanan Halide Edip Adivar Kütüphanesi, zengin içeriği ve özenle tasarlanmış mekânlarıyla okuyuculara çok sayıda olanak sunuyor.

Kütüphane, modern bir anlayışla inşa edilmiş ve 2022 yılından bu yana hizmet veriyor. 135 kişilik misafir kapasitesiyle, farklı ihtiyaçları karşılayabilecek geniş bir alan sunuyor.

Haftanın altı günü boyunca, sadece Pazar günleri hariç, kütüphane 09.00-21.00 saatleri arasında hizmet veriyor. Bu saatler içinde herkes, bilgiye ve kültüre ulaşmanın tadını çıkarıyor.

Merkezin dördüncü katında, sadece yetişkinlere değil, çocuklara da özel bir alan ayrılmış durumda. Restorasyon çalışmaları sonucu oluşturulan çocuk kütüphanesi, çocuklara 'kitabın büyüğü sayfalarından dünyaya kapılarını aralıyor. Rifat Ilgaz adını taşıyan bu kütüphane, çocukların hayal gücünü besliyor, öğrenmeye olan ilgilerini artırıyor.

Çocuk kütüphanesi, haftanın altı günü, yine Pazar günleri hariç, 09.00-21.00 saatleri arasında hizmet veriyor.

Sınavlardan korkmayın cennet bilgi evi var

Cennet Kültür ve Sanat Merkezi'nde bir de Cennet Bilgi Evi var. Cennet Kültür ve Sanat Merkezi'nin 2. katında yer alan Cennet Bilgi Evi, öğrencilere yaşam boyu öğrenme temeli, eleştirel düşünme konularında katkı sağlamak için çalışıyor.

Tamamen ücretsiz eğitim veren Cennet Bilgi Evi'ne üye olmak ise oldukça kolay. 1 adet vesika-

lık fotoğraf, kimlik fotokopisi ve doldurulan üyelik formu ile kayıt yaptırmak mümkün. Böylece 7-13 yaş arasındaki öğrenciler buradan yararlanabiliyor.

Miniskop Atölyesi, Güzel Türkçem Atölyesi, Dört İşlem Atölyesi, Pratik Hayat Atölyesi, Geliştiren

Rehberlik Atölyesi, Your English Club, Fenoloji Atölyesi, Etkin Türkçe Atölyesi, Mega Matematik Atölyesi, Sosyal Bilimler Atölyesi, Oku-Yorum Atölyesi ve Uygulamalı Rehberlik atölyeleri

İlk Baskı ve İmzalı Kitaplar Müzesi (Küçükçekmece Belediyesi)

öğrencilerin katılımına açık. Ayrıca sınav destek kursları, sınav kampları ve deneme sınavları da yapılıyor. Verilen dersler arasında İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, İngilizce var.

İngilizce dersinin yanı sıra Bilgisayar Öğretmenleri tarafından Kodlama ve Robotiğe Giriş, Robotik Kodlama, Robotik Mühendisliği ile VEX Eğitimleri de mevcut.

Bilgi evlerinde yaş gruplarına göre gitar, bağlama, karikatür, halk oyunları, resim, ine oyası, tiyatro dersleri veriliyor.

Bilgi evleri yalnızca öğrencilere katkı sağlamıyor, aynı zamanda veliler de iğne oyası, çakıl taşları, oyuncak yapımı ve okuma yazma kurslarından yararlanabiliyor.

Bu kitabın yazıldığı süreçte, Cennet Kültür ve Sanat Merkezi'nde gravür sanatçısı Fatih Mıka'nın sergisi vardı.

Yeşilova Aile Danışmanlık Ve Eğitim Merkezi

Aile danışmanlık merkezi, Yeşilova Mahallesi'nde Kahramanlar Caddesi'nde, Yeşilova Mahallesi Muhtarlık Binası ve Aile Sağlığı Merkezi aynı binada bulunuyor. Mayıs 2022 tarihinde faaliyete geçen Yeşilova Aile Sağlık Merkezi'nde, 4 uzman psikolog odası, kapalı ve açık bekleme alanları bulunuyor.

Muhtar Erdoğan'ı en çok sevindiren gelişmelerden de birisi.

Çocuk, ergen, yetişkin, evlilik ve çift olmak üzere her yaş grubu vatandaşlara, uygun ücretsiz bir şekilde randevu alabilir. Üstelik merkezde ilçe okulları ve ikamet edenlere seminer programları düzenlenmekte.

Yenimahalle Gündüz Çocuk Bakım Evi

Yenimahalle'de bulunan gündüz bakım evi 3-6 yaş grubu öz bakım becerilerini tamamlamış, Yenimahalle'de ikamet eden tüm çocuklara hizmet veriyor. Her yıl mayıs ayında Küçükçekmece Belediyesi'nin web sitesi üzerinden online kayıt başvurusu yapılabiliyor.

Çalışan anne ve babalar için 08.00-18.00 arasında hizmet veren çocuk bakım evi, çalışmayan anne ve babalar için 09.00-17.00 saatlerinde hizmet veriyor.

Gündüz çocuk bakımevlerinde çocukların fiziksel, zihinsel, psikomotor, sosyal, duygusal gelişimlerini destekleyici etkinliklerle öğrenirken eğlenmeyi öğrenirken öğrenmeleri hedefleniyor. Çocuklarımız gündüz çocuk bakım evlerimizde kendine güvenen, mutlu, doğaya duyarlı, çevresiyle olumlu ilişkiler kuran bireyler olarak yetişmesi için çalışıyor.

Ayrıca çocukların psikolojik gelişimleri psikologlar tarafından takip ediliyor. ■

